

Titlul propunerii de politică publică	Cultura viitorului (Future Culture)
Departament inițiator	Ministerul Culturii prin UMP
Persoane responsabile și date de contact	
Stadiu (anunțare, avizare, prima lectură)	
Data	

Rezumatul propunerii de politică publică

Prezenta propunere pornește de la realitatea noilor tehnologii care, în Sectoarele Culturale și Creative (SCC), sunt utilizate într-o măsură foarte mică și inegal, cu diferențe semnificative între regiunile României și între urbanul mare și celelalte tipuri de comunități. Utilizarea tehnologiilor societății informaționale este limitată, în principal, la echipamente simple de digitalizare a patrimoniului existent, la infrastructuri locale de arhivare și comunicare de informații în format digital și la inițiative punctuale de folosire a inteligenței artificiale, a realității virtuale sau augmentate, a tururilor virtuale și a hologramelor. Lipsa intervențiilor urgente și comprehensive va duce accelerat la scăderea competitivității SCC și la o relativă diminuare a consumului cultural atât pe plan intern, cât și extern. În lipsa unui efort guvernamental de achiziții de tehnologie pentru un număr semnificativ de operatori culturali, tehnologiile prezentului și ale viitorului previzibil nu vor reuși să facă parte din activitățile curente ale acestora, din ceea ce înseamnă creația și comunicarea culturii.

Scopul politicii publice este pregătirea societății, a beneficiarilor și producătorilor de cultură pentru un viitor durabil, centrat pe oameni, care integrează universul digital. Democratizarea accelerată a demersului cultural prin introducerea noilor tehnologii, în beneficiul indivizilor și comunităților culturale, este, în subsidiar, parte a acestui scop.

Obiectivul general asociat scopului enunțat este *salvarea și punerea la dispoziție a patrimoniului cultural și a creației contemporane folosind modalități durabile, incluzive și accesibile pe scară largă, în contextul noilor tehnologii.*

Acesta poate fi îndeplinit prin intermediul următoarelor **obiective specifice**:

- Crearea infrastructurii fixe și mobile pentru acces la internet în bandă largă și dotarea cu echipamente scalabile și adaptabile pentru tehnologiile emergente, cu consumuri de resurse și energie reduse sau regenerabile, până în anul 2030;

- Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori, pe parcursul perioadei de implementare (2023-2030);
- Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare dezvoltării antreprenoriatului cultural, până în anul 2030;
- Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare digitalizării complementare a produselor și serviciilor culturale ale instituțiilor publice de cultură, până în anul 2030.

Aceste obiective sunt propuse a fi îndeplinite prin opțiunea „intervenție parțială”, pentru că aceasta oferă o serie de avantaje nete față de opțiunea intervenției totale. Aceasta îmbină intervenționismul guvernamental, direct și indirect, cu capacitatea pieței culturale de a se autoregamenta și adapta la modificările tehnologice și sociale. Nivelul guvernamental de intervenție va facilita avansarea demersului cultural către direcția dorită prin politică publică. Această opțiune înseamnă intervenții punctuale, limitate în timp, necesare pentru actualizarea tehnologică a operatorilor culturali. Una dintre componentele principale ale acestei intervenții este un program național de achiziții a resurselor hardware și software specifice tehnologiilor emergente. Având în vedere faptul că operatorii culturali de drept public utilizează resurse obținute prin contribuția tuturor cetățenilor, se vor crea condițiile pentru o colaborare mai bună între sectoarele public și privat, în special prin îmbunătățirea utilizării de către creatori și a infrastructurii deținute de acești operatori, în beneficiul publicului.

În cadrul acestei opțiuni, acțiunile concrete se referă la:

- îmbunătățirea cadrului normativ existent, prin modificare sau creare de legislație relevantă;
- realizarea unor investiții semnificative în domeniul tehnologic;
- optimizarea utilizării resurselor existente;
- digitizarea accelerată a instituțiilor publice de cultură;
- întărirea capacității de autoreglementare a SCC;
- îmbunătățirea capacității de urmărire a utilizării operelor de creație în mediul virtual, atât la nivelul autorilor, cât și al autorităților publice, astfel încât să fie posibilă fiscalizarea exploatarei economice a creațiilor și respectarea drepturilor creatorilor;
- crearea mecanismelor care să permită autorităților publice locale o sprijinire mai puternică a SCC;
- dezvoltarea competențelor tehnologice ale salariaților instituțiilor publice de cultură și ale creatorilor.

SECȚIUNEA 1

Argumentarea pentru inițierea propunerii de politică publică

- **Care este problema care necesită acțiunea Guvernului?**

Utilizarea noilor tehnologii într-o măsură foarte mică și inegală, în toate sectoarele culturale, cu diferențe semnificative între urbanul mare și celelalte tipuri de comunități, conduce la un număr scăzut de beneficiari. Tehnologiile societății informaționale sunt limitate, în principal, la echipamente simple de digitalizare a patrimoniului existent, la infrastructuri locale de arhivare și comunicare de informații în format digital și la inițiative punctuale de folosire a inteligenței artificiale, a realității virtuale sau augmentate, a tururilor virtuale și a hologramelor. În general, efectele pozitive ale acestor tehnologii nu se reflectă pe scară largă, majoritatea produselor și serviciilor culturale din prezent fiind create și oferite în modalități clasice.

- **Care sunt cauzele și efectele acestei probleme?**

Tehnologizarea redusă a sectoarelor culturale este provocată de un cumul de cauze:

- a) lipsa unui ecosistem tehnologic național care să impună operatorilor culturali utilizarea tehnologiilor societății informaționale;
- b) finanțarea redusă pentru tehnologizarea operatorilor culturali, în special a celor de drept public;
- c) lipsa competențelor digitale a personalului din organizațiile culturale.

Între efectele unui grad redus de tehnologizare se numără:

- a) creșterea decalajelor între cultură și alte segmente ale vieții social-economice;
- b) creșterea decalajelor între rural și urban și față de comunitățile culturale dezavantajate, în ceea ce privește accesul la oferta culturală;
- c) o utilizare mai puțin eficientă a mijloacelor financiare, care nu oferă utilizări durabile ale resurselor și mijloacelor achiziționate;
- d) o vizibilitate redusă a producției culturale autohtone, atât pe piața internă, cât și pe cea externă.

- **Prezentarea datelor statistice care susțin definirea problemei**

Datele și informațiile colectate de INCFC prin chestionare dedicate instituțiilor de spectacole, muzeelor, bibliotecilor și așezămintelor culturale (în total 328 de instituții respondente) finanțate din bugete publice evidențiază faptul că 77% dintre reprezentanții acestor instituții culturale au declarat că există nevoia de a se îmbunătăți infrastructura digitală (în special computere, servere, softuri de specialitate, echipamente tehnice de specialitate, echipamente de telecomunicații). Peste 50% dintre ONG-urile și societățile comerciale din Sectoarele Culturale și Creative nu dețin aparatură digitală și tehnică. În valori absolute, prezența în mediul online a instituțiilor culturale este foarte ridicată, 84% dintre instituțiile analizate având website propriu, în timp ce 95% dintre acestea au pagină de Facebook. Totuși, analiza modului de prezentare în mediul online evidențiază nevoia de diversificare și îmbunătățire din punct de vedere calitativ.

- **Ce grupuri sunt afectate și în ce măsură?**

Un grad redus de tehnologizare afectează:

- a) publicul larg. În cazul produselor și serviciilor culturale nespecifice, care nu se adresează unui public anume, oferta culturală existentă este mai accesibilă persoanelor care se pot

informa din mai multe surse și celor care au mijloacele financiare necesare pentru a se deplasa acolo unde este oferită cultura;

- b) copiii și tinerii. Generațiile de nativi tehnologic utilizează cu o frecvență ridicată dispozitive electronice pentru satisfacerea nevoilor de informare, educare și culturale. În condițiile în care producătorii de cultură autohtoni sunt puțin vizibili în mediul virtual, consumul de produse culturale se orientează către oferta creatorilor străini, mult mai activi în acest mediu;
- c) comunitățile dezavantajate (mediul rural, minorități, migranți ș.a.m.d.), în cazul cărora barierele economice, geografice, de limbă etc. pot fi depășite prin folosirea tehnologiilor;
- d) personalul operatorilor culturali. Atât nivelul scăzut de alfabetizare tehnologică, cât și resursele tehnologice limitate lipsesc acest personal de oportunitățile unei performanțe sporite. În cazul organizațiilor deținătoare de patrimoniu cultural, un grad redus de tehnologizare împiedică atât conservarea acestui patrimoniu, cât și punerea lui în valoare. În cazul organizațiilor care creează produse și servicii culturale, decalajul tehnologic față de competitori se traduce printr-o distanțare față de creatorii internaționali, mai bine pregătiți și adaptați pentru o piață culturală din ce în ce mai competitivă;
- e) artiștii și creatorii de conținuturi culturale și artistice. Aceștia nu sunt suficient de adaptați sau pregătiți pentru a răspunde la provocările prezentului și viitorului, în contextul în care publicul își schimbă semnificativ obiceiurile de consum și așteptările față de oferta culturală și artistică;
- f) personalul autorităților publice. În cazul acestora, lipsa unui sistem care să conțină și să impună utilizarea noilor tehnologii împiedică deciziile care să conducă la o modernizare a operatorilor culturali și la o flexibilizare a interacțiunii cu aceștia.

- **Ce implicații ar putea avea lipsa de acțiune guvernamentală în domeniu?**

Păstrarea actualei stări de fapt va contribui la stagnarea culturii românești în context național și internațional, va adânci decalajele dintre regiuni și dintre comunități și va agrava disparitățile în ceea ce privește accesul la cultură. Experiența ultimelor trei decenii a demonstrat că, în domeniul culturii, transferul competențelor și responsabilităților de la autoritatea publică centrală către autoritățile publice locale a condus la crearea unor decalaje importante între regiunile țării și, în interiorul acestora, între comunitățile rurale și cele urbane. Analizele realizate evidențiază că un motiv important al acestor decalaje este lipsa capacității financiare a comunităților. Pe de altă parte, lipsa unor strategii și politici guvernamentale a privat atât autoritățile publice, cât și operatorii culturali de un set de obiective și direcții de acțiune care să fundamenteze inițiativele locale și să ofere coerență acestor inițiative. De asemenea, fără intervenția guvernamentală, se păstrează un nivel foarte redus al competențelor profesionale contemporane din domeniul cultural. Prin urmare, în domeniul patrimoniului cultural evidența și punerea în valoare a acestuia sunt realizate incongruent, iar în domeniul creației culturale contemporane există un nivel redus de excelență, creat prin eforturi individuale sau punctuale local. Tehnologizarea culturii și pregătirea acesteia

pentru viitor trebuie să fie capabilă să ofere un echilibru stabil și durabil între o cultură performantă la nivel național și nevoile locale specifice.

Pe plan extern, lipsa intervențiilor urgente și coerente va duce la scăderea competitivității SCC și la o diminuare progresivă a consumului cultural în raport cu alte state. În lipsa unui efort guvernamental de achiziții de tehnologie pentru un număr semnificativ de operatori culturali, publici sau privați, tehnologiile prezentului și ale viitorului previzibil nu vor reuși să facă parte din activitățile curente ale acestora. În lipsa acțiunii guvernamentale, orice nou echipament achiziționat într-o anumită comunitate nu va reuși să formeze normalitatea participării într-o societate deschisă bazată pe tehnologiile informației, colaborării și comunicării.

SECȚIUNEA A 2 -A

Scopul și obiectivele propunerii de politică publică

- **Scopul propunerii de politică publică**

Pregătirea societății, a beneficiarilor și producătorilor de cultură pentru un viitor durabil, centrat pe oameni, care integrează universul digital. Democratizarea accelerată a demersului cultural prin introducerea noilor tehnologii, în beneficiul indivizilor și comunităților culturale, este, în subsidiar, parte a acestui scop.

Noile tehnologii, care influențează întreaga structură socială, nu sunt utilizate pe deplin. De aceea este necesar ca, și în domeniul culturii, să fie create mecanismele și structurile necesare facilitării interacțiunii dintre om și tehnologie, astfel încât relația dintre creator și beneficiar să fie durabilă. În egală măsură, este necesară crearea condițiilor pentru o integrare mai bună a culturii în mediul socio-economic, având în vedere potențialul creativ al culturii, ca generator de soluții pentru provocările viitorului.

- **Obiectiv general**

Salvarea și punerea la dispoziție a patrimoniului cultural și a creației contemporane folosind modalități durabile, incluzive și accesibile pe scară largă, în contextul noilor tehnologii. Guvernul are datoria de a se asigura că toți membrii societății au acces la cultură (în conformitate cu prevederile Constituției), în toate formele sale de exprimare. Creatorii și operatorii culturali sunt încurajați către utilizarea rezonabilă și responsabilă a resurselor și mijloacelor tehnologice contemporane, cu precădere a noilor forme de expresie culturală. Măsurile propuse vor conduce la reducerea disparităților între comunități și regiuni, în contextul multitudinii de provocări cu care se confruntă societatea umană în ansamblul său.

Obiective specifice

OS 1. Crearea infrastructurii fixe și mobile pentru acces la internet în bandă largă și dotarea cu echipamente scalabile și adaptabile pentru tehnologiile emergente, cu consumuri de resurse și energie reduse sau regenerabile, până în anul 2030

Creșterea accesului la moștenirea culturală și la creația contemporană nu este posibilă fără existența unei infrastructuri ieftine, scalabile și disponibile pe scară largă. Se propune disponibilizarea pe scară largă a tehnologiilor viitorului și interacțiunea dintre operatorii culturali și creatori, respectiv cercetarea de vârf. Până la finalul intervalului de programare, operatorii culturali, în special cei de drept public, devin noduri de rețea relevante în toate comunitățile umane, indiferent de numărul de potențiali utilizatori. În paralel, infrastructura de comunicații este dublată de o infrastructură energetică localizată, bazată pe surse de energie curată, care să permită un acces la cultură ieftin și larg disponibil.

OS 2. Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori, pe parcursul perioadei de implementare (2023-2030)

În acest fel, se vor crea premisele pentru îmbunătățirea adresabilității și accesibilității acțiunii culturale. Atât creatorii, cât și organizațiile care activează în SCC integrează noile tehnologii pentru creații cu plusvaloare, care să sprijine o societate mai incluzivă și mai deschisă inovării. Până la finalul intervalului de programare, se preconizează că cel puțin o treime din producția culturală a României să fie realizată și comunicată prin intermediul noilor tehnologii.

OS 3. Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare dezvoltării antreprenoriatului cultural, până în anul 2030

Până la mijlocul intervalului de programare va exista cadru normativ care să reducă birocrăția și să faciliteze accesul creatorilor individuali și al antreprenorilor culturali la finanțări, la alte tipuri de resurse publice și, în mod direct, la echipamente și tehnologii contemporane și emergente.

OS 4. Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare digitalizării complementare a produselor și serviciilor culturale ale instituțiilor publice de cultură, până în anul 2030

Accesul la cultură înseamnă atât accesul la produsele și serviciile culturale în sine, cât și existența sistemelor administrative și tehnice care să elimine barierele de acces, precum și costurile utilizării. Prin urmare, până la finalul intervalului de programare, se anticipează ca procesele administrativ-funcționale să se realizeze, în totalitate, în format digital. De asemenea, este anticipată existența infrastructurii tehnologice (echipamente și dotări) care să permită transferul în format digital al rezultatelor activităților operatorilor culturali de drept public. Digitalizarea și digitizarea propriu-zisă a rezultatelor menționate este un proces continuu, desfășurat și după finalizarea acestui interval de programare.

- **Obiective operaționale**

OO 1. Profesionalizarea accelerată a personalului existent și recrutarea de noi angajați în sistemul public prin prioritizarea competențelor și abilităților specifice TIC, în intervalul 2023-2026

În primii trei ani ai intervalului de programare, întreg personalul existent în sistemul cultural de drept public va parcurge cel puțin un program de formare profesională, inclusiv prin instruire la locul de muncă, care să permită formarea sau actualizarea, după caz, a competențelor profesionale necesare înțelegerii și utilizării infrastructurii tehnologice. Validarea acestui demers se realizează prin capacitatea demonstrată și măsurată a organizațiilor de a-și desfășura activitatea fără sau cu un nivel extrem de redus al suportului fizic.

OO 2. Dezvoltarea de standarde sectoriale pentru comunicare, diseminare și adresabilitate, în primii trei ani de implementare

Garantarea libertății de exprimare și de expresie artistică prezumă și posibilitatea auto-reglementării operatorilor din SCC, în special în ceea ce privește standardele de comunicare, diseminare și accesibilitate. De aceea, în primii trei ani ai intervalului de programare, se propune înființarea de grupuri de analiză și prognoză (think-tank-uri) pentru fiecare SCC care să ofere direcțiile de acțiunile și elementele fundamentale pentru o comunicare, diseminare și promovare a produselor și serviciilor culturale în moduri care să satisfacă: dreptul la exprimare culturală, respectarea regulilor sociale și a drepturilor individuale sau ale comunităților și accesibilitatea mesajului către tipuri de public cât mai variate.

OO 3. Crearea unei rețele naționale de organizații culturale de referință pentru dezvoltarea de competențe și modele de acțiune în toate domeniile SCC, în primii doi ani ai intervalului de programare

Stabilirea tendințelor în acțiunea culturală și educația organizațională prin utilizarea experiențelor provenite chiar din SCC sunt esențiale pentru o continuă adaptare a organizațiilor și creatorilor la provocările tehnologice. De aceea, până la finalul primilor doi ani din intervalul de programare va exista cadrul normativ care să stabilească standardele de excelență pentru organizațiile culturale de referință, sprijinul pe care îl pot primi și activitățile pe care le pot desfășura. Modul de organizare a acestei rețele va trebui să asigure o reprezentare echilibrată a subsistemelor de drept public și de drept privat, cu o organizare sub forma unor centre de performanță la nivel teritorial, intra- și inter-SCC. Nucleul acestei rețele naționale va fi constituit la inițiativa Ministerului Culturii din opt centre la nivel de regiune, care acoperă și definesc standardele de performanță pentru toate SCC. Organizațiile culturale de referință devin sursele de inovare și creativitate locală, menite să creeze conținut relevant și să ofere un schimb de experiență semnificativ.

OO 4. Implementarea unui program guvernamental de achiziții pentru dotarea operatorilor culturali cu echipamente contemporane de tehnologia informației, pe perioada de programare

Până la finalul primului an de programare este necesar să existe cadrul normativ necesar pentru existența unui program guvernamental de achiziții. Acest cadru normativ va cuprinde trei seturi de standardizare a specificațiilor tehnice, de calitate și cantitate pentru activitățile TIC, în funcție de dimensiunea operatorilor culturali eligibili. Dotarea va viza atât operatorii culturali publici, cât și pe cei privați, fiind realizată în mod competitiv, și va cuprinde atât componente hardware, cât și software. Implementarea acestui program va permite și crearea unui sistem național de inventariere a infrastructurii tehnologice.

OO 5. Dezvoltarea și implementarea unui depozit digital național care cuprinde moștenirea culturală digitalizată, inclusiv cea deținută de arhivele istorice ecleziastice și ale autorităților locale, până la finalul perioadei de programare

Utilizarea tehnologiilor societății informaționale permite atât acumularea coerentă a informațiilor despre moștenirea culturală, în toate formele acesteia, cât și comunicarea acesteia pe scară largă. Digitalizarea informației despre moștenirea culturală cuprinde o varietate largă de modalități tehnologice, de la scanare bidimensională până la reprezentări 3D, tururi virtuale și de realitate augmentată. Până la finalul anului patru al intervalului de programare se anticipează existența infrastructurii software și hardware funcționale, iar până la finalul intervalului de programare este început procesul de populare a depozitului digital național, cu utilizarea tehnologiilor Big Data.

OO 6. Utilizarea infrastructurii fixe a operatorilor culturali de drept public ca spații de experimentare pentru noile tehnologii, locuri de familiarizare a publicurilor cu noile forme de expresie ale TIC

Optimizarea costurilor și resurselor și maximizarea beneficiilor, la scara întregii societăți, se poate realiza inclusiv prin deschiderea accesului la infrastructură fixă și cea tehnologică pe care o dețin operatorii culturali de drept public. Până la finalul anului doi al intervalului de programare va fi creat cadrul normativ care să permită utilizarea infrastructurii operatorilor culturali de drept public de către operatorii culturali de drept privat, de către creatori și public, pentru activități de experimentare și cercetare, cu utilizarea noilor tehnologii.

OO 7. Facilitarea achizițiilor de echipamente tehnologice care să asigure interoperabilitatea și scalabilitatea componentelor hardware și software la nivel național

Până la finalul intervalului de programare este anticipată existența cadrului juridic și administrativ care să permită compatibilizarea tehnologică a operatorilor culturali, în special a celor din domeniul patrimoniului cultural, arhive și biblioteci, astfel încât inventarierea și comunicarea bunurilor culturale să se realizeze într-o manieră unitară la nivelul întregii țări. În același interval, operatorii culturali care dețin un număr mare de bunuri culturale sau au rol metodologic și de îndrumare vor realiza interoperabilitatea sistemelor software utilizate și vor folosi echipamente hardware cu funcțiuni unitare.

OO 8. Crearea unui sistem național integrat, care să permită creatorilor și utilizatorilor instituționali de creație intelectuală urmărirea utilizării creațiilor, iar autorităților publice urmărirea respectării drepturilor patrimoniale de autor

Până la finalul primilor trei ani din intervalul de programare este anticipată existența unui cadru normativ adaptat modificărilor rapide din domeniul tehnologiei și comunicării, astfel încât să fie redusă utilizarea neautorizată a creației artistice, iar creatorii, inclusiv cei din domeniul culturii tradiționale, să poată verifica modul în care sunt utilizate propriile creații, iar drepturile patrimoniale sunt respectate. Până la finalul intervalului de programare este anticipată existența sistemelor informatice dedicate urmării utilizării creațiilor artistice în mediul virtual. Vor fi implementate tehnologii emergente cum sunt Inteligența Artificială, Blockchain și Big Data.

OO 9. Introducerea obligativității internetului de mare viteză pentru toate instituțiile din domeniul cultural și disponibilității totale a conținuturilor în mediul online

Până la finalul primului an din intervalul de programare se anticipează existența cadrului normativ prin care se introduce obligativitatea tuturor operatorilor culturali de drept public de a avea o conexiune internet de mare viteză. De asemenea, este anticipată existența legislației care obligă la publicarea digitală a tuturor conținuturilor culturale, în conformitate cu Directiva (UE) 2019/1024.

OO 10. Folosirea activă a inteligenței artificiale, Internet of Things - IoT, sistemelor Big Data, tehnologiei Blockchain și a altor tehnologii emergente în activitatea operatorilor culturali

Până la finalul primilor trei ani din intervalul de programare este anticipată existența cadrului normativ și administrativ care să impună folosirea tehnologiilor avansate ale societății informaționale în activitatea operatorilor culturali de drept public și privat. Se va acorda o atenție sporită acelor tehnologii care facilitează trecerea din formatul analog în cel digital, precum și automatizării proceselor repetitive, în special în cazul deținătorilor de patrimoniu cultural, arhivelor și bibliotecilor. Din punctul de vedere al tehnologiei Blockchain în cultură, introducerea acesteia creează un set de beneficii variind de la problematica drepturilor de autor, la creșterea capacității de control și gestiune financiară a evenimentelor, la creșterea capacității de streaming sau o creștere a capacității de monetizare a creațiilor.

SECȚIUNEA A 3-A

Descrierea opțiunilor de soluționare a problemei/problemelor identificate

- **Opțiunea non-acțiune (opțiunea 1)**

Pornind de la premisa că libertatea de expresie, inclusiv în ceea ce privește expresia culturală, este garantată în mod absolut de către textele constituționale, se poate aprecia că o intervenție a Statului în domeniul cultural ar conduce la o încălcare a Constituției. Pe de altă parte, tot potrivit Constituției, accesul la cultură este garantat, cu acele condiționări prevăzute de lege. O aplicare

coroborată a textelor constituționale conduce către o abordare caracterizată printr-un intervenționism minimal, la nivel de lege, eventual numai în sensul în care expresiile culturale să nu încalce alte drepturi fundamentale și prevederi constituționale.

Într-o astfel de ipoteză, capacitatea creatorilor și a operatorilor culturali de a se adapta cerințelor și specificului societății este lipsită de orice formă de constrângere și de intervenție din partea statului. Cetățenii au acces la cultură în măsura alegerilor și posibilităților individuale și colective. Responsabilitatea Statului rămâne limitată la obligațiile formale asumate prin tratatele și convențiile internaționale.

Lipsa intervenției guvernamentale înseamnă că, în virtutea autonomiei locale, cetățenii au acces la acea cultură pe care autoritățile publice locale pot să o susțină și să o finanțeze și la cea pusă la dispoziție în cadrul unor programe de finanțare. Pe cale de consecință, atât creația culturală, cât și păstrarea și punerea în valoare a moștenirii culturale au caracteristicile și modalitățile de exprimare permise de mijloacele financiare ale creatorilor, publicului și autorităților publice. Utilizarea noilor tehnologii în creația culturală și în consumul cultural este cea permisă de accesul la mijloacele financiare necesare pentru acestea, iar lipsa acestora va păstra, respectiv, va conduce la creșterea dezechilibrelor deja semnificative între comunități și la o descreștere progresivă a ofertei și consumului cultural.

- **Opțiunea de intervenție parțială (opțiunea 2)**

Varianta care poate oferi cele mai multe beneficii este una care îmbină intervenționismul guvernamental cu capacitatea pieței culturale de a se autoregamenta și adapta la modificările tehnologice și sociale. Cu toate acestea, experiența națională a ultimilor cel puțin 10 ani demonstrează o capacitate limitată a sectorului de a se autoregamenta, inclusiv prin lipsa de implicare a autorităților regionale și locale. Nivelul guvernamental de intervenție - prin impunere de standarde tehnologice minime - poate duce mai ușor către un avans al demersului cultural către direcția dorită prin politică publică.

Această opțiune înseamnă o intervenție punctuală, limitată în timp și concentrată asupra infrastructurii și echipamentelor necesare pentru actualizarea tehnologică a operatorilor culturali și (re)conectarea tuturor comunităților la rețelele de distribuție a produselor și serviciilor culturale. Componenta principală a acestei intervenții este un program guvernamental de achiziție a resurselor hardware și software specifice tehnologiilor emergente. În plan secund, sunt realizate platforme informatice naționale care cuprind modele pentru dezvoltarea de aplicații software de diferite tipuri, oferite ca licențe deschise, pentru gestiunea și digitalizarea patrimoniului cultural, digitizarea serviciilor de tip business-client, dezvoltarea de produse și servicii culturale.

Pe lângă acestea se propun măsuri suplimentare, cum este crearea unui mecanism de selecție și sprijinire a operatorilor culturali, publici sau privați, care să formeze o rețea națională de referință pentru cultura viitorului, cu o distribuire a competențelor atât la nivel central, cât local.

Standardizarea resurselor minime necesare pentru un act de cultură de calitate și disponibil tuturor cetățenilor este utilă în special operatorilor culturali de drept public, care trebuie să îndeplinească

obligațiile constituționale. În cazul operatorilor culturali de drept privat, standardizarea este relevantă în special în ceea ce privește capacitatea acestora de a interacționa cu sistemele administrative publice și cu publicul. Un anumit grad de standardizare circumscrie nivelul minim acceptabil pentru definirea calității vieții din perspectivă culturală și facilitează participarea activă a tuturor cetățenilor. O astfel de abordare conduce și la optimizarea resurselor disponibile, fiind evidentă standardizarea canalelor și tehnologiilor oferită de cei mai importanți actori internaționali. În plus, existența pe scară largă a unei anumite tehnologii, împreună cu anumite standarde tehnice, conduce la utilizarea acestora și, implicit, la educarea publicului.

În egală măsură, intervenția guvernamentală nu privește modalitățile concrete de exprimare culturală și nici caracteristicile intrinseci creației culturale. Interoperabilitatea hardware, software și a sistemelor administrative este limitată la aspectele tehnice și nu reprezintă o intervenție intruzivă și perturbatoare asupra creației artistice.

Intervenția parțială asigură deopotrivă un acces mult mai larg pentru categorii de public expuse riscului de marginalizare, cu beneficii directe în zonele funcțiilor sociale și de promovare a diversității.

Nu în ultimul rând, o distribuție mai coerentă a responsabilităților între nivelul central și cel local, prin asigurarea unui suport standardizat metodologic, prin crearea de centre de excelență și coborârea nivelului de expertiză de la central la cel local reprezintă un alt beneficiu direct al acestei opțiuni.

- **Opțiunea de intervenție totală (opțiunea 3)**

Opțiunea de intervenție guvernamentală la nivel maximal înseamnă trecerea tuturor prerogativelor referitoare la administrarea actului de cultură la nivelul autorității publice centrale. Autoritățile publice locale păstrează, în acest caz, doar un set limitat de prerogative referitoare, în special, la gestionarea curentă a interacțiunii dintre creatori și beneficiari. Toate nevoile operatorilor culturali, publici sau privați, sunt satisfăcute de autoritatea publică centrală, prin intermediul unor mecanisme financiare sau non-financiare specifice. În egală măsură, autoritatea publică centrală își asumă un rol de moderator al formelor de expresie culturală, inclusiv în ceea ce privește canalele prin care expresiile culturale sunt difuzate către public.

Evitând o abordare autoritaristă, intervenția guvernamentală, prin intermediul unor standardizări stricte, decide asupra tipurilor de tehnologii și dotări care să fie utilizate de operatorii culturali/creatori. În egală măsură, Guvernul decide asupra calificărilor și competențelor profesionale pe care trebuie să le dețină o persoană pentru a putea fi considerată creator.

SECȚIUNEA A 4-A

Identificarea și evaluarea impactului

Pentru fiecare dintre opțiunile secțiunii a treia vor fi evaluate următoarele tipuri de impact:

4.1 Impactul economic și asupra mediului de afaceri

- **Impactul macroeconomic**

Pentru impactul macroeconomic previzionat, avem drept referințe contribuția SCC la ocuparea forței de muncă, respectiv valoarea adăugată a acestor sectoare, care prezintă o tendință ascendentă. Estimările pentru România la nivelul mediei G20 previzionează o creștere a ocupării pentru SCC cu impact mai puternic pentru urban mare, care pot fi dublate de intervenții sporite pentru zone de urban mic și rural, cu nevoi semnificativ mai mari.¹

În analiza de impact a acestui subcapitol se observă în primul rând că perioada anilor 2015-2019 demonstrează o tendință ascendentă a aportului SCC la PIB. Această creștere lentă va continua și în cazul opțiunii 1. De aceea, impactul este foarte mic. În cazul opțiunilor 2 și 3, sectoare precum arhitectură, TIC, publicitate, comerț de artă cu amănuntul, presă, video și cinema beneficiază de un plus de oportunitate, dar cu mențiunea că opțiunea 3 va conduce la o distorsionare a pieței, la o creștere artificială a prețurilor și la un mediu concurențial nesănătos. În condițiile opțiunii 1, piața se va mișca din inerție.

O situație specială la nivelul disproporției avem în cazul regiunilor/județelor, unde intervenția totală a statului, prin aplicarea principiului european al solidarității, poate conduce la o reajustare pe orizontală a factorilor contributivi. Există inegalități semnificative și la nivel de sectoare economice. Intervenționismul agresiv centralizat poate conduce la eliminarea acestor disparități, dar cu resurse consistente și de durată. Politicile de coeziune nu au adus rezultatele scontate, iar disparitățile au crescut.

- **Impactul asupra investițiilor publice**

În cazul acestui subcapitol, competitivitatea se referă la mediul privat și public, de exemplu în cazul artelor spectacolului, unde statul este un angajator favorizat, spre deosebire de mediul privat, unde producția independentă de teatru și film se confruntă cu dificultăți privind consumul și accesul la piață. Impactul în acest caz este dat de nivelul de intervenție în sensul încurajării pieței libere, prin non-intervenție, versus intervenția etatistă. Lipsa de echilibru între angajații din mediul privat și public din SCC, numeric și valoric, este un factor definitoriu. Piața liberă demonstrează o creștere mai mare de calificare la nivelul resursei umane, fiind centrată pe raportul calitate-preț. Astfel, în acest subcapitol, un mix de participare de contribuție a statului este o soluție echilibrată; orice altă intervenție va conduce către un monopol, în final, al statului, cu efecte directe negative asupra calității actului cultural.

Gradul de investiții în cadrul SCC a înregistrat o evoluție pozitivă, între 2011 și 2020. Creșterea medie anuală a fost de 8,7%.²

¹ <https://www.oecd.org/cfe/leed/OECD-G20-Culture-July-2021.pdf>.

² [Analiza situației actuale a ecosistemului cultural](#), INCF, 2021, pag. 508.

Tendința generală în ultimele două decenii a fost de creștere a valorii cheltuielilor făcute de autoritățile publice centrale și locale în domeniul culturii și de creștere a frecvenței numărului de sesiuni de finanțare organizate de autoritățile publice locale și, implicit, de creștere a numărului de proiecte finanțate. Pe de altă parte, ponderea cheltuielilor din bugetul de stat care au fost alocate Ministerului Culturii a avut o scădere constantă în perioada 2017-2020, de la 0,41% la 0,18%. Există decalaje importante la nivelul celor mai multe județe cu privire la finanțarea domeniului culturii în mediul rural în comparație cu mediul urban, în defavoarea mediului rural, iar aceste decalaje sunt mai însemnate în partea de sud a țării.³

- **Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat**

Opțiunile de intervenție parțială și totală aduc beneficii în acest caz, în condițiile OS 1. Atât firmele de recrutare, cât și piața de formare vor avea beneficii în condițiile intervenției, prin stimularea competitivității, crearea unui mediu de afaceri de profil mai adecvat și adresat nevoilor curente. Monopolul este evitat în condițiile opțiunii parțiale prin diferențierea nivelurilor de finanțare (central/regional/local), dar și prin existența unor programe variate (geografic și sectorial cultural) care permit accesul furnizorilor de servicii cât mai variați. Productivitatea muncii a înregistrat o creștere substanțială în perioada 2011-2020.⁴ Pe de altă parte, există diferențe semnificative în SCC în ceea ce privește productivitatea.⁵

- **Impactul asupra mediului de afaceri**

În opțiunea non-intervenție, piața dovedește o incapacitate sistemică la nivelul resurselor umane de a crea noi standarde și competențe, iar în acest caz statul, ca intervenient, poate avea un impact major. Intervenția este absolut necesară, dar diferă numai nivelurile acesteia: intervenția puternic centralizată care ignoră mediul privat, cu efecte negative evidente, pe când opțiunea parțială prevede un echilibru care aduce plusvaloare.

Opțiunea parțială de intervenție este concordantă cu reforma a treia din cadrul secțiunii turism-cultură a PNRR.⁶

- **Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii**

Acest impact se referă în principal la o bună gestionare a eficienței productivității resursei. Standardizarea este o garanție a calității, în limitele unui echilibru între diverșii factori implicați. Opțiunea 1 pentru sectorul IMM are impact neutru, pentru că sectorul are o dinamică proprie. Prin deosebire, opțiunea 3 ar avea un impact maximal negativ, pentru că neagă în totalitate aportul

³ *Idem*, pp. 648-649.

⁴ *Idem*, pag. 502.

⁵ *Idem*, pag. 504.

⁶ *Idem*, pag. 116.

sectorului la îndeplinirea obiectivelor operaționale. Intervenția parțială conduce la o bună gestiune a acestui subcapitol, în concordanță cu reformele incluse în PNRR.

Tendința generală în ultimele două decenii a fost de creștere a valorii cheltuielilor făcute de autoritățile publice centrale și locale în domeniul culturii, deși acestea se află încă sub media europeană. Diferențele foarte mari între mediul urban și rural în finanțarea SCC, atât în privința cheltuielilor alocate domeniului culturii pe locuitor, cât și ca procent din cheltuielile totale, se reflectă în accentuarea decalajelor și în lipsa de acces la oferta culturală a populației rurale. Finanțările propuse prin prezenta politică publică sunt parte a unui program integrat de implementare a programelor și inițiativelor de finanțare publică și privată, inclusiv la nivelul Uniunii Europene și al altor organisme internaționale.⁷

- **Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale**

În cazul opțiunii 1, non-intervenția nu oferă beneficii relevante, chiar dacă, teoretic, poate fi privită ca un avantaj pentru alocarea de resurse. Celelalte opțiuni, deși consumatoare de resurse financiare, aduc beneficii clare în favoarea calității. Prin crearea de proceduri și standarde, statul își asumă exclusiv suplimentarea sarcinilor pentru angajații proprii, dar și ridică standardele în piața resurselor umane. Conform „Analizei situației actuale a ecosistemului cultural”, reformarea pieței muncii creează o autoritate de sector, care validează noile competențe și oferă și garanții ale păstrării acestora. Ambele soluții de intervenție afectează autoritățile atât prin sporirea atribuțiilor, cât și prin creșterea nivelului de responsabilitate.

- **Cuantumul beneficiilor economice**

Sectorul privat din domeniul culturii ar trebui să funcționeze pe bază de cerere și ofertă. Non-intervenția ar menține un status quo care nu aduce beneficii în contextul OS 1. Intervenția etatistă din cazul opțiunii 3 lasă puțin spațiu de manevră pieței libere. Finanțarea culturii nu reprezintă obținerea de câștiguri economice, ci creșterea calității vieții.

- **Cuantumul costurilor economice**

Trecerea graduală către mediul digital duce în mod automat la scăderea costului pentru beneficiar. Diversificarea opțiunilor de producere și distribuire a produselor și serviciilor culturale conduce la costuri agregate mai mici decât păstrarea unui model lipsit de flexibilitate.

4.2 Impactul bugetar și financiar

⁷ *Idem*, pp. 647-648.

În variația opțiunilor intervenționiste, impactul bugetar este major, spre deosebire de opțiunea 1. Aceasta din urmă, deși nu are impact bugetar direct, prin lipsa intervențiilor va avea totuși un impact negativ prin menținerea decalajelor existente, cu efecte în încetinirea dezvoltării în toate sectoarele economiei. După îndeplinirea obiectivelor, costurile vor fi doar la nivel de administrare. În cazul opțiunii 2 însă, costurile sunt repartizate echilibrat, fără impact semnificativ asupra bugetului central. Consecințele bugetare la nivel central și local sunt importante pe termen scurt, cu o scădere abruptă pe termen lung. Veniturile generate vor fi indirecte și se evidențiază prin instrumentele utilizate de OECD pentru impactul culturii.

4.3 Impactul social

- **Impactul asupra grupurilor țintă identificate**

Impactul va fi pozitiv pentru angajații operatorilor culturali și creatori. Non-intervenția ar însemna păstrarea stării actuale - lipsa competențelor digitale ale personalului din organizațiile culturale și lipsa unui sistem tehnologic național care să impună operatorilor culturali utilizarea tehnologiilor societății informaționale.⁸

Va fi facilitată crearea de noi locuri de muncă, mai ales pentru furnizorii de servicii tehnologice, în timp ce operatorii culturali și creatorii vor fi nevoiți să se adapteze la o piață a muncii tot mai competitivă, și din perspectiva digitalizării. În privința personalului operatorilor culturali, atât nivelul scăzut de alfabetizare tehnologică, cât și resursele tehnologice limitate lipsesc acest personal de oportunitățile unei performanțe sporite. În cazul organizațiilor deținătoare de patrimoniu cultural, un grad redus de tehnologizare împiedică atât conservarea acestui patrimoniu, cât și punerea lui în valoare. În cazul organizațiilor care creează produse și servicii culturale, decalajul tehnologic față de competitori adâncește clivajul față de creatorii internaționali, mai bine pregătiți și adaptați pentru o piață culturală din ce în ce mai competitivă. În cazul acestora, lipsa unui sistem care să conțină și să impună utilizarea noilor tehnologii împiedică deciziile care să conducă la o modernizare a operatorilor culturali și la o flexibilizare a interacțiunii cu aceștia.⁹ Opțiunea 2 va avea efecte benefice asupra participării cetățenilor la manifestări culturale sau asupra accesului lor la resurse culturale. Accesul la cultură înseamnă atât accesul la produsele și

⁸ O direcție europeană clară afirmă: „Epidemia de COVID-19 a evidențiat importanța accesului digital la patrimoniul cultural. Într-o perioadă în care oamenii caută să rămână apropiați unii de alții, păstrând totodată distanța fizică, organizațiile dedicate patrimoniului cultural din întreaga Europă au reacționat pe măsura provocării. Europa joacă deja un rol principal în digitalizarea patrimoniului cultural și are potențialul de a avansa, prin noi tehnologii, precum inteligența artificială și machine learning, ce au la bază principiile umaniste și etice. Este necesar acum să ne implicăm împreună pentru a accelera și îmbunătăți această transformare digitală”. (https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2020/07/2020_RO_-EUROPEAN_HERITAGE_ALLIANCE_MANIFESTO.pdf).

⁹ Nu vor exista consecințe negative specifice concludente pentru desfășurarea de activități economice de către grupurile menționate. Prin investițiile generate se va facilita crearea de noi locuri de muncă. Non-intervenția ar reprezenta menținerea stării actuale în privința participării cetățenilor la manifestări culturale sau accesul lor la resurse culturale, acces oricum limitat mai ales în zonele mic urbane și rurale. Crearea infrastructurii fixe și mobile pentru acces la internet în bandă largă și dotarea cu echipamentele menționate vor îmbunătăți condițiile de desfășurare de activități economice.

serviciile culturale în sine¹⁰, cât și existența sistemelor administrative și tehnice care să elimine barierele de acces, precum și costurile utilizării.¹¹

- **Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr 292/2011, cu modificările ulterioare**

Intervenția nu va afecta negativ accesul egal la bunuri și servicii și nu va avea un impact direct asupra grupurilor vulnerabile. Opțiunile de intervenție parțială și totală pot aduce beneficii prin accesul mai larg la produse și servicii culturale. Și grupurile vulnerabile vor beneficia, indirect, de avantajele noilor investiții și tehnologii, și printr-o mai bună informare asupra unor probleme ce decurg din problematica domeniilor culturale. Infrastructura culturală nou creată va putea oferi și servicii sociale pentru grupurile vulnerabile. Măsurile vor contribui la informarea publicului privind problematica domeniului culturii, și nu numai. Digitalizarea integrală a operatorilor culturali va contribui la creșterea generală a capacității de informare a publicului.

- **Impactul asupra serviciilor sociale**

Impactul va fi pozitiv, indirect, prin creșterea utilizării noilor tehnologii. Accesul la tehnologie va avea efecte pozitive indirecte asupra serviciilor din punct de vedere al calității și accesului egal, precum și asupra finanțării, organizării sau accesului la servicii sociale, de sănătate și de îngrijire. Non-intervenția înseamnă menținerea situației actuale. Intervenția parțială va avea efecte pozitive în privința serviciilor sociale, indirect, prin aspectele menționate deja. Opțiunile de intervenție parțială și totală pot aduce beneficii, indirect, printr-un acces mai larg la echipamente și tehnologii.

4.4 Impactul asupra mediului înconjurător

Utilizarea pe scară largă a noilor tehnologii are un impact controversat asupra mediului. Mai multă tehnologie presupune mai multe echipamente care se bazează pe resurse rare pentru producție și contribuie la creșterea consumului de electricitate. Pe de altă parte, utilizarea noilor tehnologii în domeniul sistemelor birocratice reduce timpii de lucru și utilizarea resurselor tradiționale. Astfel, alegerea opțiunii parțiale este de preferat, având în vedere că păstrează, totuși, un echilibru la nivelul impactului asupra mediului.

- **Impactul asupra utilizării resurselor naturale**

¹⁰ <https://www.edu.ro/sites/default/files/SMART.Edu%20-%20document%20consultare.pdf>.

¹¹ https://www.zbw.eu/econis-archiv/bitstream/11159/8523/1/1800081995_0.pdf.

Pentru impactul de mediu vizat, se pornește de la realitatea că, în România, convergența cultură-dezvoltare durabilă este încă un deziderat, cu rezultate minore în raport cu posibilitățile reale de dezvoltare.¹²

Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori va realiza o reevaluare a utilizării resurselor naturale în luarea deciziilor de consum, atât din punct de vedere al sustenabilității activității culturale generale, cât și din punct de vedere al principiilor durabilității. În acest context, lipsa de intervenție va conserva stadiul actual de ignoranță, o intervenție totală va fi grevată de o inerție de implementare care generează evoluție lentă, puțin eficientă în spectrul utilizării inteligente a resurselor naturale. Opțiunea parțială, care are capacitatea de valorizare a procesului obligatoriu de re tehnologizare, în condițiile unor mecanisme fiabile și adecvate, devine mai ușor posibilă. Implicit, soluțiile tehnologice actuale au un grad superior de conformare la normele de mediu și cele de eficiență energetică.

Intervenția centralizată este benefică, induce criteriile de mediu conforme normelor naționale și europene. Opțiunea parțială aduce contribuții în segmente specifice - diminuarea numărului reproducerilor pe suport material, acces facil pentru public, reducând mobilitățile repetate sau slab justificate, optimizarea consumurilor materiale și energetice ale așezămintelor culturale prin procese de automatizare și planificare temporală a desfășurării activităților curente, fapt care rezidă elocvent din evaluarea de impact de față.

Consumurile energetice necesare procesului de digitalizare la nivelul unei unități de implementare (muzeu, bibliotecă, galerie, sală de spectacole etc.) pot fi asigurate prin surse alternative (baterii de panouri fotovoltaice) de capacitate mică/medie

- **Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor**

Activitățile culturale, în diversitatea lor de manifestare, au un impact minim asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor. Acesta se reflectă atât în cadrul acțiunilor de masă, în aer liber, dar și în cadrul amplasamentelor fixe sau provizorii ale obiectivelor culturale. Nu trebuie neglijate aspectele de intromisiune creativă în cadrul natural (arte plastice, fotografie etc.) sau efectele speciale (fonice, luminoase, vibrații, unde electromagnetice, emisii de gaze). Un alt aspect care generează intervenții în spațiul natural sunt procesele de extracție a materiilor prime necesare în procesul de creație/producție (piatră, lut, pigmenți, lemn etc.).

În cazul acestui subcapitol, aspectele vizate evidențiază o diferență nesemnificativă între non-intervenție și intervenția etatizată, explicată prin inoperabilitatea constrângerilor globale asupra actului artistic. Intervenția medie la nivelul creșterii gradului de calificare și conștientizare a resursei umane este benefică, putând genera efecte pozitive pe termen scurt și mediu privind acest element de impact.

¹² Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), adoptată prin H.G. nr. 877/2018, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și documentele strategice ale UE pentru dezvoltarea în perioada 2022-2030.

Dacă non-intervenția și intervenția totală au un efect oarecum neutru, intervenția parțială contribuie la organizarea judicioasă privind amplasamentele, evitarea soluțiilor tehnice care pot genera efecte negative asupra speciilor și florei. Pentru succesul intervenției, opțiunea 2 induce creșterea gradului de responsabilizare a factorilor implicați, atât la nivelul autorităților, cât și al beneficiarilor unități de cultură.

- **Impactul asupra calității mediului**

Rezultatele preconizate ale opțiunilor de intervenție studiate denotă beneficii nete în favoarea opțiunii parțiale în raport cu opțiunea totală. Intervenția punctuală, dedicată, creează condițiile unei evaluări a noilor dotări, a produselor și serviciilor culturale oferite și din punct de vedere al impactului asupra calității mediului. Introducerea de mecanisme financiare și non-financiare/juridice simplificate facilitează dezvoltarea de acțiuni concrete în domeniul calității mediului în mod direct, prin creșterea capacității de răspuns a sectorului cultural la cerințele și normele de mediu actuale, aflate într-o adevărată efervescentă de conformare legislativă. Pentru sectorul culturii, intervenția parțială poate induce un impact pozitiv consistent, prin promovarea unor concepte noi de funcționare și dezvoltare, cu rezultate pozitive atât din punct de vedere sustenabil, dar și din punct de vedere al eficienței economice.

SECȚIUNEA A 5-A

Dintre opțiunile menționate, a fost selectată a doua opțiune, aceasta oferind echilibru între intervenția guvernamentală centralizată, autonomia autorităților publice locale și autoreglementarea Sectoarelor Culturale și Creative. Prin intermediul acestei opțiuni, SCC sunt recunoscute ca parte activă și cu relevanță ridicată în societate și economie, cu un rol important în susținerea dezvoltării tehnologice.

Opțiunea unei intervenții guvernamentale limitate și orientate permite optimizarea utilizării resurselor existente și aplicarea principiului subsidiarității în intervenția publică. De asemenea, această opțiune creează condițiile pentru o colaborare mai bună între subsectoarele public și privat ale culturii, în special prin îmbunătățirea utilizării de către creatori și public a infrastructurii deținute de operatorii culturali de drept public, având în vedere că aceștia utilizează resurse obținute prin contribuția tuturor cetățenilor.

Acțiunile propuse vizează:

- a) Îmbunătățirea cadrului normativ existent, respectiv crearea unei legislații noi care să faciliteze introducerea și utilizarea noilor tehnologii în domeniul culturii;
- b) Realizarea unor investiții guvernamentale majore în domeniul tehnologic, care să asigure un impuls semnificativ sectorului cultural, cu efecte sistemice asupra tuturor Sectoarelor

- Culturale și Creative. Aceste investiții vizează noile tehnologii și automatizări de procese, precum și crearea a opt centre de performanță regionale formate din organizații de referință;
- c) Optimizarea utilizării resurselor existente, în special a celor deținute de instituțiile publice de cultură, inclusiv prin intermediul cooperării dintre acestea și operatorii culturali de drept privat;
 - d) Digitizarea și digitalizarea rapidă a instituțiilor publice de cultură, prin implementarea de sisteme software actuale, uniforme la nivel național;
 - e) Întărirea capacității de autoreglementare a SCC, inclusiv prin crearea unui rețele naționale de organizații de referință, relevante tehnologic;
 - f) Îmbunătățirea capacității de urmărire a utilizării operelor de creație, atât la nivelul autorilor, cât și al autorităților publice, astfel încât să fie posibilă fiscalizarea exploatarei economice a creațiilor și respectarea drepturilor creatorilor;
 - g) Crearea mecanismelor care să permită autorităților publice locale o sprijinire mai puternică a SCC, atât din perspectiva instituțiilor publice, cât și din perspectiva operatorilor culturali de drept privat și a creatorilor;
 - h) Dezvoltarea competențelor tehnologice ale salariaților instituțiilor publice de cultură și profesionalizarea activităților acestor instituții din perspectiva utilizării noilor tehnologii ale societății informaționale.

Măsurile propuse descriu o intervenție guvernamentală care respectă și aplică principiile subsidiarității și proporționalității, combinând intervențiile directe cu crearea de mecanisme și sisteme juridice, financiare și administrative care să faciliteze creația culturală, punerea în valoare și comunicarea pe scară largă a moștenirii culturale. Aplicarea măsurilor descrise în politică publică va conduce și la o reducere a consumurilor de energie și la o creștere a utilizării de energie din resurse regenerabile, concepute pentru utilizări locale. Măsurile propuse sunt ținute și vizează acele zone de intervenție care pot să ofere cele mai importante beneficii la scala întregii societăți, având finalitatea ultimă la cetățeni.

SECȚIUNEA A 6-A

Se va întocmi un raport al consultării publice ce va fi anexat propunerii de politică publică și care va conține informații cu privire la:

- Asociațiile legal constituite consultate;
- Fundamentarea alegerii acestora;
- Recomandările propuse de organizațiile neguvernamentale, recomandările acceptate de inițiator, precum și cele neacceptate însoțite de o scurtă justificare a nepreluării lor.

SECȚIUNEA A 7-A

Măsurile post-adoptare

OO 1. Profesionalizarea accelerată a personalului existent și recrutarea de noi angajați în sistemul public prin prioritizarea competențelor și abilităților specifice TIC, în intervalul 2023-2026

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Inițiativă legislativă pentru modificarea actualei legi a educației	Guvern Parlament Ministerul Culturii Ministerul Educației	2023-2026	Actele normative elaborate și adoptate	Proiect de lege redactat și aprobat	Potrivit legii	
Modificarea standardelor ocupaționale aferente „familiei ocupaționale cultură”	Ministerul Culturii Ministerul Educației	2023-2026	Minimum 10 standarde ocupaționale modificate	Analize interne Documente oficiale	Pe durata implementării	

Elaborarea unui ghid de bune practici privind legislația specifică fiecărui SCC în scopul îmbunătățirii nivelului de performanță în domeniul TIC	INP	2023-2026	1 ghid de bună practică	Material documentar Rapoarte Analize interne	Pe durata implementării	50000
Înființarea unui program național de formare în domeniul TIC pentru sectorul cultural	Guvern Ministerul Culturii Ministerul Finanțelor Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	2023-2026	- 1 inițiativă legislativă de realizare a Programului - 2 documente strategice de programare - Licitatii de proiecte	Documente strategice de programare Documente de fundamentare și implementare	Pe durata implementării	1000000
Profesionalizare accelerată a personalului existent în sistemul cultural de drept public	Guvern Ministerul Culturii Autoritățile publice centrale și locale Instituții publice de cultură	2023-2026	Întreg personalul existent în sistemul cultural de drept public va parcurge cel puțin un program de formare profesională, inclusiv prin instruire la locul de muncă	Numărul de programe de pregătire profesională Numărul de beneficiari Analize și rapoarte interne	Pe durata implementării	1000000

OO 2. Dezvoltarea de standarde sectoriale pentru comunicare, diseminare și adresabilitate, în primii trei ani de implementare

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Identificarea de actori relevanți și constituirea de baze de date	Ministerul Culturii	2023-2026	Baze de date	Itemi colectați Analize și documente interne	Pe durata implementării	100000
Înființarea și funcționarea a minimum 10 grupuri de analiză și prognoză (think-tank-uri) organizate regional și intersectorial	Ministerul Culturii	2023-2026	Minimum 5 standarde de comunicare, diseminare și adresabilitate elaborate și adoptate Minimum 10 cadre de discuție funcționale	Număr specialiști implicați în activitate Analize și prognoze Analize și documente interne	Pe durata implementării	50000

OO 3. Crearea unei rețele naționale de organizații culturale de referință pentru dezvoltarea de competențe și modele de acțiune în toate domeniile SCC, în primii doi ani ai intervalului de programare

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Identificarea de operatori relevanți și constituirea de baze de date	Ministerul Culturii	2023-2025	Baze de date	Itemi colectați Analize și documente interne Număr operatori implicați în activitate Comunicare Documente interne	Pe durata implementării	100000

Crearea cadrului normativ care să stabilească standardele de excelență pentru organizațiile culturale de referință, sprijinul pe care îl pot primi și activitățile pe care le pot desfășura	Ministerul Culturii	2023-2025	2 inițiative legislative dedicate standardului de excelență elaborate și aprobate	Documente de analiză și evaluare Documente legislative Acte normative aprobate	Pe durata implementării	
Crearea a 8 centre de performanță în domeniul dezvoltării de competențe și modele de acțiune	Ministerul Culturii Autorități publice locale	2023-2025	8 centre de performanță funcționale	Documente specifice de funcționare și înființare Documente de lucru specifice Rapoarte de activitate și progres	Pe durata implementării	1000000
Definirea standardelor de performanță pentru toate SCC	Ministerul Culturii Organizațiile culturale de referință	2023-2025	Minimum 10 standarde de performanță elaborate și aprobate	Analize interne Documente de elaborare și aprobare	Pe durata implementării	50000

OO4. Implementarea unui program guvernamental de achiziții pentru dotarea operatorilor culturali cu echipamente contemporane de tehnologia informației, pe perioada de programare

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
---------	------------	-----------------------	-----------	------------	---------------------	-------------

Crearea de standarde minime specificațiilor tehnice, de calitate și cantitate pentru echipamente	INP	2023-2024	3 seturi de standardizare a specificațiilor tehnice, de calitate și cantitate pentru activitățile TIC	Analize și rapoarte de evaluare Documentare și cercetare Consultare la nivel de sector	Pe durata implementării	50000
Crearea unui sistem național de inventariere a infrastructurii tehnologice	INP	2023-2024	Sistem național de inventariere a infrastructurii tehnologice Infrastructură informațională existentă Baze de date	Echipamente și programe informaționale Itemi colectați și procesați Evaluare și analiză interne	Pe durata implementării	500000
Crearea cadrului normativ pentru înființarea unui program de finanțare TIC pentru operatorii culturali	Guvern Ministerul Culturii Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale INP	2023-2024	Minimum 2 inițiative legislative elaborate și aprobate	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	

OO 5. Dezvoltarea și implementarea unui depozit digital național care cuprinde moștenirea culturală digitalizată, inclusiv cea deținută de arhivele istorice ecleziastice și ale autorităților locale, până la finalul perioadei de programare

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Finalizarea proiectului E-cultura și funcționarea acestuia pe toată perioada de implementare	Ministerul Culturii INP	2023-2027	Depozit digital național	Numărul de itemi colectați și procesați Numărul de echipamente și programe informaționale funcționale Numărul de specialiști implicați	Pe durata implementării	1000000
Modificarea legilor de funcționare ale tuturor SCC pentru introducerea obligativității digitizării informației despre moștenirea culturală	Parlament Guvern Ministerul Culturii Operatori de drept public și privat	2023-2027	Consultare publică asupra inițiativelor legislative Minimum 5 acte normative completate și aprobate	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	
Program național de achiziție a tehnologiilor necesare deținătorilor de patrimoniu și informații	Guvern Ministerul Culturii Operatori de drept public și privat	2023-2027	1 inițiativă legislativă de realizare a Programului 2 documente strategice de programare Licitații de proiecte	Documente strategice de programare Documente de fundamentare și implementare Proiecte	Pe durata implementării	10000000

OO 6. Utilizarea infrastructurii fixe a operatorilor culturali de drept public ca spații de experimentare pentru noile tehnologii, locuri de familiarizare a publicurilor cu noile forme de expresie ale TIC

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Modificarea legilor de funcționare ale tuturor SCC care să permită utilizarea infrastructurii instituțiilor publice de cultură de către operatorii culturali de drept privat, de către creatori și public, pentru activități de experimentare și cercetare, cu utilizarea noilor tehnologii	Parlament Guvern Ministerul Culturii Operatori de drept public și privat	2023-2025	Consultare publică asupra inițiativelor legislative Minimum 5 acte normative modificate și aprobate	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	10000
Înființarea a minimum 10 centre pilot de asigurare a accesului pentru operatori culturali de drept privat, de către creatori și public pentru activități de experimentare și cercetare, cu utilizarea noilor tehnologii	Ministerul Culturii Autorități publice la nivel județean și local Operatori de drept public și privat	2023-2025	10 centre pilot de acces înființate Comunicare publică	Documente de comunicare interinstituțională Număr de instituții și specialiști implicați Număr de beneficiari pe perioada de implementare	Pe durata implementării	1000000

Derularea a minimum 6 campanii naționale de informare și promovare	Ministerul Culturii Autorități publice județean și local Operatori de drept public și privat	2023-2025	Număr de campanii de informare derulate	Bază de date cu operatorii media implicați Documente de comunicare Analize și documente interne	Pe durata implementării	50000
--	--	-----------	---	---	-------------------------	-------

OO 7. Facilitarea achizițiilor de echipamente tehnologice care să asigure interoperabilitatea și scalabilitatea componentelor hardware și software la nivel național

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Modificarea legilor de funcționare ale SCC care să permită compatibilizarea tehnologică a operatorilor culturali, în special a celor din domeniul patrimoniului cultural, arhive și biblioteci, astfel încât inventarierea și comunicarea bunurilor culturale să se realizeze într-o manieră unitară la nivelul întregii țări	Parlament Guvern Ministerul Culturii Instituții publice culturale Operatori de drept public și privat	2023-2030	Consultare publică asupra inițiativelor legislative Minimum 5 acte normative completate și aprobate	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	

OO 8. Crearea unui sistem național integrat, care să permită creatorilor și utilizatorilor instituționali de creație intelectuală urmărirea utilizării creațiilor, iar autorităților publice urmărirea respectării drepturilor patrimoniale de autor

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Efectuarea unei analize pentru identificarea modificărilor din domeniul tehnologiei și informației	Parlament Guvern Ministerul Culturii Instituții publice culturale Operatori de drept public și privat	2023-2027	Baze de date	Itemi colectați Analize și documente interne	Pe durata implementării	50000
Modificarea Legii drepturilor de autor	Parlament Guvern Ministerul Culturii	2023-2027	Consultare publică asupra inițiativelor legislative 1 act normativ completat și aprobat	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	10000
Aprobarea și înființarea unui program național de colectare de date	Parlament Guvern Ministerul Culturii Instituții publice culturale Operatori de drept public și privat	2023-2027	1 inițiativă legislativă de realizare a Programului 2 documente strategice de programare Licitații de proiecte	Documente strategice de programare Documente de fundamentare și implementare Proiecte	Pe durata implementării	500000

OO 9. Introducerea obligativității internetului de mare viteză pentru toate instituțiile din domeniul cultural și disponibilității totale a conținuturilor în mediul online

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Modificarea legilor de funcționare ale tuturor SCC pentru introducerea obligativității de a avea o conexiune internet de mare viteză	Parlament Guvern Ministerul Culturii	2023-2024	Consultare publică asupra inițiativelor legislative Minimum 5 acte normative completate și aprobate	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	
Aprobarea și înființarea unui program național de introducere a accesului la internet de mare viteză pentru toți operatorii culturali	Guvern Ministerul Culturii Autorități publice locale	2023-2024	1 inițiativă legislativă de realizare a Programului 2 documente strategice de programare Licitații de proiecte	Documente strategice de programare Documente de fundamentare și implementare Proiecte	Pe durata implementării	10000000

OO 10. Folosirea activă a inteligenței artificiale, Internet of Things - IoT, sistemelor Big Data, tehnologiei Blockchain și a altor tehnologii emergente în activitatea operatorilor culturali

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapetele de evaluare	Buget (EUR)
Aprobarea și înființarea unui program național pentru facilitarea trecerii din formatul analog în cel digital, precum și automatizării proceselor repetitive, în special în cazul deținătorilor de patrimoniu cultural, arhivelor și bibliotecilor	Guvern Ministerul Culturii	2023-2027	1 inițiativă legislativă de realizare a Programului 2 documente strategice de programare Licitații de proiecte	Documente strategice de programare Documente de fundamentare și implementare Proiecte	Pe durata implementării	50000000

Măsuri postadoptare

Vor fi incluse informații cu privire la: actele normative subsecvente ce urmează a fi elaborate după adoptarea propunerii de politică publică și termenele estimate pentru aprobarea acestora de către Guvern sau Parlament

1. Aprobarea unui program național de investiții în echipamente tehnologice destinate instituțiilor publice de cultură și operatorilor culturali de drept privat - termen 2025.
2. Aprobarea unor măsuri în domeniul dreptului de autor și al măsurilor financiar-fiscale aferente - termen 2024.
3. Utilizarea infrastructurii deținute de instituțiile publice de cultură de către operatorii culturali de drept privat, creatori și public - termen 2024.
4. Aprobarea programului multianual de finanțare și a mecanismelor non-financiare de sprijinire a investițiilor private în infrastructura tehnologică - termen 2024.
5. Utilizarea în regim de surse deschise a datelor și conținuturilor culturale realizate de instituțiile publice de cultură - termen 2025.
6. Înființarea centrelor teritoriale de cercetare și transfer tehnologic în domeniul culturii - termen 2024.
7. Înființarea unui program național de formare profesională a angajaților din instituțiile publice orientat spre tehnologia viitorului - termen 2023.
8. Stabilirea standardelor profesionale minime necesare angajaților din instituțiile publice de cultură în ceea ce privește tehnologia TIC - termen 2023.
9. Înființarea unui depozit național de tip cloud pentru păstrarea memoriei și a creației contemporane - termen 2024.
10. Includerea tehnologiilor de tip Blockchain în monitorizarea în mediul online a autoratului - termen 2025.
11. Obligativitatea acordării dreptului universal de acces la internet de mare viteză wireless în instituțiile publice de cultură - termen 2024.
12. Înființarea unui program financiar național pentru încurajarea experimentării noilor tehnologii în instituțiile publice de cultură și înființarea de incubatoare tehnologice specifice culturii și artei - termen 2024

Alte măsuri ce sunt necesare ca urmare a adoptării propunerii de politică publică și termenele aferente realizării lor

Având în vedere acțiunile propuse, pentru implementarea politicii publice este necesară crearea de mecanisme administrative noi, care să permită integrarea noilor tehnologii în activitățile curente ale organizațiilor. Este necesar ca Ministerul Culturii să elaboreze și să publice instrucțiuni și ghiduri de bună practică. De asemenea, este necesară formalizarea unor acorduri de colaborare cu

structurile asociative ale autorităților publice locale, în vederea facilitării de de întâlniri cu reprezentanții acestor autorități.

Tot în cadrul măsurilor non-legislative, este necesară realizarea unei campanii de informare la nivel național, pe întreaga durată de programare. În cadrul acestei campanii de informare sunt prezentate noile modalități de sprijin financiar și non-financiar destinate organizațiilor și persoanelor fizice.

Descrierea modalității în care se vor monitoriza și evalua implementarea propunerii de politică publică. Descrierea indicatorilor utilizați în acest sens

Pentru monitorizarea implementării este necesar să fie actualizate instrumentele și mecanismele de colectare de informații statistice. Actualele instrumente au un grad de generalitate foarte mare, care nu permit cunoașterea tipologiei de echipamente sau infrastructură și nici a produselor și serviciilor culturale, în special a celor care privesc universul digital. Instrumentele și mecanismele de colectare vor oferi informații detaliate, credibile și relevante. De asemenea, în cazul persoanelor fizice, este necesar ca informațiile să permită cunoașterea unor detalii cum sunt: vârsta, genul, etnia, ocupația, veniturile, nivelul de studii, locul desfășurării activității sau în care se trăiește.

Evaluarea implementării se realizează prin intermediul următorilor indicatori:

- numărul de organizații implicate în procesul de implementare al politicii;
- numărul de beneficiari ai finanțărilor și tipologia acestora;
- numărul de echipamente achiziționate și instalate și tipologia acestora;
- numărul de persoane beneficiare de produse și servicii culturale distribuite prin modalități digitale și tipologia acestora;
- numărul de produse și servicii culturale realizate folosind instrumente de tip digital;
- numărul de persoane care au beneficiat de instruire/formare profesională;
- numărul de organizații nou înființate/modificate și tipologia acestora;
- numărul și tipul de acte legislative modificate sau nou create;
- numărul și tipul de manuale, metodologii, analize și baze de date create.

Propunere de politică publică „Cultura viitorului” - Justificare și informații statistice

Justificare

Tehnologizarea redusă a sectoarelor culturale este provocată de un cumul de cauze:

- a) lipsa competențelor digitale a personalului din organizațiile culturale;
- b) lipsa unui sistem tehnologic național care să impună operatorilor culturali utilizarea tehnologiilor societății informaționale, ;
- c) finanțarea redusă pentru tehnologizarea operatorilor culturali, în special a celor de drept public.

Între efectele unui grad redus de tehnologizare se numără: creșterea decalajelor între urban și rural în ceea ce privește accesul la oferta culturală existentă, o utilizare mai puțin eficientă a mijloacelor financiare, care nu oferă utilizări durabile ale resurselor și mijloacelor achiziționate, o vizibilitate redusă a producției culturale autohtone pe piețele externe.

Grupuri afectate

Un grad redus de tehnologizare afectează:

- a. publicul larg. În cazul produselor și serviciilor culturale nespecifice, care nu se adresează unui public anume, oferta culturală existentă este mai accesibilă persoanelor care se pot informa din mai multe surse și celor care au mijloacele financiare necesare pentru a se deplasa acolo unde este oferită cultura.
- b. copiii și tinerii. Generațiile de nativi tehnologic utilizează cu o frecvență ridicată dispozitive electronice pentru satisfacerea nevoilor de informare, educare și culturale. În condițiile în care producătorii de cultură autohtoni sunt puțin vizibili în mediul virtual, consumul de produse culturale se orientează către oferta creatorilor străini, mult mai activi în acest mediu.
- c. personalul operatorilor culturali. Atât nivelul scăzut de alfabetizare tehnologică, cât și resursele tehnologice limitate lipsesc acest personal de oportunitățile unei performanțe sporite. În cazul organizațiilor deținătoare de patrimoniu cultural, un grad redus de tehnologizare împiedică atât conservarea acestui patrimoniu, cât și punerea lui în valoare. În cazul organizațiilor care creează produse și servicii culturale, decalajul tehnologic față de competitori se traduce printr-o distanțare față de creatorii internaționali, mai bine pregătiți și adaptați pentru o piață culturală din ce în ce mai competitivă.
- d. Artiștii și creatorii de conținuturi culturale și artistice. Aceștia nu sunt suficient de adaptați sau pregătiți pentru a răspunde la provocările prezentului și viitorului, în contextul în care publicul își schimbă semnificativ obiceiurile de informare și consum și așteptările față de oferta culturală și artistică
- e. personalul autorităților publice. În cazul acestora, lipsa unui sistem care să conțină și să impună și să motiveze pentru utilizarea noilor tehnologii împiedică luarea unor decizii care să conducă la o modernizare a operatorilor culturali și la o flexibilizare a

interacțiunii cu aceștia. Sistemele birocratice sunt, în continuare, bazate pe utilizarea hârtiei și a prezenței fizice, cu numeroase bariere administrative și o povară administrativă semnificativă asupra creatorilor de conținut și a operatorilor culturali.

- Prezentarea datelor statistice care susțin definirea problemei

Aceste disparități sunt evidențiate în analizele realizate în cadrul procesului de elaborare al programelor sectoriale și regionale aferente actualului cadru de programe european.

În mod declarativ, practic toate programele operaționale regionale¹ recunosc rolul culturii împreună sau în cadrul turismului sustenabil în dezvoltarea economică incluzivă și inovarea socială, însă POCIDIF precizează la secțiunea justificare: „Deși România are patrimoniu cultural valoros și atractivitate turistică, reprezentând un avantaj competitiv, acesta este puțin cunoscut/valorificat, nu este văzut ca o resursă ce poate genera creștere economică/incluziune socială”.

În ceea ce privește **Regiunea București Ilfov**, deși această regiune deține cea mai relevantă infrastructură culturală, nu sunt percepute ca un patrimoniu bogat și diversificat, iar analiza de nevoi nu este radical diferită, cu elemente specifice contextului diferit al regiunii și al capitalei. Drept măsuri sunt vizate generic “investiții pentru patrimoniul cultural și infrastructurile cu destinație culturală, fără a oferi un răspuns la problema identificată de “lipsa culturii locale specifice conduce la atractivitate scăzută și dezvoltare economică redusă”.²

Secțiunea de Acțiuni propuse (7.2. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural) include și intervenții non standard. Se menționează: “implementarea tehnologiilor multimedia și a tehnicilor digitale (inclusiv digitizarea în 3D) pentru conservarea și promovarea patrimoniului și a infrastructurilor culturale³ și este clar precizat ca aceste intervenții sunt complementare cu cele cuprinse în „PCIDIF axate pe digitalizarea în domeniul cultural (echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale etc.), în PIDS (care va sprijini prin intermediul DLRC acțiuni menite să valorifice/conservă patrimoniul cultural, să încurajeze turismul și meșteșugurile tradiționale etc.) și în PNRR (în cadrul Componentei 11 – Investiția 2 se propune realizarea Muzeului Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului în MB, iar în cadrul Investiției 6 - Dezvoltarea unui sistem digital pentru procesele de finanțare a culturii).⁴

¹ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/07/27168659bbf219a6cf7105caa1f7e42f-1.pdf>

² <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/12/3d43b2bb6c06e31d2329b67983e21e16.pdf>, pag 116

³ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/12/3d43b2bb6c06e31d2329b67983e21e16.pdf> pag 117

⁴ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/12/3d43b2bb6c06e31d2329b67983e21e16.pdf> pag 118

Regiunea Centru se definește printr-un patrimoniu cultural de excepție, și se află pe primul loc la nivel național în ceea ce privește numărul de vizitatori, în trend de creștere. În aceste condiții, se remarcă totuși discrepanța dintre potențialul și valoarea culturală a unor zone, din mediul rural și potențialul loc economic, ritmul de dezvoltare. Măsurile propuse plasează acțiunile pentru cultură în subsidiar față de turism sustenabil, sau măsuri privind incluziunea social și profesională, și sunt menționate și sinergiile cu diferitele programe de finanțare.⁵

Regiunea Nord Est își fundamentează dezvoltarea pe documentul de cadru strategic „Planul regional de acțiune pentru cultură și turism”, care argumentează pentru nevoie de investiții pentru turismul cultural. Turismul sustenabil apare împreună cu aspectul cultural și sunt considerate elemente integrate pentru dezvoltare datorită contribuției pe care o pot avea pentru creșterea socială și economică durabilă. Se asigură o corelare cu alte intervenții de finanțare, de exemplu „prin PCIDF vor fi finanțate intervenții pentru digitalizarea culturii și crearea unei platforme privind localizarea și starea obiectivelor de patrimoniu cultural. Aspectele care vizează incluziunea socială, combaterea marginalizării „vor fi adresate prin PIDS, componenta de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității”.⁶

În Regiunea Sud Est starea infrastructurii este clasificată ca precară⁷, iar soluțiile fiind generic definite: „conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, istoric și natural, dezvoltarea infrastructurii din domeniul cultural și a serviciilor culturale.”⁸ O prioritate pentru toate sectoarele de dezvoltare este dezvoltarea aplicațiilor digitale, cu investiții în infrastructură inclusive în cultură, cu sisteme informatice cu posibilitatea de interoperabilitate.

Regiunea Vest în cadrul acțiunilor de tip „Dezvoltarea durabilă și punerea în valoare a stațiunilor turistice” definește o intervenție cu digitalizare explicită, prin „Conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural UNESCO, inclusiv **digitalizarea obiectivelor** în concordanță cu recomandarea CE privind spațiul european comun al datelor pentru patrimoniul cultural”. Din analizele de context rezulta nevoia de finanțare prin granturi, deoarece chiar dacă în urma reabilitării se vor genera venituri din taxe de vizitare, acestea nu acoperă nevoile de mentenanță și supraveghere⁹.

⁵ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/11/a40d962af9799ccca2e8289f5f9b0294.pdf>

⁶ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/11/2782c855fbcca2d2970d070c2b40e75e.pdf>, pag 103

⁷ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/11/a9a0a2739b99cc9599fe03c104ab1704-1.pdf>, pag 14

⁸ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/11/a9a0a2739b99cc9599fe03c104ab1704-1.pdf>, pag 15

⁹ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/10/728fa3c7828f63c2810a3f52ecfb7496.pdf>, pag 114

Analiza recunoaște că „resursele culturale din RV nu sunt văzute ca puncte forte ale dezvoltării locale, din cauza lipsei de know-how și coordonării/colaborării între autorități locale și diferite entități în generarea de evenimente, proiecte educative/culturale¹⁰”, și atrage atenția asupra faptului că deși numărul de spectatori la evenimente și numărul de vizitatori ai muzeelor arată o creștere evidentă, ca dovadă a unui interes și apetit cu tendință de creștere, totuși regiunea rămâne în urma indicatorilor relevanți la nivel național¹¹. Este de remarcat faptul că investițiile vizează doar mediul urban, „Investițiile vor fi concentrate doar în zonele urbane, inclusiv în ZUF Timișoara” iar diminuarea disparităților urban-rural necesită alte măsuri complementare.

Regiunea Sud Muntenia precizează că lipsa investițiilor adecvate va duce la creșterea disparităților existente, precum și erodarea bunurilor de mediu și cele culturale, unul din pericolele semnalate fiind „Extinderea urbană necontrolată și sustenabilă și distrugerea patrimoniului cultural care creează probleme sociale și de mediu”¹². Printre cele șase obiective strategice, regăsim unul care include în mod explicit cultura, împreună cu turism și regenerare urbană, „Creșterea atractivității regiunii prin investiții în infrastructură de turism, patrimoniu cultural și regenerare urbană”.

Regiunea Sud Vest Oltenia definește explicit „OSR 6 - Dezvoltarea integrată și valorificarea patrimoniului cultural și turistic¹³ ca răspuns la principala cauză de insuficiență punere în valoare a patrimoniului cultural, iar abordarea propusă este una prin excelență integrată: „Diversele dimensiuni ale vieții urbane - economică, socială, culturală și de mediu - sunt strâns legate între ele, iar succesul în materie de dezvoltare urbană poate fi atins numai prin intermediul unei abordări integrate. Se acordă atenție specială potențialului cultural al mediului rural, și sunt definite și câteva tipuri de activități orientative¹⁴ inclusiv „digitalizare, infrastructură digitală interactivă pentru vizitatori, crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică etc”.

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare¹⁵ vizează măsuri la nivel național în Cercetare, Inovare și Digitalizare, inclusiv pentru sectorul cultural, astfel fiind un document de referință privind nevoile de dezvoltare și a

¹⁰ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/10/728fa3c7828f63c2810a3f52ecfb7496.pdf>, pag 117

¹¹ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/10/728fa3c7828f63c2810a3f52ecfb7496.pdf>, pag 118

¹² <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/10/d901fb9839a51d7b83a9bc1576bf5ff2.pdf>, pag 8

¹³ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/10/d901fb9839a51d7b83a9bc1576bf5ff2.pdf>, pag 14

¹⁴ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/10/f8c5c598320a7f724c4a54cea7bce374.pdf>, 102

¹⁵ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2023/01/9cf5726fa7062a9b0ca4fc8443ff0bf9.pdf>

priorităților de finanțare din Acordul de Parteneriat (AP). Intervențiile sunt necesar a fi luate în considerare pentru o bună complementaritate și sinergie cu politicile publice propuse, respectiv Cultura Viitorului și Cultura Deschisă.

În ceea ce privește digitalizarea în administrația publică central și mediul de afaceri, pornim dintr-o poziție critică: „România se situează pe ultimul loc în UE - DESI 2021.¹⁶ Pentru serviciile publice digitale, România se clasează pe ultimul loc în ceea ce privește indicatorii cheie, (ex. serviciile publice digitale pentru cetățeni și întreprinderi, utilizatorii de servicii de e-guvernare și formularele precompletate). Deși procentul de utilizatori a crescut, problemele sistemice rămân nerezolvate, respectiv lipsa de interoperabilitate a sistemelor IT și migrarea specialiștilor din IT către sectorul privat și în alte țări. Conform RST 2020 este necesar să se direcționeze cu prioritate investițiile către tranziția digitală în special către infrastructura de servicii digitale, și aceste probleme afectează în măsură și mai mare sectoarele culturale și creative.

„O altă barieră semnificativă o reprezintă fragmentarea soluțiilor IT și lipsa cadrului și a capacităților de interoperabilitate. Aceste elemente descriu în esență lipsa unei arhitecturi IT la nivelul administrației publice centrale, rezultând și din numărul redus de specialiști TIC precum și absența unui cadru procedural/de reglementare care să asigure o abordare sistematizată a digitalizării sectorului public în serviciul cetățenilor. Nu în ultimul rând, se remarcă o lipsă a capacității instituționale de a concepe tranziția de la servicii publice nedigitalizate la fluxuri operaționale și cerințe funcționale aferente unor sisteme informatice care stau la baza furnizării serviciului public în mediul digital¹⁷.

Cultura - Se confruntă cu lipsa serviciilor e-guvernare legate de cultură și patrimoniu. Solicitățile de servicii se fac pe hârtie sau cel mult pe email, interacțiunea nestandardizată e dificil de gestionat/urmărit și generează o mulțime de probleme și întâzieri. Ministerul Culturii nu dispune de o bază de date cu informații detaliate despre cele 30.136 monumente din țară. Lista monumentelor istorice se publică o dată la 5 ani și conține doar informații generale de identificare a monumentului.

Situația este similară și pentru patrimoniul imaterial. Intervenția va facilita crearea unei baze de date complete de patrimoniu cultural, cu date despre monumente istorice - adresa actualizată, numărul de cadastru pentru conectare la registrul de cadastru, geo-localizarea, proprietarul, informații arhitectură, istorie și istoric restaurare a clădirii, precum și informații despre alte tipuri de bunuri mobile și imateriale. În același timp, se va face trecerea de la procesele pe hârtie la serviciile electronice, prin această platformă urmând a fi

¹⁶ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2023/01/9cf5726fa7062a9b0ca4fc8443ff0bf9.pdf>, pag 10

¹⁷ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2023/01/9cf5726fa7062a9b0ca4fc8443ff0bf9.pdf>, pag 11

furnizate servicii e-guvernare de tipul eliberării avizelor de intervenție, autorizațiilor de cercetare arheologică, certificatelor de acreditare experți etc.

Despre nevoia de digitalizare în sectorul cultural, aceasta: „a fost evidențiată încă din Strategia pentru Cultură și Patrimoniul Național 2016-2020, în cadrul căreia digitalizarea reprezintă unul dintre elementele de viziune ca factor de stimulare a creativității și inovării, de democratizare a actului de cultură, de internaționalizare a ofertei culturale și de promovare a operatorilor culturali. Cu toate acestea, digitalizarea sectorului cultural a rămas într-un stadiu incipient, fapt resimțit puternic în timpul pandemiei¹⁸.

Aceste nevoi împreună cu urgența intervențiilor a generat definirea provocării în acești termeni: „Provocare Patrimoniului românesc - îi lipsesc informațiile disponibile în mod deschis, astfel încât oamenii să poată valorifica economic și social moștenirea culturală locală”. Astfel, comunitățile locale nu pot participa la planificarea/gestionarea/protecția patrimoniului lor și nu văd patrimoniul ca o resursă de creștere economică incluzivă și durabilă.

Lipsa resurselor umane și a expertizei este o altă barieră în calea dezvoltării, care poate fi depășită prin furnizarea de informații online și prin sprijinirea comunităților locale pentru înțelegerea și utilizarea patrimoniului, în toate formele sale.

Intervenția vizează utilizarea tehnologiei pentru a crea cunoștințe relevante despre patrimoniu, impactul, adaptarea, rezistența acestuia, și a îmbunătăți conservarea digitală, folosind scanarea 3D și alte instrumente digitale; se vor dezvolta competențe pentru comunitățile de valorificare a patrimoniului pentru creșterea calității vieții și dezvoltarea durabilă locală¹⁹. Aceste date sunt susținute și de situația prezentă în cadrul bibliotecilor.

Programul Operațional Creșterea Inteligență, Digitalizare și Instrumente Financiare prezintă mai multe acțiuni cu impact în zona culturală, ceea ce atestă și susține necesitatea măsurilor incluse în politica publică. Printre acestea se numără Acțiunea 3.1 - Creșterea rolului culturii în societate prin valorificarea avantajelor digitalizării²⁰, Acțiunea 2.2 - E-guvernarea și digitalizarea în beneficiul

¹⁸ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2023/01/9cf5726fa7062a9b0ca4fc8443ff0bf9.pdf>, pag 13

¹⁹ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2023/01/9cf5726fa7062a9b0ca4fc8443ff0bf9.pdf>, pag 51

²⁰ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2023/01/9cf5726fa7062a9b0ca4fc8443ff0bf9.pdf>, pag 59

cetățenilor, precum și în capitolele 2.1.1 Transformarea digitală și furnizarea de servicii îmbunătățite în sectorul cultural și 2.2.3, Digitalizare în cultură²¹.

Infrastructură existentă

Cultură scrisă

Conform unei cercetări realizate de INCFC, au fost identificate 547 de librării și puncte de vânzare a cărții, dintre care 237 fac parte din lanțuri de librării. De asemenea, la nivel de UAT, în urma procesului de colectare a datelor a reieșit că 5 municipii și 130 de orașe nu au librării. De altfel aproximativ două treimi din librăriile identificate sunt în municipii reședință de județ, puțin peste 13% sunt în alte municipii, iar la nivelul orașelor au fost identificate 5% din totalul librăriilor. În Municipiul București sunt cumulate aproximativ 24% din librăriile și punctele de vânzare a cărții identificate prin acest demers.²²

Biblioteci

În ceea ce privește evoluția numărului total de biblioteci în perioada 1990-2020 evidențiază o scădere masivă, aproximativ la jumătate în anul 2019 față de anul 1990. Se remarcă o scădere relativ constantă în perioada 1992-2009 (perioadă în care au dispărut aproximativ 1700 de biblioteci, urmată de o altă perioadă de scădere 2009-2014 când au dispărut alte 1500 de biblioteci, iar ultima perioadă de scădere 2014-2019 când au fost desființate aproximativ 2000 de biblioteci. Dinamica numărului de biblioteci publice urmează o tendință descendentă la fel ca în cazul numărului total de biblioteci, însă în acest caz scăderea accentuată începe în anul 2011 iar în ultimii nouă ani au dispărut 842 de biblioteci publice.²³ Infrastructura culturală din acest sector include încă o rețea extinsă de biblioteci, dar marea majoritate a acestora nu dețin personalitate juridică. Din totalul bibliotecilor la nivel național, peste 70% sunt biblioteci școlare, fără personalitate juridică, aflate în coordonarea Ministerului Educației și doar 23% sunt biblioteci publice. Din cele 2168 de biblioteci publice active în 2019, 86% sunt biblioteci comunale, restul fiind biblioteci municipale și orașenești și județene. Dinamica numărului de biblioteci publice urmează o tendință descendentă la fel ca în cazul numărului total de biblioteci, însă în acest caz scăderea accentuată

²¹ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2023/01/9cf5726fa7062a9b0ca4fc8443ff0bf9.pdf>

²² Analiza situației actuale a ecosistemului cultural, pag 318

²³ *Ibidem*, p. 321

începe în anul 2011 iar în ultimii nouă ani au dispărut 842 de biblioteci publice.²⁴ Infrastructura culturală din acest sector include încă o rețea extinsă de biblioteci, dar marea majoritate a acestora nu dețin personalitate juridică. Din totalul bibliotecilor la nivel național, peste 70% sunt biblioteci școlare, fără personalitate juridică, aflate în coordonarea Ministerului Educației și doar 23% sunt biblioteci publice. Din cele 2168 de biblioteci publice active în 2019, 86% sunt biblioteci comunale, restul fiind biblioteci municipale și orașenești și județene²⁵.

Rețeaua bibliotecilor care a funcționat în anul 2021 a fost formată dintr-un număr de 8458 unități administrative. Aceasta a înregistrat, față de anul 2020, o diminuare de 371 unități. Comparativ cu anul 2020, în anul 2021, numărul bibliotecilor institutelor de învățământ universitar a crescut cu o unitate, ajungând la 90 biblioteci universitare, iar cel al bibliotecilor specializate, care deservește instituțiile publice și agenții economici, a scăzut cu 23 unități, ajungând la 353 biblioteci. În același timp, au fost înregistrate 1962 biblioteci publice (cu 72 unități mai puține biblioteci față de anul precedent), formate din 41 biblioteci județene (la fel ca în anul 2020), 246 biblioteci municipale și orașenești (la fel ca în anul 2020) și 1675 biblioteci comunale (cu 72 biblioteci mai puține față de anul precedent). Numărul bibliotecilor școlare a scăzut, în anul 2020, la 6050 biblioteci (cu 277 biblioteci școlare mai puține decât în anul 2020). Numărul volumelor existente în biblioteci a fost de 155733 mii volume, în scădere cu 1,7% (2626 mii volume) față de anul precedent. Repartizarea volumelor existente la sfârșitul anului 2021 pe tipuri de biblioteci a fost următoarea: 37,6% în biblioteci școlare, 27,5% în biblioteci publice (din care: 11,3% în biblioteci județene, 6,3% în biblioteci municipale și orașenești și 9,9 % în biblioteci comunale), 17,0% în biblioteci ale institutelor de învățământ universitar, 13,9% în biblioteci naționale și de importanță națională și 4,0% în biblioteci specializate. În mediul urban, au funcționat 3262 biblioteci (38,6%) cu un fond de carte de 121335 mii volume (77,9%), iar în mediul rural, biblioteci 5196 (61,4%) cu un fond de carte de 34398 mii volume (22,1%).²⁶

Număr volume și cititori 2021

Numărul volumelor intrate în colecțiile bibliotecilor, în anul 2021, a fost de 1686 mii volume, în creștere cu 116 mii volume (7,4%) față de anul precedent. La 100 locuitori s-au achiziționat, în medie, 9 volume. Numărul utilizatorilor activi a fost, în anul 2021, de 2127 mii persoane, mai mic cu 15,1% (377 mii persoane) față de anul 2020. În contextul pandemiei COVID-19, cele mai mari scăderi ale numărului de utilizatori activi s-au înregistrat la bibliotecile școlare, cu 22,2% (319 mii de persoane). Pe tipuri de biblioteci, distribuția

²⁴ *Ibidem*, p. 321

²⁵ Institutul Național de Statistică, *Activitatea unităților cultural-artistice. Anul 2021*, București, 2022

²⁶ *Ibidem*, p. 10

numărului utilizatorilor activi a fost următoarea: 52,6% dintre utilizatorii activi au frecventat bibliotecile școlare, 36,9% bibliotecile publice (dintre aceștia 12,2% au frecventat bibliotecile județene, 9,6% bibliotecile municipale și orașenești, iar 15,1% bibliotecile comunale), 8,1% dintre utilizatorii activi au frecventat bibliotecile instituțiilor de învățământ universitar, 1,5% bibliotecile specializate și 0,9% bibliotecile naționale și de importanță națională.²⁷

Totalul colecțiilor deținute de bibliotecile din România oferă câteva informații relevante despre raportul dintre cartea clasică, tipărită, și informația electronică, eventual pusă la dispoziția publicului în mediul online.²⁸

Biblioteci	Naționale	Universitare	Publice
Număr biblioteci	3	90	1962
Total colecții	26.142.000	31.303.000	43.802.000
Colecții electronice	55.000	2.571.000	210.000
Disponibile online	16.000	2.415.000	148.000

Raportat la numărul de locuitori se evidențiază faptul că, în anul 2021, la o bibliotecă publică au revenit, în medie, 9787 locuitori. Unui locuitor i-au revenit, în medie, 2,2 volume din colecțiile bibliotecilor publice, **de serviciile acestor biblioteci beneficiind 785 mii utilizatori activi (4,1% din populația rezidentă a țării)**. Pentru fiecare utilizator activ din populația rezidentă care a frecventat bibliotecile publice au fost disponibile, în medie, 54,5 volume (67,7 volume în bibliotecile județene, 48,1 volume în bibliotecile municipale și orașenești și 48,0 volume în bibliotecile comunale). Numărul bibliotecilor comunale a fost de 6,8 ori mai mare față de al bibliotecilor municipale și orașenești, dar numărul utilizatorilor a fost numai de 1,6 ori mai mare la bibliotecile comunale față de cele municipale și orașenești, fapt ce a condus ca numărul de volume disponibile, în medie, pentru un utilizator activ la o bibliotecă municipală și orașenească (48,1 volume) să fie apropiat cu cel disponibil într-o bibliotecă comunală (48,0 volume). Totodată, se remarcă numărul mai mic de volume împrumutate de la bibliotecile comunale, un utilizator împrumutând, în anul 2021, în medie, 7,0 volume,

²⁷ *Ibidem*, p. 11

²⁸ *Ibidem*.

față de 11,2 volume câte a împrumutat un utilizator al unei biblioteci municipale sau orășenești și 17,2 volume un utilizator al unei biblioteci județene.²⁹

Județele cu cele mai multe biblioteci au fost Iași (375 unități) și Argeș (328 unități), iar județele cu cele mai puține biblioteci au fost Covasna, Giurgiu, Tulcea și Ilfov (cu mai puțin de 120 unități fiecare). În Municipiul București, în anul 2021, a funcționat un număr de 327 biblioteci, unități de bază. Cele mai multe volume împrumutate care au revenit, în medie, unui utilizator activ s-au înregistrat în județele Iași (13,1 volume), Neamț (12,8 volume), Călărași (11,9 volume), Galați (10,5 volume) Vaslui (10,2 volume) și Sălaj (10,1 volume), iar cele mai puține volume împrumutate care au revenit unui utilizator activ s-au înregistrat în județele Teleorman (4,4 volume) și Ilfov (2,5 volume). În Municipiul București, un utilizator activ a împrumutat de la biblioteci, în medie, 5,9 volume.³⁰

Infrastructura biblioteci

În ceea ce privește infrastructura bibliotecilor, analiza realizată de INCFC arată ca peste jumătate dintre respondenți au la dispoziție pentru activitatea pe care o desfășoară între 2 și 5 imobile, iar 30% își gestionează activitatea într-un singur imobil. Cele mai multe biblioteci publice (58%) au la dispoziție o suprafață fizică totală de sub 1000 de metri pătrați, pentru desfășurarea activității sau pentru depozitarea colecțiilor pe care le gestionează. Raportat la numărul de săli de lectură pe care le dețin bibliotecile analizate, 39% dintre acestea pun la dispoziție publicului între 2 și 5 săli de lectură, și peste un sfert (28%) oferă ca zonă pentru lectură un singur spațiu. Pentru că nu există date oficiale exhaustive cu privire la felul în care este organizat spațiul din bibliotecile publice sau cu privire la arhitectura interioară, nu se poate realiza o hartă cuprinzătoare cu privire la efectivul de spațiu pe care îl reprezintă zonele special destinate utilizatorilor. Pe baza răspunsurilor la chestionare, se poate evalua că o parte semnificativă dintre bibliotecile publice împart același perimetru spațial pentru lectură cât și pentru utilizarea computerelor sau pentru procesul de fotocopiere al documentelor.³¹

La nivelul unei cercetări făcute la edituri în 2019 - cererea de piață pentru ebook în limba română era mai mare decât cea pentru literatura străină, însă nu reprezenta decât 1% din piața de carte din România. Deși utilizarea de echipamente electronice pentru consumul cultural

²⁹ *Ibidem*, p. 13.

³⁰ *Ibidem*, p. 14

³¹ Analiza situației actuale a ecosistemului cultural, p. 328

este în creștere în România, lectura de carte este în scădere, iar accesibilitatea cărții tipărite în limba română este redusă în mare parte din țară precum și pentru vorbitorii de română din diaspora.

Formatul de cărți electronice poate fi, astfel, folosit pentru promovarea lecturii, prin crearea unei platforme de lectură care să funcționeze ca bibliotecă virtuală în absența celor fizice și poate fi folosită în procesele educaționale formale și informale. Scopul intervenției este creșterea consumului de carte și reducerea analfabetismului funcțional prin atragerea de noi audiențe utilizând noile instrumente digitale³².

Digital in biblioteci

Raportat la efectivul de echipamente existent în bibliotecile publice, o pondere de 65% dintre biblioteci, au între 1 și 40 de computere, iar un sfert dețin între 41 și 100 de computere în prezent. Doar 12% dețin peste 100 de computere. Datele colectate pentru acest tip de dotare vizează atât numărul efectiv de computere disponibile pentru utilizatori, cât și pentru personalul din cadrul bibliotecilor, ceea ce ne indică că nivelul de dotare al bibliotecilor cu computere nu este totuși foarte ridicat. Raportat la numărul de computere din biblioteci care sunt conectate la o rețea de internet, doar 2% dintre cele care dețin acest tip de echipament nu au deloc o conexiune la internet, iar dintre cei care au între 1 și 40 de computere, doar 49% au și o conexiune la internet, deși procentul bibliotecilor care au acest nivel de echipare cu computere este de 65%. Raportat la numărul de imprimante existente în bibliotecile publice, peste jumătate dintre biblioteci dețin între 1 și 20 de imprimante, iar puțin peste un sfert dețin peste 20 de imprimante în prezent. În contextul importanței digitizării și digitalizării, este relevant să discutăm despre accesul bibliotecilor la scannere. *Aproape un sfert dintre bibliotecile publice analizate nu aveau în anul 2020 nici măcar un dispozitiv de scanare. În plus, subliniem că aceste date nu au vizat identificarea de dispozitive de scanare performante, care sunt special dedicate procesului de digitizare.*³³

Peste jumătate dintre bibliotecile publice nu pun la dispoziția utilizatorilor în acest moment niciun aparat de fotocopiere, iar un procent de 42% oferă acces la maxim 10 fotocopiatoare pentru a fi utilizate de către public. Grație eforturilor care au fost realizate în ultimii ani, bibliotecile publice au început să fie dotate cu echipamente tehnice și cu electronice, dar eforturile în acest sens ar trebui să continue, având în vedere necesitatea acțiunilor de digitalizare în vederea creșterii gradului de accesibilitate și de dezvoltare.³⁴

³² <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2023/01/9cf5726fa7062a9b0ca4fc8443ff0bf9.pdf>, pag 13

³³ *Analiza situației actuale a ecosistemului cultural*, p. 330

³⁴ *Ibidem*, p. 331

Analiza răspunsurilor la chestionarele dedicate bibliotecilor referitor la situația clădirilor/spațiului, colectate de la 45 de biblioteci publice evidențiază faptul că aproximativ jumătate din clădirile bibliotecilor analizate au beneficiat în ultimii 5 ani de îmbunătățiri: renovări și consolidări ale spațiului în care își desfășoară activitatea. Dintre acestea, majoritatea sunt în subordinea Consiliilor Județene (19), doar două fiind în subordinea Consiliilor Locale și una singură în subordinea Ministerului Educației Naționale.³⁵ Dintre bibliotecile analizate care au beneficiat de dotări în ultimii 5 ani, majoritatea sunt în subordinea Consiliilor Județene (28), iar restul se împart după cum urmează: patru în subordinea Consiliilor Locale și trei în subordinea Ministerului Educației Naționale. Dotările comune menționate cuprind dotări IT și electronice, licențe și software, dotări tehnico-administrative, mobilier. Dintre bibliotecile analizate ale căror reprezentanți consideră necesară îmbunătățirea infrastructurii digitale, 22 sunt în subordinea Consiliilor Județene, 4 sunt în subordinea Consiliilor Locale, iar 3 în subordinea Ministerului Educației Naționale.³⁶

Patrimoniu

Muzee și colecții publice

Rețeaua de muzee și colecții publice la nivel național include 791 de muzee și colecții publice (unități de baza și filiale sau secții ale acestora), iar în perioada analizată se evidențiază o creștere până în 2019 a numărului total de muzee publice și private. Acest număr total cuprinde atât numărul de unități administrative cât și filialele și secțiile. Practic, în 2020 se observă o scădere cu 28 de unități a entităților muzeale care au completat chestionarul CULT al Institutului Național de Statistică. Analiza distribuției muzeelor și colecțiilor publice pe județe evidențiază o distribuție neuniformă și dezechilibrată la nivel județean și regiuni de dezvoltare. Județele care se remarcă prin cel mai mare număr de muzee și colecții publice sunt: Alba, Brașov și Prahova, timp ce la polul opus, cu cel mai mic număr de muzee se remarcă județele Giurgiu, Călărași și Mehedinți. De remarcat faptul că cele mai multe muzee cu personalitate juridică sunt în Maramureș, Brașov și Constanța.³⁷

³⁵ *Ibidem*, p. 332

³⁶ *Ibidem*, p. 333

³⁷ Analiza situației actuale a ecosistemului cultural, p. 341

Analiza distribuției în funcție de tipul instituției evidențiază faptul că cele mai numeroase muzee sunt cele de etnografie și antropologie, urmate de muzeele de artă și muzeele de arheologie și istorie. Cele mai multe muzee care au raportat activitate în anul 2020 sunt entități de drept public (660 de unități reprezentând 87% din total), doar 13% fiind entități de drept privat. De remarcat faptul că cele mai numeroase muzee private sunt cele de artă.³⁸ În ceea ce privește suprafața totală de expunere, aceasta s-a menținut în perioada 2015-2017, fiind urmată de o perioadă de creștere în anii 2018-2019. Această creștere a fost generată în principal de dublarea numărului de rezervații naturale de la 12 în 2017 la 25 în 2018. Privind activitatea unităților culturale artistice în anul 2018, Raportul INS arăta că suprafața expozițională ocupată de muzee, monumente, grădini botanice, zoologice și acvarii a totalizat 6011019 m², iar 460322 ha a fost ocupată de rezervațiile naturale.³⁹

Rețeaua muzeelor și colecțiilor publice a cuprins în anul **2021** un număr de 435 unități de bază și a fost formată din: 383 muzee, 8 monumente, 20 grădini botanice, zoologice, acvarii și 24 rezervații naturale. Activitatea muzeelor s-a desfășurat atât la sediile de bază ale unităților muzeale, cât și în cele 324 filiale și secții ale acestora.⁴⁰

Tip	Muzee și colecții		Număr bunuri în mii		Vizitatori în mii	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Total	438	435	33.545	32.613	7.939	11.405

După aria de acoperire teritorială, după mărimea și importanța patrimoniului, în anul 2021, au funcționat: 59 de muzee și colecții publice de importanță națională (cu 47 filiale și secții), 26 de muzee și colecții publice de importanță regională (cu 43 filiale și secții), 58 de muzee și colecții publice de importanță județeană (cu 151 filiale și secții) și 292 muzee și colecții publice de importanță locală (cu 83 filiale și secții). După forma de proprietate, în anul 2021, au fost deschise publicului 341 muzee și colecții publice proprietate majoritară de stat și 94 muzee și colecții publice proprietate majoritar privată.⁴¹

³⁸ *Ibidem*, p. 342

³⁹ *Ibidem*, p. 343

⁴⁰ *Ibidem*.

⁴¹ *Ibidem*, p. 15

Activitățile specifice desfășurate de muzee au cuprins, în anul 2021, 2069 proiecte educative care s-au adresat populației de toate vârstele. În cadrul proiectelor desfășurate de muzee au avut loc 5769 activități specifice. La activitățile din cadrul proiectelor organizate de unitățile muzeale au participat 533,7 mii persoane, dintre acestea 179,1 mii (33,6%) au fost copii cu vârsta de până la 14 ani. În cadrul activităților organizate prin proiectele educative derulate de grădinile botanice, zoologice, acvarii și rezervații naturale au participat 18,5 mii persoane, copii cu vârsta de până la 14 ani reprezentând 41,6%.

Personal muzeal și infrastructură digitală

Numărul personalului din cadrul muzeelor, grădinilor botanice, zoologice, acvariilor și rezervațiilor naturale, existent la sfârșitul anului 2021, a fost de 7367 persoane, mai mult de jumătate din acesta fiind personal de specialitate (3773 persoane). Din totalul personalului de specialitate, 36,2% (1367 persoane) au fost muzeografi, 22,8% (861 persoane) conservatori și restauratori, 6,4% (239 persoane) cercetători, iar 34,6% (1306 persoane) alt personal de specialitate. Din totalul personalului 56,1% este reprezentat de personalul cu studii superioare, iar 58,2% din personalul angajat a fost personal de sex feminin (4286 persoane).⁴²

În profil teritorial, după mărimea și importanța patrimoniului, în regiunea București-Ilfov se regăsesc 35,8% dintre muzeele, secțiile și filialele muzeelor de importanță națională (38 de unități din cele 106 existente la nivel național), unde au fost expuse 85,3% din bunurile naturale și culturale ale muzeelor de importanță națională. Cei mai mulți vizitatori s-au înregistrat în județul Brașov (1857 mii), în Municipiul București (1355 mii) și în județul Sibiu (899 mii), iar cei mai puțini în județele Teleorman (2,0 mii) și Giurgiu (1,8 mii).⁴³ Cunoașterea patrimoniului de cetățeni este importantă pentru promovarea înțelegerii, aprecierii și angajamentului public. Accesibilitatea publică a informațiilor stimulează inovația și creativitatea prin utilizarea bunurilor de patrimoniu digitalizate în diferite domenii cheie (ex. educație, orașe inteligente și modelare ecologică, turism durabil). *Reprezentanții a 34 dintre muzeele analizate consideră necesară îmbunătățirea infrastructurii digitale a instituției: 23 se află în subordinea Consiliilor Județene, 6 în subordinea Ministerului Culturii, iar 5 sunt în subordinea Consiliilor Locale.*⁴⁴

Arte plastice

⁴² *Ibidem*, p. 17

⁴³ *Ibidem*, p. 18

⁴⁴ *Ibidem*, p. 346

Au fost identificate în total 238 de galerii și spații expoziționale de artă, însă în 34 de municipii nu a fost identificat niciun spațiu de acest fel.. La nivelul orașelor au putut fi inventariate 14 galerii de artă, iar ate 3 au fost identificate în localități din mediul rural. Cea mai mare parte dintre ele sunt entități private (inclusiv cele organizate în cadrul filialelor teritoriale ale Uniunii Artiștilor Plastici din România), aproximativ un sfert sunt publice, iar despre 4% nu au fost colectate date concludente, deși au fost identificate geografic.⁴⁵

Artele spectacolului

Conform datelor din chestionarele CULT ale Institutului Național de Statistică, în anul 2019 existau 242 de instituții de spectacol, din care 96 teatre dramatice și de păpuși și marionete, 42 de ansambluri artistice, 17 Filarmonici și doar 9 Opere. Analiza dinamicii instituțiilor de spectacole evidențiază o tendință de creștere a numărului acestora în perioada analizată, cu o creștere mai accentuată în perioada 2013-2015 și o mică scădere în anul 2016. Analiza dinamicii pe tipuri de instituții de spectacol arată faptul că în anul 2014 a fost înregistrat maximul de teatre dramatice, cu 21 mai multe decât în anul 1990, iar până în anul 2017 au fost desființate 9 teatre dramatice. Aceeași tendință de scădere se înregistrează în cazul instituțiilor de tip muzical de estradă și operete, de la 15 în anul 1990 la 6 în anul 2017 sau în cazul orchestrelor populare de la 23 în anul 1990 la 11 în anul 2017. Numărul Teatrelor de păpuși și marionete și al Operelor și al Circului s-a menționat constant. Tendința de creștere se remarcă în cazul filarmonicilor și a orchestrelor simfonice, de la 16 în anul 1990 la 24 în anul 2017. Totuși această creștere a numărului în cazul acestor instituții nu ar putea explica tendința generală de creștere dacă nu ar exista creștere accentuată în cazul altor tipuri de unități culturale (centru cultural, cor, formație/trupă de dans, formație/trupă de divertisment, alte tipuri), ale căror număr a crescut de la 8 în anul 1990 la 104 în anul 2015 (creșterea masivă a început în anul 2013).⁴⁶

Analiza distribuției numărului de instituții de spectacol la nivel regional și local evidențiază faptul că teatrele sunt singurele instituții de spectacol relativ omogen distribuite la nivel local, cu excepția județelor Tulcea și Olt toate județele beneficiind de cel puțin un teatru. Este important de notat aici că instituțiile de spectacol denumite „centru cultural” în unele cazuri au evoluat prin comasarea mai multor instituții de la nivelul localității, înglobând astfel și trupe de teatru, școli populare de arte și meserii, orchestre sau ansambluri care au pierdut astfel personalitatea juridică. De exemplu, în județul Tulcea, Centrul Cultural Jean Bart include și Teatrul Jean Bart (Serviciul artistic producție, scenă și regizorat) și Școala Populară de Arte și Meserii (Compartimentul pregătire și perfecționare artistică). În Olt, Centrul județean de Cultură și Artă reunește sub formă de secții Ansamblul Profesionist „Doina Oltului”, Școala Populară de Artă și Meserii și Secția Programe, Proiecte, Impresariat, Spectacole, Cercetare, Conservare și Promovarea Culturii.

⁴⁵ *Ibidem*, p. 350

⁴⁶ *Ibidem*, p. 353

Doar 11 județe nu dețin cel puțin o astfel de instituție de spectacol. Filarmonicile, operele și corurile sunt distribuite dezechilibrat inclusiv la nivelul regiunilor de dezvoltare, existând regiuni de dezvoltare care au doar câteva astfel de instituții. Cele mai multe instituții de spectacol sunt în subordinea consiliilor locale și a consiliilor județene.⁴⁷

Infrastructura institutii de spectacole

Raportat la numărul de spații/ săli de care dispun instituțiile de spectacol, cele mai multe au maximum două săli în care oferă reprezentații. 19% dintre instituțiile de spectacol au peste 3 săli. Majoritatea sălilor de spectacole au peste 200 de locuri pentru spectatori, iar aproximativ un sfert au până în 200 de locuri. Raportat la suprafața de care dispun instituțiile de spectacol, jumătate dintre acestea au un efectiv de până în 500 de metri pătrați.⁴⁸ În legătură cu teatrele sau instituțiile care au scene exterioare, mai mult de jumătate (69%) nu dispun de nicio scenă în aer liber sau în exteriorul clădirii, iar 28% dispun de 1 scenă în exterior. Raportat la numărul de locuri disponibile, dintre instituțiile de spectacol care au menționat că dețin un astfel de tip de infrastructură, doar 17% au peste 100 de locuri care pot fi ocupate de publicul spectator.⁴⁹ Jumătate dintre instituțiile de spectacol dispun de o medie de 100 de mp accesibili pentru repetiții, iar 35% dintre acestea pot folosi aproximativ 200 și peste 200 de metri pătrați.⁵⁰ Jumătate dintre instituțiile care au răspuns studiului nostru dispun de un număr de aproximativ cinci cabine dedicate actorilor, iar puțin peste un sfert dispun de până în 10 cabine. În general instituțiile de spectacol au o suprafață a cabinelor de sub 100 de metri pătrați. Efectivul de spațiu nu este mic din punct de vedere al capacității fizice, dar dacă considerăm un spectacol pregătit într-o instituție cu o singură cabină, pentru care se pregătesc simultan mai mulți actori, disponibilitatea reală a spațiului este limitată.⁵¹ Cele mai multe instituții de spectacol au maxim 5 cabine tehnice, cu o suprafață medie de până în 50 de metri pătrați. Doar un sfert dintre instituții dispun de o suprafață mai mare de 50 de metri pătrați dedicați cabinelor tehnice.⁵² Aproximativ jumătate din instituțiile de spectacol analizate au beneficiat de renovări/consolidări în ultimii 5 ani. *Reprezentanții a 43 dintre instituțiile de spectacol analizate consideră necesară îmbunătățirea infrastructurii digitale a instituției: 26 sunt în subordinea Consiliilor Locale, 14 în subordinea Consiliilor Județene și 3 în subordinea Ministerului Culturii.*⁵³

⁴⁷ *Ibidem*, p. 354-355

⁴⁸ *Ibidem*, p. 358

⁴⁹ *Ibidem*, p. 360

⁵⁰ *Ibidem*, p. 360

⁵¹ *Ibidem*, p. 361

⁵² *Ibidem*, p. 362

⁵³ *Ibidem*, p. 365

Statut juridic

Majoritatea acestora sunt în subordinea Consiliilor Locale – 23 în timp ce în subordinea Consiliilor Județene se află 16 instituții de spectacol care au beneficiat de renovări/consolidări în ultimii 5 ani.⁵⁴ Dintre instituțiile de spectacol care au beneficiat de dotări în ultimii 5 ani, majoritatea sunt subordonate Consiliilor locale – 31, 20 fiind în subordinea Consiliilor Județene, iar 3 în subordinea Ministerului Culturii.

Rețeaua instituțiilor și companiilor de spectacole și concerte a cuprins, în anul **2021**, un număr de 167 unități de bază și a fost formată din: 79 de teatre (61 teatre dramatice, 15 teatre de păpuși și marionete și 3 teatre muzicale, de estradă și de operetă), 19 filarmonici și orchestre simfonice, 9 opere, 6 orchestre populare, 1 cor, 2 circuri, 28 de centre culturale și 23 alte tipuri de instituții culturale (inclusiv ansambluri artistice, fanfare, trupe de dans și de divertisment) care au funcționat independent sau în cadrul centrelor culturale, centrelor județene pentru conservarea și promovarea culturii, caselor municipale de cultură sau caselor orășenești de cultură.⁵⁵

Tip	Instituții		Evenimente		Spectacole		Mii spectatori		Locuri sală	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Total	167	167	12628	15458	10009	14492	1506	1940	52310	50901

Instituțiile și companiile de spectacole și concerte au înregistrat, în anul 2021, în medie, 101 spectatori la 1000 locuitori, față de 78 spectatori la 1000 locuitori în anul 2020. În anul 2021, instituțiile și companiile de spectacole și concerte au susținut 14492 spectacole, de 1,4 ori mai multe decât numărul spectacolelor înregistrat în anul precedent. Din totalul reprezentațiilor susținute în anul 2021 de instituțiile și companiile de spectacole, 12676 reprezentații (87,4%) s-au desfășurat în limba română, 1536 reprezentații (10,6%) în limba maghiară, câte 69 reprezentații în limbile germană și idiș (0,5% fiecare) și 142 reprezentații în altă limbă (reprezentând 1,0%). Cele mai multe reprezentații s-au desfășurat la teatrele dramatice, 6865 reprezentații (47,4%). Din totalul spectacolelor susținute de teatrele dramatice, 5698 reprezentații (83,0%) au fost în limba română, 1042 reprezentații (15,2%) în limba maghiară, 69 reprezentații (1,0%)

⁵⁴ *Ibidem*, p. 364

⁵⁵ *Ibidem*

au fost în limba idiș și 56 reprezentații (0,8%) în limba germană. Un număr important de reprezentații în limbile minorităților naționale au fost susținute la teatrele de păpuși și marionete (teatrele de animație), unde 270 reprezentații au fost susținute în limba maghiară și 9 reprezentații în limba germană.⁵⁶

Personal

Personalul de specialitate existent la sfârșitul anului 2021 în cadrul instituțiilor și companiilor de spectacole și concerte a fost de 12492 persoane, cu 115 persoane mai puțin decât în anul 2020. Dintre acestea, 46,3% (5778 persoane) au fost persoane de sex feminin. Din totalul personalului, 60,0% (7489 persoane) a fost reprezentat de personalul cu funcții artistice de specialitate, 19,4% (2429 persoane) de personalul cu funcții tehnice de specialitate, iar 20,6% (2574 persoane) de personalul cu funcții administrative de specialitate. În profil teritorial, cele mai multe instituții și companii de spectacole și concerte au funcționat în regiunea București-Ilfov (35 unități de bază și 8 secții), urmată de regiunea Centru (31 unități de bază și 12 secții), iar cele mai puține în regiunile Vest (15 unități de bază și 2 secții) și Sud-Muntenia (11 unități de bază și 13 secții).⁵⁷

Nivelul scăzut al competențelor și accesul limitat la informare, consiliere și formare reprezintă o provocare majoră căreia instituțiile și actorii din piața muncii (parteneri sociali, furnizori de formare publici și privați, ONG etc) trebuie să-i răspundă integrat și anticipativ. Indicele european al competențelor, care măsoară performanța sistemelor de competențe din UE, situează România printre țările cu cele mai slabe rezultate, în special în ceea ce privește dezvoltarea și activarea competențelor (Cedefop, 2019). Aproximativ 36% dintre lucrători nu lucrează în domeniul lor de studii, față de media UE 28,6%, iar ponderea adulților care au participat la activități de învățare/formare, de 4,9% în 2021, este printre cele mai scăzute din UE (RȚ 2022). Este necesar un sistem de investigare a pieței muncii și anticipare a necesarului de competențe care să furnizeze factorilor interesați informații actualizate privind nevoile din piață. SPO are un rol important pentru că trebuie să identifice timpuriu deficite de competențe și tendințe de creștere a ocupării. Astfel, activități de investigare/anticipare necesar de competențe au demarat odată cu proiectul ReCONNECT dar sistemul este încă în construcție și necesită eforturi suplimentare până la faza în care partenerii accesează informații pentru corelare cerere-oferta de competențe. În contextul Agendei pentru competențe, promovarea cooperării privind formarea profesională a adulților vizează realizarea unor pacte regionale/sectoriale pentru competențe, ca premisă pentru asigurarea unei forțe de muncă calificate corespunzător.⁵⁸

⁵⁶ *Ibidem*, p. 19

⁵⁷ *Ibidem*, p. 20

⁵⁸ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/06/1cf4febedcf59992b59bb451926d9715.pdf>

Număr de spectatori

Din punct de vedere al repartizării unităților și a activității acestora în profil teritorial (la nivelul județelor și al Municipiului București) cele mai multe instituții și companii de spectacole și concerte se regăsesc în Municipiul București (34 unități de bază și 8 secții), unde au avut loc și cele mai multe reprezentații (3618 reprezentații) și unde s-au înregistrat și cei mai mulți spectatori (452 mii spectatori, respectiv 23,3% din totalul spectatorilor la nivel național). În privința mărimii rețelei instituțiilor și companiilor de spectacole și concerte, Municipiul București a fost urmat de județele Brașov (10 unități de bază și 3 secții), Cluj (8 unități de bază și o secție) și Timiș (7 unități de bază și o secție). Din punct de vedere al numărului de reprezentații, Municipiul București a fost urmat de județele Iași (1154 reprezentații) și Brașov (720 reprezentații), iar din punctul de vedere al numărului de spectatori a fost urmat de județele Brașov (308 mii spectatori) și Iași (137 mii spectatori). Cele mai puține reprezentații au fost susținute în județele: Teleorman (12 reprezentații), Ialomița (9 reprezentații) și Ilfov (3 reprezentații), iar cei mai puțini spectatori s-au înregistrat în județele Teleorman (2000 spectatori) și Ilfov (750 de spectatori).⁵⁹

Audiovizual, multimedia, cinematografie

Conform datelor disponibile la Consiliul Național al Audiovizualului la data de 30 septembrie 2021 existau 330 licențe TV din care 10 erau de tip terestru digital 84 erau de tip satelit și 236 de tip cablu. respectiv 612 licențe radio din care 585 erau de tip terestru și 25 erau de tip satelit și doar una de tip cablu.⁶⁰ Analiza dinamicii numărului de cinematografe în perioada 1990-2020 evidențiază o scădere dramatică a acestora în perioada analizată, scădere care a fost accentuată în perioada 1990-1995, urmată de o perioadă de scădere constantă până la sub o sută de cinematografe în anul 2005, minimul fiind atins în anul 2010. A urmat o perioadă de creștere a numărului de cinematografe până în anul 2020, fără a fi atins nivelul înregistrat înainte de 2005. În anul 2020 existau 94 de cinematografe în funcțiune având în total 448 de ecrane (Sursa: Centrul Național al Cinematografiei și Institutul Național de Statistică). Analiza distribuției numărului de cinematografe evidențiază o distribuție relativ uniformă la nivel local, aproape toate județele având cel puțin un cinematograful, excepție fac județele Sălaj și Giurgiu care nu au niciun cinematograful sau ecran de proiecție.⁶¹

⁵⁹ *Ibidem*, p. 21

⁶⁰ *Ibidem*, p. 367

⁶¹ *Ibidem*, p. 368

În anul 2021, **producția națională de filme** pentru marele ecran a cuprins 55 de filme, cu 14 filme mai multe decât în anul 2020. Producția de filme, din anul 2021, a inclus 36 filme artistice (23 filme de lung metraj și 13 filme de scurt metraj), 11 filme documentare și științifice (10 filme de lung metraj și un film de scurt metraj) și 8 filme de animație (două filme de lung metraj și 6 filme de scurt metraj). Din cele 36 de filme artistice, 25 filme artistice au fost producție românească și 11 filme artistice au fost realizate în coproducție.

Rețeaua cinematografică, existentă la sfârșitul anului 2021 în evidențele Centrului Național al Cinematografiei, a cuprins 90 de unități cinematografice cu bandă normală (89 de cinematografe și o caravană). Rețeaua cinematografică a dispus de 442 săli de cinema cu un total de 78206 locuri. Proiecția cinematografică din anul 2021 a cuprins 356720 spectacole (356454 spectacole proiectate în cinematografe și 266 spectacole proiectate de caravana cinematografică), vizionate de 4685 mii spectatori (4632 mii spectatori în sălile de cinematografe și 53 mii spectatori la spectacolele caravanei cinematografice), în creștere cu 41,9% (1383 mii spectatori) față de anul anterior. În contextul relaxării restricțiilor cauzate de criza sanitară, în anul 2021 s-a permis accesul în sălile de cinema a persoanelor deținătoare de certificat verde (cu menținerea distanțării sociale impuse de autorități), numărul spectacolelor proiectate crescând de 1,7 ori față de anul 2020, când au fost proiectate un număr de 210508 spectacole.

Numărul mediu de spectatori ce a revenit la un spectacol cinematografic a fost de 13 persoane, cu 3 mai puțini ca în anul precedent. În anul 2021 au fost distribuite în cinematografe 396 de filme, față de 267 filme distribuite în anul 2020. Dintre filmele distribuite în cinematografe, 79 au fost filme naționale (47 filme integral naționale și 32 filme realizate în coproducție), iar 317 au fost filme străine.⁶²

După aria geografică de acoperire a **posturilor publice de radio și televiziune**, în anul 2021 au funcționat 5 posturi publice de radio cu acoperire locală, 10 posturi publice de radio cu acoperire regională, 3 posturi publice de radio cu acoperire națională și 3 posturi publice de radio cu acoperire internațională. În ceea ce privește posturile de televiziune, 5 posturi publice de televiziune au avut acoperire regională, 3 posturi publice de televiziune au avut acoperire națională și 2 posturi publice de televiziune au avut acoperire internațională. În anul 2021 au funcționat 568 de posturi particulare de radio care au difuzat terestru un număr total de 206285 zile de emisie, din care 398 posturi au difuzat prin programe proprii un număr total de 144153 zile de emisie. După sursele de proveniență ale programelor, serviciile de programe radio difuzate terestru au fost structurate astfel: 11,7% producții proprii, 23,3% producții audio ale altor producători, iar 65,0% au fost programe retransmise, în timp ce serviciile de programe de televiziune în sistem digital terestru au fost structurate în proporție de 67,5% producții proprii și 32,5% producții audiovizuale ale altor producători.⁶³

⁶² *Ibidem*, p. 26

⁶³ *Ibidem*, p. 27

Ziare și reviste

În anul 2021 au funcționat 516 unități cu **activitate editorială a ziarelor și revistelor**. Dintre acestea, 235 edituri au publicat ziare (cotidiene și/sau necotidiene), 245 edituri au publicat reviste și un număr de 36 edituri au publicat atât ziare, cât și reviste. Față de anul 2020, în anul 2021 numărul de edituri care au editat numai ziare a scăzut cu 13 unități, numărul de edituri care au editat numai reviste a crescut cu o unitate, iar numărul de edituri care au editat atât ziare, cât și reviste, a scăzut cu 3 unități. Cele 271 de edituri în care s-au editat ziare în anul 2021 au publicat un număr de 85 titluri de ziare cotidiene tipărite (cu 7 titluri mai puține decât în anul 2020) și 139 titluri de ziare necotidiene tipărite (cu 17 titluri mai puține decât în anul 2020). Totodată, în anul 2021 s-au publicat online un număr de 187 titluri de ziare cotidiene (cu 3 titluri mai multe decât în anul 2020) și 85 titluri de ziare necotidiene (cu 8 titluri mai puține decât în anul 2020). Din totalul titlurilor de ziare cotidiene tipărite, 71 titluri (83,5%) s-au editat în limba română, 13 titluri (15,3%) s-au editat în limba maghiară, iar un titlu a fost editat în altă limbă. Online s-au publicat 177 titluri de ziare cotidiene în limba română (94,7%), 8 titluri (4,3%) de ziare cotidiene în limba maghiară.⁶⁴

În anul 2021, tirajul ziarelor cotidiene a ajuns la 77479 mii exemplare, în scădere cu 4,9%, iar cel al ziarelor necotidiene a fost de 14493 mii exemplare, în scădere cu 8,9%. În profil teritorial, pe regiuni de dezvoltare, cele mai multe titluri de ziare cotidiene s-au editat în regiunea Sud-Muntenia (40 titluri online și 9 titluri tipărite), urmată de regiunea București-Ilfov (cu 34 titluri online și 9 titluri tipărite), iar cele mai puține titluri de ziare cotidiene s-au editat în regiunea Sud-Est (10 titluri online și 7 titluri tipărite). În Municipiul București s-au editat cele mai multe titluri de ziare cotidiene, 32 titluri online și 9 titluri tipărite de ziare cotidiene, urmat de județul Cluj (14 titluri online și 4 titluri tipărite), la polul opus situându-se județul Ialomița în care editurile nu au editat niciun titlu de ziar cotidian.⁶⁵

Din punct de vedere al editării ziarelor necotidiene, cele mai multe titluri de ziare necotidiene au fost editate, de asemenea, în regiunea Sud-Muntenia (18 titluri online și 25 de titluri tipărite), urmată de regiunea Sud-Vest Oltenia (15 titluri online și 23 titluri tipărite), iar cele mai puține în regiunea Nord-Vest (3 titluri online și 12 titluri tipărite). În județul Timiș s-au editat cele mai multe titluri de ziare necotidiene (8 titluri online și 24 de titluri tipărite), urmat de Municipiul București (12 titluri online și 16 titluri tipărite). La polul opus

⁶⁴ *Ibidem*, p. 22

⁶⁵ *Ibidem*, p. 23

s-au situat județele Arad, Bacău, Bistrița-Năsăud, Caraș-Severin, Giurgiu, Maramureș, Mureș, Neamț, Satu Mare și Vrancea în care, în anul 2021, nu s-a editat niciun titlu de ziar necotidian.⁶⁶

În profil teritorial, pe regiuni de dezvoltare, cele mai multe titluri de publicații periodice (reviste) s-au editat în regiunea București-Ilfov (218 titluri online și 602 titluri tipărite), urmată de regiunea Nord-Vest (106 titluri online și 192 titluri tipărite). În Municipiul București s-au editat cele mai multe titluri de periodice, 214 titluri online și 595 titluri tipărite, urmat de județul Timiș unde s-au editat 3 titluri online și 223 titluri tipărite, iar la polul opus, în anul 2021, s-au situat județele Mehedinți, Olt și Satu Mare unde s-a editat câte un singur titlu tipărit și județul Tulcea unde s-a editat câte un singur titlu online. În anul 2021, personalul angajat al editurilor de ziare și reviste a fost de 3659 persoane și a fost format din personal de specialitate 70,7% (10,5% ziariști, 3,2% editorialiști, 26,1% redactori și 30,9% alt personal de specialitate) și 29,3% personal administrativ și de întreținere. Din totalul personalului angajat, 86,4% (3161 persoane) au lucrat cu normă întreagă. Ponderea femeilor în totalul personalului angajat a fost de 53,6% (1960 persoane), respectiv de 52,6% din personalul de specialitate (1360 persoane). Personalul de specialitate cu studii superioare (2034 persoane) a reprezentat 78,6% din totalul personalului de specialitate (2588 persoane) și 41,8% din totalul personalului administrativ și de întreținere (1071 persoane).⁶⁷

Așezăminte culturale

În anul 2020 existau 148 așezăminte culturale cu personalitate juridică. Dintre acestea, cele mai numeroase sunt casele de cultură (64), fiind urmate de centrele culturale urbane (34). În ceea ce privește distribuția acestora pe teritoriul țării, se poate observa că la nivel regional valorile sunt mai ridicate în Nord-Vest (26), Centru (24), Sud-Est (21) și Sud (21) și relativ mai scăzute în București-Ilfov (9), Vest (15), Sud-Vest (16) și Nord-Est (16). În privința județelor, Prahova (7), Brașov și Iași (6) au cele mai multe astfel de elemente de infrastructură culturală, iar Suceava, Călărași și Dâmbovița au cele mai puține (1).⁶⁸ *Reprezentanții a 43 dintre așezămintele culturale analizate consideră necesară îmbunătățirea infrastructurii digitale a instituției, 28 sunt în subordinea Consiliilor Locale, iar 15 în subordinea Consiliilor Județene.*⁶⁹

⁶⁶ *Ibidem.*

⁶⁷ *Ibidem*, p. 25

⁶⁸ *Ibidem*, p. 373

⁶⁹ *Ibidem*, p. 376

În cele 2862 de unități administrativ-teritoriale cu rang de comună din România existau în anul 2018 un număr de 6365 de clădiri cu funcție de cămin cultural. Dintre acestea, în același an de referință au fost raportate 4984 (78% din total) de clădiri ca fiind active și 1381 (22%) inactive. Cele 6365 de clădiri sunt distribuite la nivelul a 2694 de comune. Dintre aceste UAT-uri, 2466 au o astfel de clădire în satul reședință de comună, restul de 228 de UAT-uri au doar în satele componente. Rezultă astfel că la nivel național există 2694 de cămine culturale comunale și 3671 de filiale ale acestora. În 168 de unități administrative nu există acest element de infrastructură. Astfel, comparativ cu anul 1990, dacă numărul de cămine culturale comunale a crescut cu 26 de unități, în primul rând datorită înființării unor noi unități administrativ-teritoriale cu rang de comună, numărul de clădiri filiale a scăzut cu 725 de unități.⁷⁰ În ceea ce privește funcționalitatea spațiilor, peste 20% dintre UAT-uri nu au avut în 2018 un cămin cultural activ. Procentele cele mai însemnate de cămine inactive din totalul de clădiri existente se regăsesc în Regiunea București-Ilfov (41%), Sud-Vest Oltenia (34%), Nord-Est (33%) și Sud-Muntenia (26%), iar la nivelul județelor cele mai mari procente de cămine culturale inactive se regăsesc în Iași (51%), Călărași (45%), Gorj (42%) și Dolj (41%).⁷¹

Gradul de acoperire a UAT-urilor din mediul rural care au cel puțin un cămin cultural este de 94% la nivel național și variază geografic: cele mai multe UAT-uri care nu au cămine culturale sunt în regiunile Nord-Est (51 comune), Sud-Muntenia (41 comune) și Sud-Vest Oltenia (34 comune). Cele mai puține UAT-uri fără cămin cultural se află în regiunile Centru (3 comune), Nord Vest (4 comune) și Vest (5 comune). Toate comunele din județele Hunedoara, Bihor, Bistrița Năsăud, Maramureș, Sălaj, Brașov, Covasna, Harghita, Sibiu, Brăila, Constanța, Mehedinți au cel puțin un cămin cultural, iar la polul opus se află județele cu cel mai slab grad de acoperire a UAT-urilor cu cămin cultural: Ilfov (65% din UAT-uri), Iași (77%), Giurgiu (78%), Bacău (82%), Călărași (86%), Vâlcea (87%), Olt (89%).⁷²

Conform datelor colectate din Registrul Sectorului cultural, dotările și echipamentele existente în ONG-urile și Societățile Comerciale din sectoarele culturale și creative sunt următoarele⁷³:

Microbuz/Autobuz	Imobil	Autoturism	Aparatură tehnică	Mobilier	Aparatură digitală
89,3%	88,8%	81,3%	59,9%	53,3%	43,7%

⁷⁰ *Ibidem*, p. 378

⁷¹ *Ibidem*, p. 381

⁷² *Ibidem*, p. 382

⁷³ *Ibidem*, p. 388

MATRICE ANALIZĂ MULTI-CRITERIALĂ IMPACT POLITICI PUBLICE

Cuprins:

1. Argumentarea alegerii modelului de analiză
2. Tabel centralizator de evaluare a impactului pentru cele trei opțiuni
3. Tabele de fundamentare a impactului, aferent Obiectivelor specifice și operaționale pentru cele trei opțiuni propuse

1. Argumentarea alegerii modelului de analiză

Urmărind modelele de evaluare a impactului folosite în alte politici publice naționale¹, am constatat că anumiți indicatori și tipuri de date nu sunt (sau nu sunt suficient) disponibili, înregistrați, structurați, fiabili (în ceea ce privește metodologia utilizată pentru colectarea datelor sau caracterul complet al datelor disponibile) sau consolidați, și îngreunează fundamentarea evaluării impactului diferitelor opțiuni de politică privind indicatorii măsurabili, și este foarte probabil să încetinească în mod inutil sau excesiv faza de evaluare a impactului și a pregătirii raportului de evaluare a impactului.

Astfel am optat pentru o abordare a evaluării impactului bazată pe o metodă calitativă, multicriterială vizând potențiala atingere a obiectivelor Politicii Publice “Cultura viitorului”.

Metodologiile cantitative permit stabilirea unei opțiuni alternative bazată pe o analiză statistică și proporțională, dacă aceste date sunt valide și accesibile, și opțiunea pentru o metodă calitativă face posibilă oferirea unei imagini complexe a impactului asupra beneficiarilor produselor și serviciilor culturale.

Utilizarea obiectivelor predefinite ale Politicii Publice “Cultura viitorului” ca repere permite comparații consecvente ale opțiunilor generate, urmărind evaluarea rezultatelor estimate legate de furnizarea serviciului public (cultură) și asupra atingerii obiectivelor fundamentale corespunzătoare, înțelese ca rațiunea sistemului de reglementare și instituțional ale Politicii Publice “Cultura viitorului”. Evaluarea comparativă este realizată într-un format tabelar, care analizele aferente celor trei opțiuni, în mod distinct pentru fiecare Obiectiv specific definit pentru Politica Publică “Cultura viitorului”. (TABEL 1)

Tabelul include **patru CATEGORII DE IMPACT**, (în concordanță cu *HOTĂRÂREA nr. 523 din 20 iulie 2016 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 775/2005*)², respectiv:

¹ https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2018/07/Lines-of-action_emergency-medicine-residency-in-Romania.pdf

² <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/180505>

4.1 Impactul economic și asupra mediului de afaceri

4.2 Impactul bugetar și financiar

4.3 Impactul social

4.4 Impactul asupra mediului înconjurător, împreună cu criteriile definite prin același document de referință.

Tabelul centralizator (TABEL 1) prezintă în matrice valorile aferente acestor Criterii (4.1 - 4.4) pentru fiecare Obiectiv specific (OS1-OS4) și cele trei opțiuni (Opțiunile 1, 2 și 3) utilizând valori pe o scală de la 1 la 5, unde valorile aferente impactului estimat sunt definite astfel: 1: foarte slabă/foarte mic; 2: mic/slab; 3: echitabil; 4; bun/mare; 5: excelent/foarte mare. Scala are judecată de valoare de impact pozitiv/negativ, având în vedere Întrebările cheie, care sunt deosebit de relevante și permit estimarea impactului aferent intervențiilor. Tabelul centralizator (TABEL 1) rezultă, de fapt, din Tabelele de analiza dezvoltate pentru fiecare Obiectiv specific, în mod distinct, (TABELELE 2, 3, 4, 5)

Soliditatea tehnică a diferitelor elemente ale opțiunilor propuse a fost punctată în funcție de factorii prezentați în secțiunea tabelelor de mai jos, care corespund obiectivelor și sub obiectivelor enunțate în secțiunea 4 a acestui raport.

Nu au fost testate nici suportabilitatea politică, nici suportabilitatea administrativă: ambele pot face obiectul consultării. De asemenea, pot fi efectuate analize cantitative, ori de câte ori capacitatea autorităților de reglementare permite acest lucru.

1. Tabel centralizator de evaluare a impactului pentru cele trei opțiuni (TABEL1)

Concluzii primare și interpretări:

- Cele trei opțiuni sunt clar diferențiate, cu punctaje finale de 1,37 - 4.03 - 3,23, și confirmă că Opțiunea 1, de NONinterventie este cea mai nefericită soluție, concluzie care este în bună concordanță cu toate analizele, care invita la intervenții urgente pentru ca decalajele deja existente sa nu mai crească.
- Ambele opțiuni cu intervenții consistente, respectiv Opțiunea 2, cu intervenție combinată stat și privat și Opțiunea 3 intervenție centralizată a statului, înregistrează valori semnificativ mai mari decât non-interventia.
- Între punctajele pentru Opțiunea 2 și 3 există o diferență de 0,80 de puncte, care având în vedere scala utilizată (1-5), reprezintă o diferență de aproape 16% (raportat la intervalul de 5 puncte), în favoarea Opțiunii 2.
- Dacă analizăm măsura distanței acestor opțiuni față de o intervenție ideală (care ar avea punctajul de 5), observăm că ambele soluții propuse se află la 0,97 respectiv 1.77 de puncte față de valoarea maximă de 5, însemnând că acestea nu sunt ideale și nu vor produce beneficii maxime cu consum redus de resurse.

- Analizele din spatele acestor concluzii ne arată că intervențiile vor reprezenta un efort bugetar semnificativ, dar foarte necesar, ceea ce este reflectat în mod explicit prin punctajele aferente opțiunilor. Acest efort este necesar să fie asumat, pentru a putea produce efectele previzionate.
- Categoriile de impact care favorizează într-o măsură mai mare Opțiunea 2 față de Opțiunea 3 sunt cele care se referă la Impactul social și Impactul asupra mediului înconjurător, astfel:
Categorii 4.3 Impactul social, cu 4,00 puncte pentru Opțiunea 2 vs. 3,03 puncte pentru Opțiunea 3., cu criteriile subsecvente.
 - 4.3.2. Impactul asupra grupurilor vulnerabile (4,00 vs. 3,00)
 - 4.3.3. Impactul asupra serviciilor sociale (4,00 vs. 3,00)
 Categoriile 4.4 Impactul asupra mediului înconjurător, cu 4,21 puncte pentru Opțiunea 2 vs. 2,89 puncte pentru Opțiunea 3., cu criteriile subsecvente, din care reținem
 - 4.4.1. Impactul asupra utilizării resurselor naturale (4,38 vs. 2,92)
 - 4.4.3. Impactul asupra calității mediului (4,63 vs. 3,04)

Analiza multicriterială permite vizualizarea avantajelor și obstacolelor relative pentru fiecare din opțiunile supuse analizei, iar acestea vor fundamenta alegerea finală, astfel:

TABEL1 - Tabel centralizator de evaluare a impactului pentru cele trei opțiuni aferent celor patru obiective specifice

	Distributia punctajelor pe Obiective specifice / Opțiuni														
	Punctaje / OPTIUNI			Obiectiv specific S1			Obiectiv specific S2			Obiectiv specific S3			Obiectiv specific S4		
	Opțiune 1	Opțiune 2	Opțiune 3	Opțiune 1	Opțiune 2	Opțiune 3	Opțiune 1	Opțiune 2	Opțiune 3	Opțiune 1	Opțiune 2	Opțiune 3	Opțiune 1	Opțiune 2	Opțiune 3
Categoriile și criteriile de impact	1.37	4.03	3.23	1.42	3.76	2.73	1.74	3.67	2.63	1.17	4.35	3.78	1.17	4.33	3.77
				A	B	C	D	E	F	A	B	C	D	E	F
4.1 Impactul economic și asupra mediului de afaceri	1.33	4.53	4.12	1.13	4.88	4.16	2.21	4.68	3.82	1.00	4.25	4.10	1.00	4.33	4.39
4.1.1. Impactul macroeconomic	1.29	4.91	4.18	1	5	3	2.15	4.64	3.73	1	5	5	1	5	5

4.1.2. Impactul asupra investițiilor publice	1.50	4.00	3.25	1	5	4.5	3	4	2	1	3	2.5	1	4	4
4.1.3. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	1.00	3.50	3.13	1	4.5	4	1	4.5	4	1	2.5	2	1	2.5	2.5
4.1.4. Impactul asupra mediului de afaceri	1.00	5.00	4.50	1	5	4	1	5	4	1	5	5	1	5	5
4.1.5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	1.75	4.62	4.20	2	5	4.8	3	4.8	3.8	1	4	3.8	1	4.66	4.4
4.1.6. Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale	1.00	4.25	4.19	1	4.5	3.5	1	4.5	4.5	1	4.5	4.5	1	3.5	4.25
4.1.7. Cuantumul beneficiilor economice	1.63	5.00	4.75	1	5	4.5	3.5	5	4.5	1	5	5	1	5	5
4.1.8. Cuantumul costurilor economice	1.50	5.00	4.75	1	5	5	3	5	4	1	5	5	1	5	5
4.2 Impactul bugetar și financiar	1.50	3.38	2.88	2.00	2.00	1.00	2.00	2.00	1.00	1.00	5.00	5.00	1.00	4.50	4.50
4.2.1. Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat	1.50	3.25	3.00	2	2	1	2	2	1	1	5	5	1	4	5
4.2.2. Costurile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat	1.50	3.50	2.75	2	2	1	2	2	1	1	5	5	1	5	4
4.3 Impactul social	1.05	4.00	3.03	1.00	4.00	3.00	1.19	4.00	3.11	1.00	4.00	3.00	1.00	4.00	3.00
4.3.1. Impactul asupra grupurilor țintă identificate	1.08	4.00	3.08	1	4	3	1.33	4	3.33	1	4	3	1	4	3
4.3.2. Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr 292/2011, cu	1.06	4.00	3.00	1	4	3	1.25	4	3	1	4	3	1	4	3

modificările ulterioare																
4.3.3. Impactul asupra serviciilor sociale	1.00	4.00	3.00	1	4	3	1	4	3	1	4	3	1	4	3	
4.4 Impactul asupra mediului înconjurător	1.61	4.21	2.89	1.55	4.17	2.78	1.55	4.00	2.61	1.67	4.17	3.00	1.67	4.50	3.17	
4.4.1. Impactul asupra utilizării resurselor naturale	1.46	4.38	2.92	1.5	4.5	3	1.33	4	2.66	1.5	4	3	1.5	5	3	
4.4.2. Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor	1.79	3.63	2.71	1.66	3	2.33	2	4	2.5	2	3.5	3	1.5	4	3	
4.4.3. Impactul asupra calității mediului	1.58	4.63	3.04	1.5	5	3	1.33	4	2.66	1.5	5	3	2	4.5	3.5	

3. TABELE de FUNDAMENTARE a IMPACTULUI - aferent Obiectivelor specifice și operaționale³

Obiectivele specifice și operaționale aferente Politicii Publice Cultura Viitorului, pentru care s-a realizat analiza comparativa de impact a opțiunilor, sunt:

OS 1. Crearea infrastructurii fixe și mobile pentru acces la internet în bandă largă și dotarea cu echipamente scalabile și adaptabile pentru tehnologiile emergente, cu consumuri de resurse și energie reduse sau regenerabile, până în anul 2030

OS2. Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori, pe parcursul perioadei de implementare (2023-2030).

OS3. Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare dezvoltării antreprenoriatului cultural, până în anul 2030

OS4. Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare digitalizării complementare a produselor și serviciilor culturale ale instituțiilor publice de cultură, până în anul 2030

³ au fost dezvoltate separat pentru fiecare din cele patru obiective specifice.

- OO 1.** Profesionalizarea accelerată a personalului existent și recrutarea de noi angajați în sistemul public prin prioritizarea competențelor și abilităților specifice TIC, în intervalul 2023-2026
- OO 2.** Dezvoltarea de standarde sectoriale pentru comunicare, diseminare și adresabilitate, în primii trei ani de implementare
- OO 3.** Crearea unei rețele naționale de organizații culturale de referință pentru dezvoltarea de competențe și modele de acțiune în toate domeniile SCC, în primii doi ani ai intervalului de programare
- OO 4.** Implementarea unui program guvernamental de achiziții pentru dotarea operatorilor culturali cu echipamente contemporane de tehnologia informației, pe perioada de programare
- OO 5.** Dezvoltarea și implementarea unui depozit digital național care cuprinde moștenirea culturală digitalizată, inclusiv cea deținută de arhivele istorice ecleziastice și ale autorităților locale, până la finalul perioadei de programare
- OO 6.** Utilizarea infrastructurii fixe a operatorilor culturali de drept public ca spații de experimentare pentru noile tehnologii, locuri de familiarizare a publicurilor cu noile forme de expresie ale TIC
- OO 7.** Facilitarea achizițiilor de echipamente tehnologice care să asigure interoperabilitatea și scalabilitatea componentelor hardware și software la nivel național
- OO 8.** Crearea unui sistem național integrat, care să permită creatorilor și utilizatorilor instituționali de creație intelectuală urmărirea utilizării creațiilor, iar autorităților publice urmărirea respectării drepturilor patrimoniale de autor
- OO 9.** Introducerea obligativității internetului de mare viteză pentru toate instituțiile din domeniul cultural și disponibilității totale a conținuturilor în mediul online
- OO 10.** Folosirea activă a inteligenței artificiale, Internet of Things - IoT, sistemelor Big Data, tehnologiei Blockchain și a altor tehnologii emergente în activitatea operatorilor culturali

Tabelul de fundamentare de mai jos (TABEL 2) se referă la OS1 cu cele trei obiective operaționale OO1, OO2 și OO3, și pentru fiecare Categorie de impact (4.1-4.4) și Criteriu de impact (4.1.1. - 4.4.3) așa cum sunt prezentate în tabelul centralizator (TABEL 1). Pentru fiecare din aceste elemente, sunt definite **ÎNTREBĂRI**, pe de o parte corelate cu elementele standard ale unei politici publice (conform cu *HOTĂRÂRE nr. 523 din 20 iulie 2016 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 775/2005*) pe de altă

parte aceste întrebări sunt specifice intervențiilor care urmează să fie puse în practică prin politica publică propusă, și astfel aceste întrebări permit alocarea de punctaje relative, privind impactul estimat, comparativ pentru cele trei opțiuni definite.

Din aceste valori estimate alocate, vor rezulta apoi valorile indicelui la nivel de CRITERIU, care sunt preluate în tabelul centralizator (TABEL 1) în vederea analizei comparative și formularea concluziilor.

În mod similar se procedează și pentru celelalte Obiective specifice OS2 - OS4, în continuare, prin Tabelele 3,4,5.

3.1. Tabel fundamentare impact aferent obiectivului specific OS1 și obiectivelor operaționale sunsecvente (TABEL 2)

OS1 Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori, pe parcursul perioadei de implementare (2023-2030);

OO 2. Dezvoltarea de standarde sectoriale pentru comunicare, diseminare și adresabilitate, în primii trei ani de implementare

OO 5. Dezvoltarea și implementarea unui depozit digital național care cuprinde moștenirea culturală digitalizată, inclusiv cea deținută de arhivele istorice ecleziastice și ale autorităților locale, până la finalul perioadei de programare

OO 7. Facilitarea achizițiilor de echipamente tehnologice care să asigure interoperabilitatea și scalabilitatea componentelor hardware și software la nivel național

OO 9. Introducerea obligativității internetului de mare viteză pentru toate instituțiile din domeniul cultural și disponibilității totale a conținuturilor în mediul online

OO 10. Folosirea activă a inteligenței artificiale, Internet of Things - IoT, sistemelor Big Data, tehnologiei Blockchain și a altor tehnologii emergente în activitatea operatorilor culturali

TABEL 2

Categorii și criterii de impact (conform Tabel 1)	Întrebări aferente Criteriilor definite	Punctaj Opțiunea 1	Punctaj Opțiunea 2	Punctaj Opțiunea 3
CATEGORIA 4.1.	4.1 Impactul economic și asupra mediului de afaceri	1.13	4.88	4.16
Criteriul 4.1.1.1	4.1.1 Impact macroeconomic	1	5	3
	Opțiunea non intervenție nu face decât să adâncească clivajele existente atât între sectoarele culturale, dar și între diferitele tipuri de operatori culturali. Nu în ultimul, diferențele între mediul urban și rural, cu efecte directe asupra atractivității sectorului cultural vor fi în mod cert pozitiv afectate prin soluția intervenției parțiale, mai ales prin stimularea sectorului privat de a se implica activ în demers			

	Are opțiunea consecințe generale pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă?	1	5	3
	Opțiunea are efecte semnificative asupra anumitor sectoare culturale	1	5	2
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.1	Există o regiuni/județe sau un sector (economic) care va fi afectat în mod disproporționat?	1	5	4
Criteriul 4.1.2	4.1.2.Impactul asupra investițiilor publice	1	5	4.5
	Impactul asupra investițiilor, în ambele opțiuni intervenționiste, va fi masiv în faza de implementare a politicii, atât la nivel etatist, cât și pentru sectorul privat în cazul opțiunii doi			
	Are vreun efect asupra fluxurilor investiționale (inclusiv relocarea activităților economice)?	1	5	5
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.2	Cum contribuie opțiunea la îmbunătățirea condițiilor pentru investiții și la buna funcționare a piețelor?	1	5	4
8Criteriul 4.1.3.	4.1.3. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	1	5	5
	Ambele opțiuni de intervenție vor stimula sectorul competitiv datorită masivelor investiții în sector.			
	Ce impact are opțiunea asupra poziției competitive a firmelor românești? Are vreun impact asupra productivității?	1	5	5
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.3.9	Opțiunea va duce la creșterea posibilității de alegere a consumatorilor, va facilita comportamentul concurențial, va diminua șansa de apariție a monopolurilor, va duce la un raport mai corect de preț calitate, și permite segmentarea pieței	1	5	5
Criteriul 4.1.4.	4.1.4.Impactul asupra mediului de afaceri	1	5	4
	În special Obiectivul operațional 3 din cadrul acestui obiectiv specific va aduce un aport fundamental mediului de afaceri, în relație și cu nivelul investițional sus-menționat			

ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 12 4.1.4.	Opțiunea facilitează sau limitează restructurarea, adaptarea la schimbări și utilizarea inovațiilor tehnologice la locul de muncă?	1	5	4
Criteriul 4.1.5.	4.1.5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	2	5	4.8
	În cazul întreprinderilor mici și mijlocii, soluția non intervenției va pune o presiune suplimentară pe acest sector economic, prin nevoia reală de compensare față de resursa umană aflată în declin, pe când în cazul opțiunii intervenției parțiale această presiune se diminuează, ba chiar se observă un sprijin consistent prin acces la noi tipuri de finanțări și achiziții din partea statului			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.5	Cum afectează opțiunea costul sau disponibilitatea resurselor esențiale (forță de muncă.)?	2	5	4
	Afectează accesul la finanțare?	2	5	5
	Afectează ciclul de investiții?	2	5	5
	Duce la deschiderea sau închiderea anumitor companii?	2	5	5
	Există produse sau companii care sunt tratate diferit de altele într-o situație comparabilă?	2	5	5
Criteriul 4.1.6	4.1.6. Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale	1	4.5	3.5
	În special în cazul rețelei naționale de organizații de referință impactul previzionat este foarte mare în cazul opțiunii 2. În cazul opțiunii 3, statul, fără contribuția și aportul mediului privat, oferă o viziune strictă și limitată asupra demersului			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.6	Opțiunea afectează calitatea serviciilor publice furnizate de instituțiile APC(centrale) și APL(locale)?	1	5	3
	Introduce sarcini administrative suplimentare pentru instituțiile publice?	1	3	4
	Este necesară crearea unor autorități noi sau restructurarea celor existente?	1	5	3

	Implementarea măsurilor subsecvente obiectivelor propuse afectează instituțiile și autoritățile publice, de exemplu prin sporirea responsabilităților acestora?	1	5	4
Criteriul 4.1.7	4.1.7 Cuantumul beneficiilor economice	1	5	4.5
	Situația actuală relevă existența unui consum mare de resurse, inclusiv ne-regenerabile. Beneficiile prin trecerea la resurse regenerabile, prin re tehnologizare, va conduce, în timp, către o mult mai bună utilizare a acestora, cu beneficii directe în sfera creșterii calității vieții în ansamblul acesteia, dar și a atractivității sectorului cultural – pentru investiții sau pentru consumator. Oricare dintre opțiunile intervenționiste duce în final la o scădere graduală a costurilor.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.7	Promovează creșterea productivității sau utilizarea eficientă a resurselor?	1	5	5
	Are impact asupra calității și/sau disponibilității bunurilor/serviciilor sau asupra încrederii consumatorilor?	1	5	4
Criteriul 4.1.8	4.1.8.Cuantumul costurilor economice	1	5	5
	Ambele opțiuni intervenționiste duc în timp și treptat la o scădere graduală a prețurilor plătite de consumatori, dacă ne raportăm la un nou raport calitate-preț.			
4.1.8	Opțiunea afectează prețurile plătite de consumatori	1	5	5
CATEGORIA 4.2	4.2 Impactul bugetar și financiar	2	2	1
Criteriul 4.2.1	4.2.1. Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat	2	2	1
	În prima etapă, pe termen scurt costurile la nivelul bugetului de stat sunt impactate, în cea mai mare măsură în cazul Opțiunii 3, pentru ca pe termen mediu să fie posibilă creșterea veniturilor, cu condiția menținerii în stare de funcționare și actualizare a echipamentelor din dotare.			

ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.2.1	Are opțiunea consecințe bugetare pentru autoritățile publice de la nivelul administrativ național? atât imediat cât și pe termen lung?	2	2	1
Criteriul 4.2.2	4.2.2. Costurile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat	2	2	1
	Impactul major se va simți pe termn scurt la nivelul bugetului național, și cel local, pentru ca pe termen mediu aceasta presiune să se diminueze până la nivelul costurilor de mentenanță, menite să asigure compatibilitatea cu dezvoltările viitoare.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.2.2	Are opțiunea consecințe bugetare pentru autoritățile publice de la nivelul administrativ județean / local), atât imediat cât și pe termen lung?	2	2	1
CATEGORIA 4.3.	4.3 Impactul social	1	4	3
	<p>Prin investițiile generate se va facilita crearea de noi locuri de muncă. Nonintervenția ar însemna menținerea stării actuale în privința participării cetățenilor la manifestări culturale sau accesul lor la resurse culturale, acces oricum limitat mai ales în zonele mic-urbane și rurale. Nu vor fi consecințe negative specifice pentru anumite profesii, grupuri de angajați sau liber profesioniști (persoane fizice autorizate) să desfășoare activități economice. Din contră, crearea infrastructurii fixe și mobile pentru acces la internet în bandă largă și dotarea cu echipamentele menționate va îmbunătăți condițiile de desfășurare de activități economice în zonele unde se vor implementa măsurile propuse.</p> <p>Datele și informațiile colectate de INCFC prin chestionare dedicate instituțiilor de spectacole, muzeelor, bibliotecilor și așezămintelor culturale (în total 328 de instituții respondente) finanțate prin sistemul public evidențiază faptul că 77% dintre reprezentanții acestor instituții culturale au declarat că există nevoia de a se îmbunătăți infrastructura digitală (în special computere, servere, softuri de specialitate, echipamente tehnice de specialitate, echipamente de telecomunicații). Prezența în mediul online a instituțiilor culturale este foarte ridicată, 84% din instituțiile analizate au un website propriu și 95% au pagină de Facebook, însă analiza modului de prezentare în mediul online evidențiază nevoia de îmbunătățire din punct de vedere calitativ. Creșterea accesului la moștenirea culturală și la creația contemporană nu este posibilă fără existența unei infrastructuri ieftine, scalabile și disponibile pe scară largă. Până la finalul intervalului de programare, operatorii culturali, în special cei de drept public, devin noduri de rețea relevante în toate comunitățile umane, indiferent de numărul de potențiali utilizatori. În paralel, infrastructura de comunicații este dublată de o infrastructură energetică localizată, bazată pe surse de energie curată: eoliană, solară, pompe de căldură și alte asemenea tehnologii, care să permită un acces la cultură ieftin și larg disponibil.</p>			
Criteriul 4.3.1	4.3.1.Impactul asupra grupurilor țintă identificate	1	4	3

ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.1	Opțiunea facilitează crearea de noi locuri de muncă?	1	4	3
	Există efecte asupra participării cetățenilor la manifestări culturale sau asupra accesului lor la resurse culturale?	1	4	3
	Are consecințe negative specifice pentru anumite profesii, grupuri de angajați sau liber profesioniști (persoane fizice autorizate) să desfășoare activități economice?	1	4	3
Criteriul 4.3.2	4.3.2. Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr 292/2011, cu modificările ulterioare	1	4	3
	Nu va fi afectat negativ accesul egal la bunuri și servicii. Și grupurile vulnerabile vor beneficia, indirect, de avantajele noilor investiții și tehnologii, și printr-o mai bună informare asupra unor probleme ce decurg din problematica domeniilor culturale. Impact benefic pentru zonele în care accesul prin tehnologie la resurse culturale este limitat. Infrastructura culturală nou creată va putea oferi și servicii sociale pentru grupurile vulnerabile (programarea online la servicii medicale, de exemplu).			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.2.	Afectează accesul egal la bunuri și servicii?	1	4	3
	Are impact mai mare asupra anumitor grupuri sau persoane (de exemplu, persoanele cele mai vulnerabile sau cu risc scăzut de sărăcie, copii, femei, bătrâni, persoane cu dizabilități, șomeri, minorități etnice sau religioase, azilanți)?	2	4	3
	Are impact mai mare asupra companiilor sau altor organizații (de exemplu, biserici) sau localități mai mult decât asupra altora?	1	4	3
	Contribuie la informarea publicului în legătură cu o anumită problemă?	1	4	3

Criteriul 4.3.3.	4.3.3. Impactul asupra serviciilor sociale	1	4	3
	Accesul la tehnologie va avea efecte pozitive indirecte asupra serviciilor din punct de vedere al calității și accesului egal, precum asupra finanțării, organizării sau accesului la servicii sociale, de sănătate și de îngrijire. Nonintervenția înseamnă menținerea situației actuale.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.3.	Opțiunea are efecte asupra serviciilor din punct de vedere al calității și accesului egal?	1	4	3
	Opțiunea are impact asupra finanțării, organizării sau accesului la servicii sociale, de sănătate și de îngrijire?	1	4	3
CATEGORIA 4.4.	4.4 Impactul asupra mediului înconjurător	1.55	4.17	2.78
Criteriul 4.4.1	4.4.1. Impactul asupra utilizării resurselor naturale	1,5	4,5	3
	Opțiunea non-intervenție implică o dezvoltare inerțială, fundamentată exclusiv de nevoi critice, care nu ține cont de principiile de sustenabilitate și durabilitate. Intervenția centralizată este benefică, induce cu siguranță criterii de mediu conforme normelor naționale și europene. Opțiunea parțială poate puncta decisiv în segmente specifice - diminuarea numărului reproducerilor pe suport material, acces facil pentru public, reducând mobilitățile repetate sau slab justificate, optimizarea consumurilor materiale și energetice ale asezămintelor culturale prin procese de automatizare și planificare temporală a desfășurării activităților curente, fapt care rezidă elocvent din evaluarea de impact de față. Rezultă o variantă optimă de mix de intervenție cu participare a statului, armonizată de intervenția specifică.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.1	Are opțiunea efect asupra economisirii de consumuri materiale și energetice?	2	5	3
	Facilitează reducerea consumului de resurse prin noi tehnologii sau servicii care implică un aport de resurse gestionabil pe principii sustenabile ?	1	4	3

Criteriul 4.4.2.	4.4.2. Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor	1.66	3	2.33
	Dacă non-intervenția și intervenția totală au un efect oarecum neutru, intervenția parțială contribuie la organizarea judicioasă privind amplasamentele, evitarea soluțiilor tehnice care pot genera efecte negative asupra speciilor și florei. Pentru succesul intervenției, Opțiunea 2 induce creșterea gradului de responsabilizare a factorilor implicați, atât la nivelul autorităților cât și al beneficiarilor unități de cultură.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.2	Există un impact pozitiv asupra sănătății animalelor?	1	2	2
	Nu afectează în rutele de migrațiune, coridoarele ecologice sau zonele de conservare?	2	3	2
	Nu afectează valoarea turistică a peisajelor protejate?	2	4	3
Criteriul 4.4.3	4.4.3. Impactul asupra calității mediului	1.5	5	3
	Non-intervenția nu aduce beneficii, marcând doar menținerea actualiei stări de fapt, cu un progres lent și ineficace privind conservarea mediului. Intervenția punctuală, dedicată, crează condițiile unei evaluări a noilor dotări, a produselor și serviciilor culturale oferite și din punct de vedere al impactului asupra calității mediului. De exemplu, descărcarea de muzică, de materiale de divertisment și reproduceri cultural-artistice digitalizate de pe internet, în mod legal, în locul cumpărării unui obiect fizic precum DVD-ul are multiple efecte pozitive privind conservarea mediului în care trăim.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.3	Opțiunea favorizează îmbunătățirea proceselor de consum cultural pentru a reduce utilizarea resurselor și minimizarea deșeurilor și emisiilor?	2	5	3
	Opțiunea favorizează reducerea emisiilor specifice de mediu prin valorificarea procedurilor specializate (evaluarea LCA-Life Cycle Assessment, eficiența energetică, eficiența materială, ecodesign)?	1	5	3

3.2. Tabel fundamentare impact aferent obiectivului specific OS 2 și obiectivelor operaționale subsecvente (TABEL 3)

OS2. Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori, pe parcursul perioadei de implementare (2023-2030).

OO 1. Profesionalizarea accelerată a personalului existent și recrutarea de noi angajați în sistemul public prin prioritizarea competențelor și abilităților specifice TIC, în intervalul 2023-2026

OO 3. Crearea unei rețele naționale de organizații culturale de referință pentru dezvoltarea de competențe și modele de acțiune în toate domeniile SCC, în primii doi ani ai intervalului de programare

Categorii și criterii de impact (conform Tabel 1)	Întrebări aferente Criteriilor definite	Punctaj Opțiunea 1	Punctaj Opțiunea 2	Punctaj Opțiunea 3
CATEGORIA 4.1.	4.1 Impactul economic și asupra mediului de afaceri	1.13	3.63	2.88
Criteriul 4.1.1.1	4.1.1 Impact macroeconomic	2.15	4.64	3.73

Pentru impactul macroeconomic previzionat, avem drept referințe Contribuția SCC la ocupare (ca pondere de ocupare cu 1-2%) respectiv VA a acestor sectoare (cu valori între 0,3-3%), care prezintă tendință ascendentă. Distribuțiile arată disparități regionale, cu valori de vârf atingând valori de 5%. Indicatorii despre bugetul gospodăriilor alocate pentru cultură și recreere, la nivelul statelor G20 variază între 4-11%. Rata de creștere a bugetului gospodăriilor alocat culturii, este de 20% pt G20. State cu valori superioare acestei medii ating valori de 40-60%, superioare ratei de creștere globală, însemnând o relativă creștere a importanței acestui domeniu..

Estimările pentru România la nivelul mediei G20, previzionează o creștere a ocupării pentru sectoarele SCC cu impact mai puternic pentru urban mare, care pot fi dublate de intervenții sporite pentru zone de urban mic și rural, cu nevoi semnificativ mai mari.

În analiza de impact a acestui subcapitol se observă în primul rând că perioada anilor 2015-2019 demonstrează o tendință ascendentă a aportului SCC la PIB. Această creștere lentă va continua și în cazul opțiunii 1. De aceea impactul este foarte mic. În cazul opțiunilor 2 și 3, sectoare precum arhitectură, TIC, advertising, comerț cu amănuntul artă, press, HORECA, video+cinema beneficiază de un plus de oportunitate, dar cu mențiunea că în cazul Opțiunii 3 (intervenția totală) va conduce la o distorsionare a pieței, la o creștere artificială a prețurilor, și la un mediu concurențial nesănătos. În condițiile Opțiunii 1, piața se va mișca din inerție.

O situație specială la nivelul disproporției avem în cazul regiunilor/județelor, unde intervenția totală a statului datorită principiului european al solidarității poate conduce la o reajustare pe orizontală a factorilor contributivi. Există inegalități semnificative și la nivel de sectoare economice.

Intervenționismul agresiv centralizat poate conduce la eliminarea acestor disparități, dar cu resurse consistente și de durată. Politicile de coeziune nu au adus rezultatele, disparitățile au crescut.

ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.1	Are opțiunea consecințe generale pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă?	1	5	3
	Opțiunea are efecte semnificative asupra anumitor sectoare culturale	3	4	2
	Există o regiuni/județe sau un sector (economic) care va fi afectat în mod disproporționat?	1	4	4
Criteriul 4.1.2	4.1.2.Impactul asupra investițiilor publice	3	4	2

	<p>În cazul acestui subcapitol, competitivitatea se referă la mediul privat și public, unde, de exemplu, artele spectacolului – statul este un angajator favorizat spre deosebire de mediul privat unde producția independentă de teatru și film este dependentă de consum și acces la piață. Impactul în acest caz este dat de nivelul de intervenție în sensul încurajării pieței libere, prin non-intervenție, versus intervenția etatistă. Lipsa de echilibru între angajații din mediul privat și public din SCC, numeric și valoric este un factor definitoriu. Piața liberă demonstrează o creștere mai mare de calificare la nivelul resursei umane, fiind centrată pe raportul calitate-preț.</p> <p>Astfel, în acest subcapitol un mix de participare de contribuție a statului este o soluție echilibrată, orice altă intervenție va conduce către un monopol, în final, al statului, cu efecte directe negative asupra calității actului cultural.</p>			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.2	Are vreun efect asupra fluxurilor investiționale (inclusiv relocarea activităților economice)?	5	3	1
	Cum contribuie opțiunea la îmbunătățirea condițiilor pentru investiții și la buna funcționare a piețelor?	1	5	3
Criteriul 4.1.3.	4.1.3. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	1	4,5	4
	Ambele opțiuni de intervenție (parțială și totală) aduc beneficii în acest caz, în condițiile OS1. Atât firmele de recrutare, cât și piața de formare vor avea beneficii în condițiile intervenției, prin stimularea competitivității, crearea unui mediu de afaceri de profil mai adecvat și adresat nevoilor curente. Monopolul este evitat în condițiile Opțiunii parțiale prin diferențierea nivelurilor de finanțare (central/ regional/local), dar și prin existența unor programe variate (geografic și sectorial cultural) care permite accesul furnizorilor de servicii cât mai variați.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.3.9	Ce impact are opțiunea asupra poziției competitive a firmelor românești? Are vreun impact asupra productivității?	1	4	5
	Opțiunea va duce la creșterea posibilității de alegere a consumatorilor, va facilita comportamentul concurențial, va diminua șansa de apariție a monopolurilor, va duce la un raport mai corect de preț calitate, și permite segmentarea pieței	1	5	3

Criteriul 4.1.4.	4.1.4.Impactul asupra mediului de afaceri	1	5	4
	În opțiunea non-intervenție, piața dovedește o incapacitate sistemică la nivelul resurselor umane de a crea noi standarde și competențe, iar în acest caz statul ca intervenient poate face diferența și avea un impact major. Intervenția este absolut necesară, dar diferă numai nivelurile acesteia: intervenția puternic centralizată tinde să ignore mediul privat, cu efecte negative evidente, pe când opțiunea parțială prevede un echilibru care aduce plus valoare.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.4.	Opțiunea facilitează sau limitează restructurarea, adaptarea la schimbări și utilizarea inovațiilor tehnologice la locul de muncă?	1	5	4
Criteriul 4.1.5.	4.1.5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	3	4,80	3,80
	Acest impact se referă în principal la colaborarea între la o bună gestionare a eficienței productivității resursei. Standardizarea este o garanție a calității, în limitele unui echilibru între diverșii factori implicați. Opțiunea 1 pentru sectorul IMM este neutru, pentru că sectorul are o dinamică proprie. Prin deosebire, opțiunea 3 ar avea un impact maximal NEGATIV, pentru că neagă în totalitate aportul sectorului la îndeplinirea Obiectivelor operaționale din cadrul acestui obiectiv specific. Intervenția parțială conduce la o bună gestiune a acestui subcapitol. În condițiile PNRR aprobat, intervenția parțială generează o dinamică care arată către un plus de competitivitate, prin încurajarea parteneriatului public-privat.			
	Cum afectează opțiunea costul sau disponibilitatea resurselor esențiale (forță de muncă.)	3	5	1
	Afectează accesul la finanțare?	3	4	5
	Afectează ciclul de investiții?	3	5	4
	Duce la deschiderea sau închiderea anumitor companii?	3	5	5
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.5	Există produse sau companii care sunt tratate diferit de altele într-o situație comparabilă?	3	5	4

Criteriul 4.1.6	4.1.6. Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale	1	4.5	4.5
	<p>În cazul opțiunii 1, non-intervenția aduce nici un beneficiu, chiar dacă teoretic poate fi privit ca un avantaj pentru alocarea de resurse. Celelalte opțiuni, deși consumatoare de resurse financiare, aduc beneficii clare în favoarea calității.</p> <p>Prin crearea de proceduri și standarde, statul își asumă exclusiv suplimentarea sarcinilor pentru angajații proprii, dar și ridică standardele în piața resurselor umane.</p> <p>Conform analizei sectoriale, reformarea pieței muncii creează o autoritate de sector, care pe de o parte validează noile competențe și oferă și garanții ale păstrării acestora.</p> <p>Ambele soluții de intervenție afectează autoritățile atât prin sporirea atribuțiilor, cât și prin creșterea nivelului de responsabilitate.</p>			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.6	Opțiunea afectează calitatea serviciilor publice furnizate de instituțiile APC(centrale) și APL(locale)?	1	5	4
	Introduce sarcini administrative suplimentare pentru instituțiile publice?	1	3	5
	Este necesară crearea unor autorități noi sau restructurarea celor existente?	1	5	4
	Implementarea măsurilor subsecvente obiectivelor propuse afectează instituțiile și autoritățile publice, de exemplu prin sporirea responsabilităților acestora?	1	5	5
Criteriul 4.1.7	4.1.7 Cuantumul beneficiilor economice	3.5	5	4.5
	Sectorul privat în domeniul culturii funcționează pe bază de finanțări – fie că ele vin din consum (TV, cinema, video, digital art) sau din finanțările publice pentru alte categorii. Non-intervenția va menține un status quo care nu va aduce beneficii în contextul obiectivului specific 1. Intervenția etatistă în cazul opțiunii 3 lasă puțin spre deloc loc pieței de manifestare.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.7	Promovează creșterea productivității sau utilizarea eficientă a resurselor?	4	5	5

	Are impact asupra calității și/sau disponibilității bunurilor/serviciilor sau asupra încrederii consumatorilor?	3	5	4
Criteriul 4.1.8	4.1.8.Cuantumul costurilor economice	3	5	4
	Trecerea graduală către mediul digital duce în mod automat la scăderea costului pentru consumator.			
4.1.8	Opțiunea afectează prețurile plătite de consumatori?	3	5	4
CATEGORIA 4.2	4.2 Impactul bugetar și financiar	2	2	1
	În variația opțiunilor intervenționiste, impactul bugetar este major, spre deosebire de opțiunea 1. După accesarea cu succes a obiectivelor, costurile vor fi doar la nivel de administrare. În cazul opțiunii 2 însă, costurile sunt repartizate echilibrat, fără impact pe bugetul central.			
Criteriul 4.2.1	4.2.1. Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat	2	2	1
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.2.1	Are opțiunea consecințe bugetare pentru autoritățile publice de la nivelul administrativ național, atât imediat cât și pe termen lung?	2	2	1
Criteriul 4.2.2	4.2.2. Costurile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat	2	2	1
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.2.2	Are opțiunea consecințe bugetare pentru autoritățile publice de la nivelul administrativ județean / local), atât imediat cât și pe termen lung?	2	2	1
CATEGORIA 4.3.	4.3 Impactul social	1.19	4	3.11
Criteriul 4.3.1	4.3.1.Impactul asupra grupurilor țintă identificate	1.33	4	3.33

Impact pozitiv pentru angajații operatorilor culturali și creatori. Non-intervenția ar însemna păstrarea stării actuale, lipsa competențelor digitale a personalului din organizațiile culturale și lipsa unui sistem tehnologic național care să impună operatorilor culturali utilizarea tehnologiilor societății informaționale. O direcție europeană clară afirmă: „Epidemia de COVID-19 a evidențiat importanța accesului digital la patrimoniul cultural.

Într-o perioadă în care oamenii caută să rămână apropiați unii de alții, păstrând totodată distanța fizică, organizațiile dedicate patrimoniului cultural din întreaga Europă au reacționat pe măsura provocării. Europa joacă deja un rol principal în digitalizarea patrimoniului cultural și are potențialul de a avansa, prin noi tehnologii, precum inteligența artificială și machine learning, ce au la bază principii umaniste și etice. Este necesar acum să ne implicăm împreună pentru a accelera și îmbunătăți această transformare digitală. Trebuie, în același timp, să reducem clivajul dintre instituțiile care sunt echipate digital și acelea care nu sunt. Trebuie să democratizăm accesul la patrimoniul nostru, să sprijinim diversitatea, incluziunea, creativitatea și implicarea critică în educație și difuzarea cunoștințelor. Trebuie să încurajăm experimentarea și colaborările care cresc capacitatea noastră pentru inovare. Și este nevoie să încurajăm utilizarea tehnologiei și deprinderilor digitale pentru a întări rolul de portavoce al instituțiilor noastre culturale în promovarea narațiunilor Europei”

Nivelul scăzut de alfabetizare tehnologică, cât și resursele tehnologice limitate lipsesc personalul operatorilor culturali de oportunitățile unei performanțe sporite. În cazul organizațiilor deținătoare de patrimoniu cultural un grad redus de tehnologizare împiedică atât conservarea acestui patrimoniu, cât și punerea lui în valoare. În cazul organizațiilor care creează produse și servicii culturale, decalajul tehnologic față de competitori se traduce printr-o distanțare față de creatorii internaționali, mai bine pregătiți și adaptați pentru o piață culturală din ce în ce mai competitivă. Va fi facilitată crearea de noi locuri de muncă, mai ales pentru furnizorii de servicii tehnologice, în timp ce operatorii culturali și creatorii vor fi nevoiți să se adapteze la o piață a muncii tot mai competitivă, și din perspectiva digitalizării. Efectele participării cetățenilor la manifestări culturale sau asupra accesului lor la resurse culturale vor fi benefice. Anumite profesii se vor adapta noilor cerințe, în timp ce grupuri de angajați din organizațiile publice vor urma cursuri de perfecționare. Prin disponibilitatea pe scară largă a tehnologiilor viitorului și interacțiunea dintre operatorii culturali și creatori, respectiv cercetarea de vârf, sunt create premisele pentru îmbunătățirea adresabilității și accesibilității acțiunii culturale. Atât creatorii, cât și organizațiile care activează în sectoarele culturale și creative, integrează noile tehnologii pentru creații cu plusvaloare, care să sprijine o societate mai incluzivă și mai deschisă inovării. Va fi încurajată activitatea economică a creatorilor prin deschiderea spre noi piețe, oportunități.

ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.1	Opțiunea facilitează crearea de noi locuri de muncă?	1	4	3
	Există efecte asupra participării cetățenilor la manifestări culturale sau asupra accesului lor la resurse culturale?	1	4	3
	Are consecințe negative specifice pentru anumite profesii, grupuri de angajați sau liber profesioniști (persoane fizice autorizate) să desfășoare activități economice?	2	4	4
Criteriul 4.3.2	4.3.2. Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr 292/2011, cu modificările ulterioare	1.25	4	3
	Intervenția nu va afecta negativ accesul egal la bunuri și servicii și nu va avea un impact direct asupra grupurilor vulnerabile. Ambele opțiuni de intervenție (parțială și totală) pot aduce beneficii prin accesul mai larg la produse și servicii culturale.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.2.	Afectează accesul egal la bunuri și servicii?	1	4	3
	Are impact mai mare asupra anumitor grupuri sau persoane (de exemplu, persoanele cele mai vulnerabile sau cu risc scăzut de sărăcie, copii, femei, bătrâni, persoane cu dizabilități, șomeri, minorități etnice sau religioase, azilanți)?	2	4	3
	Are impact mai mare asupra companiilor sau altor organizații (de exemplu, biserici) sau localități mai mult decât asupra altora?	1	4	3
	Contribuie la informarea publicului în legătură cu o anumită problemă?	1	4	3
Criteriul 4.3.3.	4.3.3. Impactul asupra serviciilor sociale	1	4	3
	Impactul va fi pozitiv, indirect, prin creșterea utilizării noilor tehnologii.			

	Opțiunea are efecte asupra serviciilor din punct de vedere al calității și accesului egal?	1	4	3
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.3.	Opțiunea are impact asupra finanțării, organizării sau accesului la servicii sociale, de sănătate și de îngrijire?	1	4	3
CATEGORIA 4.4.	4.4 Impactul asupra mediului înconjurător	1.55	4	2.61
Criteriul 4.4.1	4.4.1. Impactul asupra utilizării resurselor naturale	1.33	4	2.66
	<p>Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), adoptată prin H.G. nr. 877/2018, reprezintă documentul cheie care ghidează, în toate politicile sectoriale, implementarea SNDDR 2030, în acord cu obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și documentele strategice ale UE pentru dezvoltarea în perioada 2022-2030. Pentru impactul de mediu vizat, pornim de la realitatea că în România convergența cultură dezvoltare durabilă este încă un deziderat, cu rezultate minuscule în raport cu posibilitățile reale de dezvoltare. Concret, s-au înregistrat foarte puține acțiuni și inițiative centralizate în domeniul valorizării surselor alternative pentru producerea energiei necesare activității culturale, publice și private, sau de reducere a utilizării materiilor prime și materialelor cu grad ridicat de epuizare și degradare a mediului în procesele de creație/producție, expunere/depozitare, ambalare/protecție etc.</p> <p>De asemenea, diversificarea materiilor prime și materialelor cu accent pe cele ecologice, aplicarea rezultatelor cercetării științifice privind utilizarea materialelor cu conținut redus de metale toxice (Pb, Cr, Cd) sau a substitutelor lor are aplicabilitate redusă.</p> <p>Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori va realiza o reevaluare a utilizării resurselor naturale în luarea deciziilor de consum, atât din punct de vedere al sustenabilității activității culturale generale, cât și din punct de vedere al principiilor durabilității. În acest context, lipsa de intervenție va conserva stadiul actual de ignoranță, o intervenție totală va fi grevată de o inerție de implementare care generează evoluție lentă, puțin eficientă în spectrul utilizării inteligente a resurselor naturale. Intervenția medie va beneficia de un impact net superior, prin afectarea directă a sectoarelor deficitare, cu o repartizare judicioasă a efortului de evoluție atât în spațiul urban, cât și în cel rural.</p>			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.1	Opțiunea generează evaluarea corespunzătoare a utilizării resurselor naturale în luarea deciziilor de consum?	2	4	3

	Va duce la creșterea sau scăderea cererii pentru transport sau va influența repartizarea modală a transportului?	1	5	3
	Opțiunea influențează prețurile relative ale materiilor prime, serviciilor, produselor din domeniul cultural în favoarea celor ecologice?	1	3	2
Criteriul 4.4.2.	4.4.2. Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor	2	4	2.5
	<p>Activitățile culturale, în diversitatea lor de manifestare, au un impact asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor. Acesta se reflectă atât în cadrul acțiunilor de masă, în aer liber dar și în cadrul amplasamentelor fixe sau provizorii ale obiectivelor culturale. Nu trebuie neglijate aspectele de intromisiune creativă în cadrul natural (arte plastice, fotografie, etc.) sau efectele speciale (fonice, luminoase, vibrații, unde electromagnetice, emisii de gaze). Un alt aspect care generează intervenții în spațiul natural sunt procesele de extracție a materiilor prime necesare în procesul de creație/producție (piatra, lut, pigmenți, lemn etc.).</p> <p>În cazul acestui subcapitol, aspectele vizate evidențiază o diferență ne semnificativă între non-intervenție și intervenția etatizată, explicată prin inoperabilitatea constrângerilor globale asupra actului artistic. Intervenția medie, la nivelul creșterii gradului de calificare și conștientizare a resursei umane este prolifică, putând genera efecte pozitive pe termen scurt și mediu privind acest element de impact.</p>			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.2	Opțiunea crește gradul de decizie optimă privind garantarea conservării habitatelor în ariile protejate, evitarea deteriorării acestora și orice perturbare semnificativă a speciilor?	2	4	2
	Opțiunea asigură, în cadrul actului cultural, gestionarea corespunzătoare a caracteristicilor peisajului care sunt esențiale pentru migrarea, răspândirea și schimbul genetic al speciilor?	2	4	3
Criteriul 4.4.3	4.4.3. Impactul asupra calității mediului	1.33	4	2.66

	Rezultatele preconizate ale opțiunilor de intervenție studiate denotă beneficii nete în favoarea Opțiunii parțiale în raport cu Opțiunea intervenției de stat. O acțiune eficientă în calificarea superioară, conștientizarea operatorilor culturali și creatorilor vor genera efecte cu impact pozitiv pentru îmbunătățirea calității mediului atât la nivel individual (extinderea sistemului de telemuncă, reducerea deplasărilor în interes de serviciu și mobilităților pentru instruire, perfecționare, colaborări profesionale interdisciplinare) cât și la nivel instituțional (reducerea consumurilor specifice în general și a celor fosile, greu regenerabile și poluante în special, gestionarea deșeurilor, a apelor uzate, dotare și re tehnologizare prin achiziții verzi).			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.3	Opțiunea contribuie la diminuarea poluării (chimice, fonice, a aerului etc.) în procesul de creație și de difuzare a produsului cultural?	1	4	3
	Opțiunea afectează producția de deșeuri (solide, urbane, agricole, industriale, miniere, radioactive sau toxice) sau modul de tratare, depozitare sau reciclare a deșeurilor?	1	4	2
	Opțiunea generează soluții ecosistemice care reduc presiunea asupra mediului?	2	4	3

3.3. Tabel fundamentare impact aferent obiectivului specific OS3 și obiectivelor operaționale subsecvente (TABEL 4)

OS3. Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare dezvoltării antreprenoriatului cultural, până în anul 2030

OO 8. Crearea unui sistem național integrat, care să permită creatorilor și utilizatorilor instituționali de creație intelectuală urmărirea utilizării creațiilor, iar autorităților publice urmărirea respectării drepturilor patrimoniale de autor

Categorii și criterii de impact (conform Tabel 1)	Întrebări aferente Criteriilor definite	Punctaj Opțiunea 1	Punctaj Opțiunea 2	Punctaj Opțiunea 3
CATEGORIA 4.1.	4.1 Impactul economic și asupra mediului de afaceri	1	4.25	4.1

Criteriul 4.1.1.1	4.1.1 Impact macroeconomic	1	5	5
	Ambele opțiuni vor produce impact semnificativ, și impactul nu poate fi diferențiat.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.1	Are opțiunea consecințe generale pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă?	1	5	5
	Opțiunea are efecte semnificative asupra anumitor sectoare economice?	1	5	5
	Există o regiuni/județe sau un sector (economic) care va fi afectat în mod disproporționat?	1	5	5
Criteriul 4.1.2	4.1.2. Impactul asupra investițiilor publice	1	3	2,5
	O diferență relativ mică poate fi estimată în favoarea opțiunii 2.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.2	Are vreun efect asupra fluxurilor investiționale (inclusiv relocarea activităților economice)?	1	4	3
	Cum contribuie opțiunea la îmbunătățirea condițiilor pentru investiții și la buna funcționare a piețelor?	1	2	2
Criteriul 4.1.3.	4.1.3. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	1	2.5	2
	Opțiunea 2 poate avea un impact estimat mai puternic asupra competitivității firmelor românești.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.3.	Ce impact are opțiunea asupra poziției competitive a firmelor românești? Are vreun impact asupra productivității?	1	4	3
	Opțiunea va duce la creșterea posibilității de alegere a consumatorilor, va facilita comportamentul concurențial, va diminua șansa de apariție a monopolurilor, va duce la un raport mai corect de preț calitate, și permite segmentarea pieței	1	1	1
Criteriul 4.1.4.	4.1.4. Impactul asupra mediului de afaceri	1	5	5
	Nu pot fi diferențiate Opțiunile 2 și 3 din perspectiva impactului, ambele produc un impact relevant.			

ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.4.	Opțiunea facilitează sau limitează restructurarea, adaptarea la schimbări și utilizarea inovațiilor tehnologice la locul de muncă?	1	5	5
Criteriul 4.1.5.	4.1.5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	1	4	3.8
	Nu pot fi diferențiate Opțiunile 2 și 3 din perspectiva impactului, ambeșe produc un impacxt relevant.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.5	Cum afectează opțiunea costul sau disponibilitatea resurselor esențiale (forță de muncă.)?	1	4	4
	Afectează accesul la finanțare?	1	5	5
	Afectează ciclul de investiții?	1	5	5
	Duce la deschiderea sau închiderea anumitor companii?	1	5	4
	Există produse sau companii care sunt tratate diferit de altele într-o situație comparabilă?	1	1	1
Criteriul 4.1.6	4.1.6. Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale	1	4.5	4.5
	Nu pot fi diferențiate Opțiunile 2 și 3 din perspectiva impactului, ambeșe produc un impacxt relevant.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.6	Opțiunea afectează calitatea serviciilor publice furnizate de instituțiile APC(centrale) și APL(locale)?	1	5	5
	Introduce sarcini administrative suplimentare pentru instituțiile publice?	1	5	5
	Este necesară crearea unor autorități noi sau restructurarea celor existente?	1	3	3

	Implementarea măsurilor subsecvente obiectivelor propuse afectează instituțiile și autoritățile publice, de exemplu prin sporirea responsabilităților acestora?	1	5	5
Criteriul 4.1.7	4.1.7 Cuanumul beneficiilor economice	1	5	5
	Nu pot fi diferențiate Opțiunile 2 și 3 din perspectiva impactului, ambeșe produc un impacxt relevant.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.7	Promovează creșterea productivității sau utilizarea eficientă a resurselor?	1	5	5
	Are impact asupra calității și/sau disponibilității bunurilor/serviciilor sau asupra încrederii consumatorilor?	1	5	5
Criteriul 4.1.8	4.1.8.Cuanumul costurilor economice	1	5	5
	Nu pot fi diferențiate Opțiunile 2 și 3 din perspectiva impactului, ambeșe produc un impacxt relevant.			
4.1.8	Opțiunea afectează prețurile plătite de consumatori?	1	5	5
CATEGORIA 4.2	4.2 Impactul bugetar și financiar	1	5	5
	Nu pot fi diferențiate Opțiunile 2 și 3 din perspectiva impactului, ambeșe produc un impacxt relevant.			
Criteriul 4.2.1	4.2.1. Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat	1	5	5
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.2.1	Are opțiunea consecințe bugetare pentru autoritățile publice de la nivelul administrativ național? atât imediat cât și pe termen lung?	1	5	5
Criteriul 4.2.2	4.2.2. Costurile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat	1	5	5
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.2.2	Are opțiunea consecințe bugetare pentru autoritățile publice de la nivelul administrativ județean / local), atât imediat cât și pe termen lung?	1	5	5
CATEGORIA 4.3.	4.3 Impactul social	1	4	3

Criteriul 4.3.1	4.3.1. Impactul asupra grupurilor țintă identificate	1	4	3
	<p>Opțiunea va facilita crearea de noi locuri de muncă și va avea efecte benefice asupra participării cetățenilor la manifestări culturale sau asupra accesului lor la resurse culturale. Nu vor exista consecințe negative specifice pentru anumite profesii, grupuri de angajați sau liber profesioniști (persoane fizice autorizate) să desfășoare activități economice. Asigurarea libertății de exprimare nu poate fi posibilă în lipsa unui mediu administrativ și financiar care să elibereze creatorii de poverile administrative și financiare aplicabile altor domenii ale societății. Până la mijlocul intervalului de programare este necesară existența unui cadru normativ care să reducă birocrăția și să faciliteze accesul creatorilor individuali, antreprenorilor culturali și societății civile la finanțări, la alte tipuri de resurse publice și, în mod direct la echipamente și tehnologii contemporane și emergente.</p>			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.1	Opțiunea facilitează crearea de noi locuri de muncă?	1	4	3
	Există efecte asupra participării cetățenilor la manifestări culturale sau asupra accesului lor la resurse culturale?	1	4	3
	Are consecințe negative specifice pentru anumite profesii, grupuri de angajați sau liber profesioniști (persoane fizice autorizate) să desfășoare activități economice?	1	4	3
Criteriul 4.3.2	4.3.2. Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr 292/2011, cu modificările ulterioare	1	4	3
	<p>Nu va fi afectat accesul egal la bunuri și servicii și nu va exista un impact mai mare asupra anumitor grupuri și persoane. Impact pozitiv asupra companiilor sau altor organizații sau localități, mai ales în zonele cu acces limitat la resurse și manifestări culturale. Măsurile vor contribui la informarea publicului privind problematica domeniului culturii, și nu numai.</p>			
	Afectează accesul egal la bunuri și servicii?	1	4	3

ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.2.	Are impact mai mare asupra anumitor grupuri sau persoane (de exemplu, persoanele cele mai vulnerabile sau cu risc scăzut de sărăcie, copii, femei, bătrâni, persoane cu dizabilități, șomeri, minorități etnice sau religioase, azilanți)?	1	4	3
	Are impact mai mare asupra companiilor sau altor organizații (de exemplu, biserici) sau localități mai mult decât asupra altora?	1	4	3
	Contribuie la informarea publicului în legătură cu o anumită problemă?	1	4	3
Criteriul 4.3.3.	4.3.3. Impactul asupra serviciilor sociale	1	4	3
	Intervenția parțială va avea efecte pozitive în privința serviciilor sociale, indirect, prin aspectele menționate deja.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.3.	Opțiunea are efecte asupra serviciilor din punct de vedere al calității și accesului egal?	1	4	3
	Opțiunea are impact asupra finanțării, organizării sau accesului la servicii sociale, de sănătate și de îngrijire?	1	4	3
CATEGORIA 4.4.	4.4 Impactul asupra mediului înconjurător	1.67	4.17	3
Criteriul 4.4.1	4.4.1. Impactul asupra utilizării resurselor naturale	1,50	4,00	3

	Sectorul cultural funcționează pe bază de finanțări (publice, private) care trebuie să răspundă nevoilor curente și speciale de funcționare și dezvoltare. Analiza efectuată reflectă faptul că non-intervenția menține ritmul lent de adaptare la cerințele minimale de mediu, ritm care poate fi depășit prin Opțiunea parțială care are capacitatea de valorizare a procesului obligatoriu de re tehnologizare. Re tehnologizarea, în condițiile unor mecanisme fiabile și adecvate devine mai ușor posibilă și implicit soluțiile tehnologice actuale au un grad superior de conformare la normele de mediu și cele de eficiență energetică. În acest context putem discuta de promovarea și facilitarea de achiziții verzi, de investiții sustenabile. Opțiunea parțială este mai funcțională în raport cu Opțiunea etatizată întrucât implementarea unui management cultural fără constrângeri generale produce abordări novative, adaptabilitate promptă și durabilă la cerințele pieței culturale.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.1	Promovează bunurile și serviciile ecologice prin actualizări ale regulilor referitoare la investițiile de capital, împrumuturi, asigurări etc.?	1	4	3
	Opțiunea determină o producție culturală și un consum mai sustenabil?	2	4	3
Criteriul 4.4.2.	4.4.2. Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor	2	3,5	3
	Directiva 92/43/CEE a Consiliului Europei urmărește să contribuie la asigurarea biodiversității în Uniunea Europeană, prin conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică. Unele dintre acestea sunt definite ca habitate sau specii „prioritare”, fiind amenințate cu dispariția, iar pentru acestea există norme specifice. Sectorul cultural actual este supus unei provocări privind un proces interactiv între resursele culturale, dezvoltarea turismului și teritoriile abordate din punct de vedere ecologic. Această sinergie trebuie condusă spre un impact pozitiv care să contribuie la o dezvoltare durabilă a teritoriului. Opțiunea de non-intervenție ignoră în mare măsură realitatea semnalată, existând puține acțiuni directe sau indirecte în procesul de protejare a florei și faunei. Opțiunea de intervenție generală este necesară, tocmai datorită interconectării cultură – turism – mediu. Opțiunea parțială asigură intervenția specifică în sectorul culturii, inclusiv prin mecanisme financiare și non-financiare/juridice simplificate, pentru micșorarea necesară a impactului negativ asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor.			
	Opțiunea afectează pozitiv protecția animalelor?	2	4	3

ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.2	Afectează pozitiv specii protejate sau amenințate sau habitatele acestora sau regiuni sensibile din punct de vedere ecologic?	2	3	3
Criteriul 4.4.3	4.4.3. Impactul asupra calității mediului	1,5	5	3
	Introducerea de mecanisme financiare și non-financiare/juridice simplificate facilitează dezvoltarea de acțiuni concrete în domeniul calității mediului în mod direct, prin creșterea capacității de răspuns a sectorului cultural la cerințele și normele de mediu actuale, aflate într-o adevărată efervescență de conformare legislativă după aderarea României la UE. La nivel guvernamental, preocupările privind acest domeniu au generat o evoluție unitară la nivelul sectoarelor de activitate, fapt evidențiat în punctajul aferent Opțiunii 3. Pentru sectorul culturii, intervenția parțială poate induce un impact pozitiv consistent, prin promovarea unor concepte noi de funcționare și dezvoltare, cu rezultate pozitive atât din punct de vedere sustenabil, dar și din punct de vedere al eficienței economice.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.3	Opțiunea suplimentează condițiile utilizării unor materii prime și materiale, resurse energetice, servicii cu caracteristici favorabile conservării mediului: non toxice sau toxicitate redusă, biodegradabilitate, reutilizabilitate, materiale și resurse regenerabile, etc?	2	5	3
	Opțiunea contribuie la gestionarea deșeurilor, reutilizare și reciclare?	1	5	3

3.4. Tabel fundamentare impact aferent obiectivului specific OS4 și obiectivelor operaționale subsecvente (TABEL 5)

OS4. Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare digitalizării complementare a produselor și serviciilor culturale ale instituțiilor publice de cultură, până în anul 2030

OO 4. Implementarea unui program guvernamental de achiziții pentru dotarea operatorilor culturali cu echipamente contemporane de tehnologia informației, pe perioada de programare

OO 6. Utilizarea infrastructurii fixe a operatorilor culturali de drept public ca spații de experimentare pentru noile tehnologii, locuri de familiarizare a publicurilor cu noile forme de expresie ale TIC

Categorii și criterii de impact (conform Tabel 1)	Întrebări aferente Criteriilor definite	Punctaj Opțiunea 1	Punctaj Opțiunea 2	Punctaj Opțiunea 3
CATEGORIA 4.1.	4.1 Impactul economic și asupra mediului de afaceri	1	4.33	4.39
Criteriul 4.1.1.1	4.1.1 Impact macroeconomic	1	5	5
	Din perspectiva impactului nu se poate estima o diferență între Opțiunile 2 și 3, ambele produc efecte semnificative.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.1	Are opțiunea consecințe generale pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă?	1	5	5
	Opțiunea are efecte semnificative asupra anumitor sectoare economice?	1	5	5
	Există o regiuni/județe sau un sector (economic) care va fi afectat în mod disproporționat?	1	5	5
Criteriul 4.1.2	4.1.2. Impactul asupra investițiilor publice	1	4	4
	Nu poate fie stimat un impact semnificativ diferenția pentru Opțiunile 2 și 3.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.2	Are vreun efect asupra fluxurilor investiționale (inclusiv relocarea activităților economice)?	1	4	3
	Cum contribuie opțiunea la îmbunătățirea condițiilor pentru investiții și la buna funcționare a piețelor?	1	4	5
Criteriul 4.1.3.	4.1.3. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	1	2.5	2.5
	Nu poate fie stimat un impact semnificativ diferenția pentru Opțiunile 2 și 3.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.3.9	Ce impact are opțiunea asupra poziției competitive a firmelor românești? Are vreun impact asupra productivității?	1	3	3

	Opțiunea va duce la creșterea posibilității de alegere a consumatorilor, va facilita comportamentul concurențial, va diminua șansa de apariție a monopolurilor, va duce la un raport mai corect de preț calitate, și permite segmentarea pieței	1	2	2
Criteriul 4.1.4.	4.1.4. Impactul asupra mediului de afaceri	1	5	5
	Nu poate fie stimat un impact semnificativ diferenția pentru Opțiunile 2 și 3.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.4.	Opțiunea facilitează sau limitează restructurarea, adaptarea la schimbări și utilizarea inovațiilor tehnologice la locul de muncă?	1	5	5
Criteriul 4.1.5.	4.1.5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	1	4.66	4.4
	Nu poate fie stimat un impact semnificativ diferenția pentru Opțiunile 2 și 3.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.5	Cum afectează opțiunea costul sau disponibilitatea resurselor esențiale (forță de muncă.)?	1	5	5
	Afectează accesul la finanțare?	1	5	5
	Afectează ciclul de investiții?	1	5	5
	Duce la deschiderea sau închiderea anumitor companii?	1	4	3
	Există produse sau companii care sunt tratate diferit de altele într-o situație comparabilă?	1	4	4
Criteriul 4.1.6	4.1.6. Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale	1	3.5	4.25

	Opțiunea 3 favorizează într-o măsură mai mare calitatea serviciilor publice			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.6	Opțiunea afectează calitatea serviciilor publice furnizate de instituțiile APC(centrale) și APL(locale)?	1	4	5
	Introduce sarcini administrative suplimentare pentru instituțiile publice?	1	4	5
	Este necesară crearea unor autorități noi sau restructurarea celor existente?	1	2	2
	Implementarea măsurilor subsecvente obiectivelor propuse afectează instituțiile și autoritățile publice, de exemplu prin sporirea responsabilităților acestora?	1	4	5
Criteriul 4.1.7	4.1.7 Cuantumul beneficiilor economice	1	5	5
	Nu poate fie stimat un impact semnificativ diferenția pentru Opțiunile 2 și 3.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.1.7	Promovează creșterea productivității sau utilizarea eficientă a resurselor?	1	5	5
	Are impact asupra calității și/sau disponibilității bunurilor/serviciilor sau asupra încrederii consumatorilor?	1	5	5
Criteriul 4.1.8	4.1.8.Cuantumul costurilor economice	1	5	5
	Nu poate fie stimat un impact semnificativ diferenția pentru Opțiunile 2 și 3, în ambele cazuri costurile sunt semnificative, dar necesare.			
4.1.8	Opțiunea afectează prețurile plătite de consumatori?	1	5	5
CATEGORIA 4.2	4.2 Impactul bugetar și financiar	1	4.5	4.5
	Nu poate fie stimat un impact semnificativ diferenția pentru Opțiunile 2 și 3.			

Criteriul 4.2.1	4.2.1. Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat	1	4	5
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.2.1	Are opțiunea consecințe bugetare pentru autoritățile publice de la nivelul administrativ național? atât imediat cât și pe termen lung?	1	4	5
Criteriul 4.2.2	4.2.2. Costurile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat	1	5	4
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.2.2	Are opțiunea consecințe bugetare pentru autoritățile publice de la nivelul administrativ județean / local), atât imediat cât și pe termen lung?	1	5	4
CATEGORIA 4.3.	4.3 Impactul social	1	4	3
Criteriul 4.3.1	4.3.1. Impactul asupra grupurilor țintă identificate	1	4	3

Opțiunea va facilita crearea de noi locuri de muncă, prin investițiile generate. Va contribui la creșterea participării cetățenilor la manifestări culturale sau accesul lor la resurse culturale. În privința personalului operatorilor culturali, atât nivelul scăzut de alfabetizare tehnologică, cât și resursele tehnologice limitate lipsesc acest personal de oportunitățile unei performanțe sporite. În cazul organizațiilor deținătoare de patrimoniu cultural un grad redus de tehnologizare împiedică atât conservarea acestui patrimoniu, cât și punerea lui în valoare. În cazul organizațiilor care creează produse și servicii culturale, decalajul tehnologic față de competitori se traduce printr-o distanțare față de creatorii internaționali, mai bine pregătiți și adaptați pentru o piață culturală din ce în ce mai competitivă. Va fi afectat și personalul autorităților publice. În cazul acestora, lipsa unui sistem care să conțină și să impună utilizarea noilor tehnologii împiedică deciziile care să conducă la o modernizare a operatorilor culturali și la o flexibilizare a interacțiunii cu aceștia. Sistemele birocratice sunt, în continuare, bazate pe utilizarea hârtiei și a prezenței fizice, cu numeroase bariere administrative și o povară administrativă semnificativă asupra creatorilor de conținut și a operatorilor culturali. Nu vor exista consecințe negative specifice concludente pentru desfășurarea de activități economice de către grupurile menționate. Accesul la cultură înseamnă atât accesul la produsele și serviciile culturale în sine, cât și existența sistemelor administrative și tehnice care să elimine barierele de acces, precum și costurile utilizării. Prin urmare, până la finalul intervalului de programare, se anticipează ca procesele administrativ- funcționale să se realizeze, în totalitate, în format digital. De asemenea, este anticipată existența infrastructurii tehnologice (echipamente și dotări), care să permită transferul în format digital al rezultatelor activităților operatorilor culturali de drept public. „Digitalizarea și digitizarea propriu-zisă a rezultatelor menționate este un proces continuu, desfășurat și după finalizarea acestui interval de programare. „Digitalizarea și robotizarea vor aduce peste un milion de locuri noi de muncă în România în următorii 10 ani, arată specialiștii de la Factory 4.0 & Frames: «2030 va aduce, în România, peste 1 milion de locuri de muncă în zona digitală, fie că vorbim de cei care lucrează în domeniile tehnice, asociate dezvoltării de aplicații, suport și dezvoltare de tehnologie, fie că vorbim de servicii & suport dedicate populației și firmelor (inclusiv zona de administrație publică) sau de zona creativă, acolo unde creația umană, fie că este vorba de invenție, cultură, activități sportive etc. va fi mai susținută și valorificată ca oricând. Sunt locuri de muncă noi și joburi transformate ca urmare a implementării digitalizării, atât în mediul privat cât și în sectorul public»".

<https://www.edu.ro/sites/default/files/SMART.Edu%20-%20document%20consultare.pdf>

„Ocuparea forței de muncă: este puțin probabilă posibilitatea ca digitalizarea să accentueze

șomajul, sau consacrarea unei așa-zise «clase a oamenilor inutili» (viteza cu care apar noi ocupații, noi locuri de muncă, este mult mai mare decât viteza cu care dispar locuri de muncă existente); o persoană nu va mai deține un singur loc de muncă de bază (în terminologia actuală), ci mai multe, concomitent; se vor genera noi ocupații, deci noi locuri de muncă, în chiar procesul desfășurării muncii în cauză – acest efect auto-catalitic (feedback pozitiv) susține teza privitoare la neescaladarea șomajului”.

https://www.zbw.eu/econis-archiv/bitstream/11159/8523/1/1800081995_0.pdf

ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.1	Opțiunea facilitează crearea de noi locuri de muncă	1	4	3
	Există efecte asupra participării cetățenilor la manifestări culturale sau asupra accesului lor la resurse culturale	1	4	3
	Are consecințe negative specifice pentru anumite profesii, grupuri de angajați sau liber profesioniști (persoane fizice autorizate) să desfășoare activități economice?	1	4	3
Criteriul 4.3.2	4.3.2. Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr 292/2011, cu modificările ulterioare	1	4	3
Măsurile nu vor afecta accesul egal la bunuri și servicii decât în sensul îmbunătățirii lui. Nu va exista un impact mai mare asupra anumitor grupuri sau persoane, nici asupra unor companii sau organizații. Digitalizarea integrală a operatorilor culturali va contribui la informarea publicului nu numai în aria de aplicabilitate specifică.				
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.2.	Afectează accesul egal la bunuri și servicii?	1	4	3
	Are impact mai mare asupra anumitor grupuri sau persoane (de exemplu, persoanele cele mai vulnerabile sau cu risc scăzut de sărăcie, copii, femeii, bătrâni, persoane cu dizabilități, șomerii, minorități etnice sau religioase, azilanți)?	1	4	3
	Are impact mai mare asupra companiilor sau altor organizații (de exemplu, biserici) sau localități mai mult decât asupra altora?	1	4	3

	Contribuie la informarea publicului în legătură cu o anumită problemă?	1	4	3
Criteriul 4.3.3.	4.3.3. Impactul asupra serviciilor sociale	1	4	3
	Ambele opțiuni de intervenție (parțială și totală) pot aduce beneficii, indirect, printr-un acces mai larg la echipamente și tehnologii.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.3.3.	Opțiunea are efecte asupra serviciilor din punct de vedere al calității și accesului egal?	1	4	3
	Opțiunea are impact asupra finanțării, organizării sau accesului la servicii sociale, de sănătate și de îngrijire?	1	4	3
CATEGORIA 4.4.	4.4 Impactul asupra mediului înconjurător	1.67	4.5	3.17
Criteriul 4.4.1	4.4.1. Impactul asupra utilizării resurselor naturale	1,5	5	3
	Consumurile energetice necesare procesului de digitalizare la nivelul unei unități de implementare (muzeu, bibliotecă, galerie, sală de spectacole etc.) poate fi asigurat prin surse alternative (baterii de panouri fotovoltaice) de capacitate mică/medie. Economii de resurse deblocate de tehnologia digitală a informațiilor și comunicațiilor depășesc semnificativ creșterea amprentei cauzate de implementarea acestei tehnologii. Pentru a maximiza aceste economii, există alternative actuale, de ex. soluții de cloud fără carbon etc. Opțiunea intervenției medii înregistrează punctaj maxim în raport cu celelalte opțiuni.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.1	Facilitează substituirea resurselor principale cu unele alternative sau regenerabile care oferă o eficiență mai mare și/sau care au un impact mai mic asupra mediului?	2	5	3
	Debalansează pozitiv mixul actual de combustibili (între fosil, gaz, nuclear și regenerabil) utilizat în producția de energie ?	1	5	3

Criteriul 4.4.2.	4.4.2. Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor	1,5	4	3
	<p>Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate se poate manifesta atât prin degradarea habitatelor, cât și prin disturbarea speciilor. Conform îndrumarului „Managing Natura 2000 sites: The provisions of Article 6 of the ‘Habitats’ Directive 92/43/EEC”, se precizează următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Degradarea habitatelor este de natură fizică. Conform Directivei 92/43/CEE - Directiva Habitatare, statele membre trebuie să ia în considerare impactul proiectelor asupra factorilor de mediu (apă, aer, sol) și implicit asupra habitatelor. Dacă aceste impacturi au ca rezultat modificarea statutului de conservare al speciilor/habitatelor într-unul mai puțin favorabil față de situația anterioară impactului, atunci se poate considera ca a avut loc o deteriorare a habitatului. • Disturbarea nu afectează parametrii fizici ai unui sit, însă afectează în mod direct speciile și de cele mai multe ori este limitată în timp (zgomot, surse de lumină, radiații etc.). <p>Digitalizarea activităților operatorilor culturali de drept public micșorează aceste efecte printr-o intervenție fizică diminuată, reducerea mobilităților, a emisiilor, a consumurilor materiale. Opțiunea 2, care propune intervenție cantitativă la potențialii perturbatori, se dovedește a fi cea mai oportună.</p>			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.2	Opțiunea contribuie la creșterea rezilienței ecosistemelor?	2	5	3
	Opțiunea majorează gradul de acces la programe de conservare și control al habitatelor și al speciilor?	1	3	3
Criteriul 4.4.3	4.4.3. Impactul asupra calității mediului	2	4,5	3,5
	interacțiunile la distanță reduc semnificativ nevoia de unități fizice, diminuând astfel consumul de materiale și energie. Totodată, diminuează riscurile funcționale prin proceduri și monitorizări automatizate, cu cheltuieli operaționale reduse.			
ÎNTREBĂRI aferente Criteriului 4.4.3	Opțiunea afectează probabilitatea prevenirii incendiilor, exploziilor, accidentelor sau emisiilor accidentale?	2	5	4

	Optiunea afectează intensitatea energetică a activităților culturale?	2	4	3
--	---	---	---	---